

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 706.

Az adóvita.

Budapest, január 27.

Napok óta folyik már a képviselőházban a vita az adójavaslatok fölött, de bizony nem sok tanulsággal szolgál sem azoknak, akik végighallgatják, sem azoknak, akik a parlamenten kívül lesik ennek a vitának eredményeit. Arról, hogy ezek a javaslatok tökéletes alkotások volnának, szó sem lehet, azt nekik maga Wekerle sem imputálja. De viszont a legtöbb esetben naivitásra valának azok a kifogások, melyek elhangzottak. Az kétségtelen, hogy kellemesebb kiadásai is vannak a polgároknak, mint az adófizetés, tehát nem igen lehet várni, hogy a javaslatokért lelkesedjen bárki is. Hisz a régebbi századokban is már az „adóelengedést” tartotta a magyar a legfőbb jónak s az adó leszállítása évtizedeken keresztül mint elsőrangú követelés szerepelt bizonyos körökben. Azonkívül semmi sem oly alkalmas arra, hogy az osztályok egymás iránt érzett féltékenységet jobban felélessze, mint egy adójavaslat, hisz az adóáthárítás sehol olyan tökélyre nem emelkedett, mint nálunk.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy mikor aztán egy konkrét adójavaslat felett kell a parlamentben tanácskozni, a nemzeti léleknek mindezek a sajátságai megnyilatkoznak s ha az em-

ber a vitát végighallgatja, anélkül, hogy a Wekerle-féle adójavaslatokat ismerne, azt a hitet kell kapnia, hogy ezek a legfelületesebb, legrosszhiszeműbb javaslatok, amelyek valóságos merényletet terveznek az adófizetők ellen.

De az, aki adókérdésekkel foglalkozik s aki a francia és német adóreformok történetét ismeri, az látja, hogy Wekerle mostani javaslatai a legmodernebb elveken épülnek fel, hisz a modern szociológiának az adózásra megállapított két főkövetelménye, a progresszív adózás és a létminimum adómentessége alapját képezi a most készülő adóreformnak. Főleg nálunk, hol az állami adóbevételek zömét a fogyasztási adók szolgáltatják s ahol az egyenes adóbevételek aránylag kis részét teszik az állam rendes bevételeinek, kétszeres jelentősége van a progresszív adózásnak és a létminimum adómentességének, mert a fogyasztási adók nagy igazságtalanságát, méltánytalanságát, egyenlőtlenségét nem lehet nálunk semmivel sem annyira leheptőlni, mint ha a legkisebb jövedelmeket, amelyek a fogyasztási adók révén az adózásban ugyis résztvesznek, mentesítjük az egyenes állami adók alól, s ha a nagy jövedelemmel bíró polgárookra, akikre a fogyasztási adó elenyészően kisebb súllyal nehezedik, progresszív jövedelmi adót vetünk ki.

Az általános vita már napok óta tart, de a javaslatoknak ezt a speciális magyar szempontból való szociálpolitikai jelentőségét eddig még nem hangoztatta senki sem. Pedig éppen most lett volna alkalom azzal a követeléssel is előállni, hogy a legnélkülözhetlenebb fogyasztási cikkek adója, amely éppen a kisemberekre nehezedik, mint a só, a petroleum és a husfogyasztási adó, teljesen megszüntessék, vagy legalább is leszállítsák. Wekerle akkor, mikor a bizottsági tárgyalások alatt az adómentes létminimumot 800 koronára emelte fel, megmutatta, hogy van érzéke a szociálpolitikai követelések iránt s azt hisszük, ha bizonyos nélkülözhetetlen fogyasztási cikkek adójának leszállítása iránt kérelem intéztetett volna hozzá, nem zárkózott volna el előle ridegen. De legnagyobb baj az, hogy akik felszólalnak, azok is csak felületes kritikát gyakorolnak az adójavaslatok fölött s azoknak igazi szellemébe be nem hatolnak. Hisz a létminimum igazi lényegére is jobb megállapítást lehetne találni s ott is lehetne olyan kategóriákat felállítani, mint a kereseti adóknál, anélkül, hogy ezzel az állami bevételek csökkentetnének s ahelyett, hogy ezzel a törvény komplikáltatnék. Mert nem az a fő, hogy az adómentes létminimum minél nagyobb összegben legyen megállapítva.

Silberstein Ötvös Adolf.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

El ne olvassa ezeket a sorokat, aki külföldön élő jelesünket hazaszólókatja... El fog menni a kedve tőle... Itt van egy világra szóló filozófus, az igazi nagy gondolkodó egyike, aki a lipcsei egyetemen Drobisch és Ziller legkedvesebb tanítványa, aki a forrásnál tanulmányozta Kantot, Fichtét és Hegelt, aki a berlini egyetemen Webertől tanulta a szanszkrit nyelvet, Steinthaltól az összehasonlító nyelvészetet, s Aristotelest Trendelenburgtól, — aki alig huszonegy éves korában a lipcsei egyetemen a filozófia doktora lett, s akit Weisse minden erővel arra akart bírni, hogy Lipcsében az egyetemen, mint docens letelepedjen... Aki már huszszent éves korában a lipcsei Tagblatt, a Deutsche Allgemeine Zeitung s a német kritikai lapok kedvelt munkatársa volt, s nemcsak a Fremdenblatt szerkesztője. Az az ember, aki megrakodva egy kor teljes tudásával, végre hazajön, — és nem tud alkalmazást találni a saját hazájában, hanem kénytelen lemenni Temesvárra, hogy ott valami német újságot szerkesztsen. Ez volt a Silberstein Ötvös Adolf pályájának a kezdete.

Persze, hogy ilyen kezdet után nem következhetett az a megjósolt haladás, az a hirtelen magasba lendülés, amelyet az ő talentuma méltán megérdemelt volna. Nagy, nehéz küzdelem volt az élete, s aki a külföldön

egy hosszú és zavartalan diadalut síma pályáját futotta volna meg, hazajött küzdeni, élettől, viszonyokkal, emberekkel, míg végre elfoglallhatta az őt megillető helyet a literatúrában.

Mint ember egyike a legkedvesebbeknek, aki szeretetreméltó modorával, szikrázó szellemével, isteni humorával társaságok gyönyörűsége volt, s mondhatom, hogy az ő társaságában eltöltött órák az egész körnek, mely körülvette s profétaként hallgatta, felejthetetlen emlékei maradtak.

Silberstein Ötvös Adolf java korában halt meg. Hiszen 1845-ben született, még hatvanéves sem volt, mikor munkája delelőjén tünt el szemünk elől. De maradandó, eltörülhetetlen nyomonokat hagyott maga után a literatúrában s különösen a kritika mezején, amelyen új utat tört és egészen más irányt adott az addig nagybárra működővelői kezelésben volt szinbirálatnak. Mesterileg kezelte különben is a bírálói tollat, s lelkiismeretessége, amelyvel minden újdonságot alapjában kívánt megismerni, elolvadni, különösen tanulmányozni, egyenesen mintaszerű volt. Ha új darab következett, már fölkeresett dramaturgi szobámban, először hosszan megbeszélte velem a darabot, aztán elvitte elolvadni, nemesak, — ha külföldi darabról volt szó — az eredetét, hanem a fordítást is, amelyet gondosan és minutózan összehasonlított s javításokat tett rajta.

Az utolsó próbákban szerét ejtette, hogy egyes, fontosabb jelenetekre bejőjön, azokról sokat beszélt rendezővel, igazgatóval.

Nem egy Csiky-darab köszönhet pompás igazításokat neki, s az ő nagy színpadi érzékének. Csiky maga is kiváló tekintélynek tartotta, s mint ilyennek sokszor még a darab-tárgyalás is előlegesen megbeszélte. Ez azonban már a Pester Lloyd-korszakban volt, mint amely itthoni írói működésének a koronája.

Irodalmi munkássága tudniillik nem itthon kezdődik. Már Lipcsében lefordította Plautus „Captivi”-jét, gondosan, az eredeti versmértékben. A Kisfaludy-Társaság készült ezt a sikerült munkát, a Czuczor Gergely bírálata alapján, kiadni, amikor is az eszközendő igazítások sokáig késleltették a kiadást, végre egészen el is maradt. Czuczor személyesen ismerte Silberstein Ötvös Adolfot, mint intézetük egykori jeles tanítványát, aki már 1855-ben a piaristák gimnáziumába járt, s ott kötött baráti frigyét Hevesy Lajossal, Berezik Árpáddal, Toldy Istvánnal. Itt ült együtt az iskola padjain Károlyi Tibor és Károlyi Gábor grófokkal, akikkel élete fogytáig igazi barátság fűzte. A piaristáknál kedves tanítványa volt Szepessy Imrének, a kiváló filológusnak, akinek minden bogara daczára is oly nagy volt a tudása s olyan alapos a tanítása. Négy esztendeig magam is hallgattam a tiszteletreméltó öreg urat az egyetemen, aki valóságos iskolás gyerekeket csinált belőlünk, egyetemi hallgatókból, penzumokat adott föl, amelyeket hetenként kellett megírni s olyan formátumban, mint ő kívánta, különben szidta az embert, mint a bokrot. Aztán az a határtalan gyűlölet Reuchlin és az ő rendszere

főleg nálunk, ahol a pénzügyminiszter által közzétett adóstatistika szerint, nagyon tekintélyes azoknak száma, akiknek 800 koronánál kisebb a jövedelmük, hanem főleg az, hogy ez a létminimum, ha már adó alól mentesítetik, tényleg létminimum legyen s csak azokra terjedjen, akiket megillet. Ez pedig kategóriák nélkül alig érhető el, hisz könnyű átlátni, hogy egy többgyermekes családra a 800 koronás létminimum sokkal kedvezőtlenebb, mint volna egy magános emberre a 600 koronás. S ha már ilyen demokratikus reformra határoztuk el magunkat, akkor ezt teljesen keresztül kell vívni. De az a baj nálunk és azért nehéz Wekerle helyzete, mert mint a most folyó vitából is kitűnik, bizonyos szentimentális szöszbe öntik egyesek a kifogásaikat s a „kisemberek védelmét” privilégiumul akarják a maguk számára lefoglalni, anélkül, hogy a védelmet másban, mint adómentesítésben látnák.

Épp ilyen szentimentális alapra vezetendő vissza az a kifogás is, hogy az adóbevétel szigorubb ellenőrzés alá helyeztetik. Hisz éppen a két fő elv, a létminimum adómentesítése s a jövedelem adónak progresszív kulcs szerint való kivétele követeli meg, hogy az adó mindenkire tényleg olyan kulcs szerint vetessék ki, ahogy azt a törvény kontemplálja s éppen ez a két reform teszi szükségessé, hogy annak az adóletagadásnak, ami nálunk szinte dogmává fejlődött ki a polgárság bizonyos rétegében, egy és mindenkorra vége vessék.

Mert az a kifogás, hogy a polgárok nem egyenlően adóztatnak meg, az új javaslatok szerint, helyt nem állhat. Végre is oly adókulcsot, vagy olyan adórendszert, mely teljesen individualizálna az adóalapot s így szinte matematikai pontossággal egyenlősítene az adót, kieszelni nem lehet. A javaslatok e tekintetben megvalósították azt, ami emberileg lehetséges s nincs ma ember

iránt a görögben! Tudvalevőleg kétféle görög olvasás van. Az Erasmus-féle, meg a Reuchlin szerint való. Az egyik ugy olvasatja a görög szöveget, amint az írva van. A másik a mai görögök kiejtése szerint. Már most az egyetemen két professzor veszekedett ezen folytonosan. Télyf Iván, — valamikor Zima — aki atheni konzul volt s innét hozta az ujjgörög olvasást s az egyetemen a görög nyelv professzora lett. Szepessy pedig megcsontosodott Erazmista, aki nem engedte egy jótát a régiből. Már most ez a két ember örökös harcban állott egymással. A gyűlölködés annyira ment, hogy nem szóltak egymáshoz, nem köszöntek egymásnak, meg sem látták egymást, s mikor egyszer a tudományos akadémiában Télyf-Zima felolvasást tartott a maga rendszere dolgában s a helyére mentén, Szepessy mellett kellett elmennie, s valahogyan surolta a reverendáját. — Szepessy nagy osztentatíóval föl-kelt és — levette a revendájáról még az érintése nyomát is.

A latin klasszicizmus minden redőjét azonban ugy ismerte, miat egy aranykorbeli római. Hogy ha kérdeztük: miért nem ír mindig latinul? Sokszor mondta el nekünk egy firenzei tanár esetét, aki nem akarván diák nyelven beszélni, azt mondta az egybegyűlt tudósoknak:

— A ti kulináris nyelveteken én nem tudok. Az én klasszikus nyelvemen meg ti nem tudtok...

És beszélt velük olaszul... Ugyanez az ember Szepessy tanúsága szerint, egy történelmi munkát irt latinul,

Magyarországon, aki jobb, méltányosabb és okosabb adójavaslatokat tudott volna kidolgozni, mint aminők Wekerlenek tárgyalás alatt levő javaslatai.

Budapest, január 27.

A képviselőház holnap délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatja az adóreform általános tárgyalását.

Wekerle az adóreformról. Mint a „Budapesti Tudósító” értesül, Wekerle Sándor miniszterelnök mint pénzügyminiszter a képviselőház holnapi, csütörtöki ülésén az adóreformjavaslatok tárgyalása során fel fog szólalni, hogy a vita eddigi folyamán elhangzott észrevételekre hosszabb beszédben válaszoljon.

Elmaradt minisztertanács. Ma délután négy órára Kossuth Ferenc kereskedelmügyi miniszter lakására minisztertanács volt egybehiva; e minisztertanácsnak egyedüli tárgya a földművelésügyi tárczával összefüggő egyetlen kérdés elintézése lett volna. Miután a déli órákban e kérdés, a „Budapesti Tudósító”-nak illetékes helyről szerzett értesülése szerint, más módon nyert elintéztet, a minisztertanács megtartása fölöslegessé vált.

A horvát helyzet. Wekerle Sándor miniszterelnöknek mai válasza, különösen annak a horvát alkotmányos állapotok helyreállítására vonatkozó része mély benyomást keltett a horvát képviselők körében. A délután folyamán élénken megbeszéltek a miniszterelnök kijelentéseit, melyekkel hivatalosan holnap értekezletükön fognak foglalkozni, ha a beszéd teljes szövegében előtűnik ismeretes lesz. Azonban már ma is kijelentették a horvát képviselők, hogy az alkotmányos rendnek Horvátországban való visszaállítását ők nem akadályozzák meg. E tekintetben a miniszterelnök óhajta teljesen megegyezik a horvát-szerb koalíció minden egyes tagjának kívánságával. A horvátok sem kívánnak mást, mint az 1868-iki kiegyezés betartását és a vitás pontoknak kölcsönös egyetértéssel való helyes interpretálását. Ugy Medakovicz Bogdán, a koalíció elnöke, mint Roic Milán volt osztályfőnök a leghatározottabban kijelentették, hogy részükrol ma is mérvadó annak a deklarációnak tartalma, melyet az országgyűlés megnyitása alkalmával a horvát képviselők nevében a körösi püspök felolvasott és mely akkor az egész képviselőház

egyhangu helyeslésével találkozott. A koalíció, mely ma szolidárisabb, mint valaha, most is ezen az állásponton van és ha, ugy mint a miniszterelnök ezt kívánságképpen kifejezte, a kiegyezési törvény alapján kellene Horvátországban az alkotmányos rendet ismét helyreállítani, a koalíció kész ebbe belemenni. Nem kell attól tartani, hogy ha valamely megállapodás a kormány és a koalíció által esetleg kiküldendő egy vagy több képviselő közt létesülne, hogy ennek nem lehet majd érvényt szerezni. A koalíció szavatosságát vállal e megállapodások betartására nézve. A vitás kérdéseket regnikoláris bizottságok elé lehetne utasítani, előzőleg azonban a megoldásra nézve megállapodásra lehetne jutni. A vasúti szolgálati pragmatika sem okozna elháríthatatlan akadályt, miután a nyelvre vonatkozó intézkedés rendeleti uton is megoldható lenne. Mindezek folytán a horvát képviselők azt hiszik, hogy a miniszterelnök mai nyilatkozata után alapot lehet találni a béke megteremtésére.

Iparosok és kereskedők politikai szervezkedése. A fővárosi és vidéki ipari és kereskedelmi testületek, valamint több vidéki kereskedelmi és iparkamara képviselői tegnap délután értekezletre gyűltek össze a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége helyiségeiben az iparosok és kereskedők választási ligájának előkészítésére. A liga alakításának terve a Szövetség nagyválasztmányának legutóbb tartott ülésében merült fel s nyomban megkezdtek az agitációt is, melynek első megnyilvánulása volt ez az értekezlet, melyen dr. Chorin Ferenc főrend elnököt, ki megnyitó beszédében erősen érvelt a mellett, hogy a törvényhozásban a kereskedőknek és iparosoknak nagyobb befolyást kell biztosítaniok. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó beszédhez Melkó Bertalan, maróthi Fürst László, Dán Leó, Brucker Géza, Krieshaber Leó, dr. Engel Aurél, Farkas Elek és dr. Hegedüs László szövegeket hozta s valamennyien helyesléssel fogadták a liga alakításának tervét, Perjessy László pedig a szegedi kereskedelmi és iparkamara nevében bejelentette, hogy Szegeden már alakulóban van a liga helyi bizottsága. Az elhangzott felszólalások nyomán az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a terv megvalósítására a mozgalomhoz csatlakozó ipari és kereskedelmi egyesületek és testületek vezetőiből elnöki tanács, az egyesületek és testületek titkáraiból pedig titkári bizottság szervezését, továbbá a helyi bizottságok megalakítását tartja szükségesnek. Végül a kereskedelmi alkalmozottak országos egyesülete nevében Vássonji Vilmos országgyűlési képviselő szólalt fel, aki nagy tetszéssel fogadott beszédében kijelentette, hogy az ipar és kereskedelem mai helyzetében a kereskedelmi alkalmozottaknak a mozgalomhoz való csatlakozását szükségesnek tartja.

a Tacitus arany-nyelvén. Soha külföldi ember nem bírta így a latin klasszikusok titkát.

De birta Silberstein Ötvös Adolf is. Egyike volt legkitűnőbb klasszikus filológusainknak. Aki így, röpké társalgásban beszélgetett vele s humorában, szikrázó szellemében gyönyörködött, nem is sejtette, hogy a tudásnak micsoda mélysége, s a bölcselnek milyen hatalmas ereje lakik ebben a lélekben? Gotschallról irt esztétikai munkája a legnagyobb elismeréssel találkozott mindenfelé. Dramaturgische Blaetter című hetilapjában pedig, amelyet Laube és Strakosch közreműködésével szerkesztett, már ekkor propagandát csinált a magyar drámairodalomnak s igyekezett annak jeleségeire felhívni a külföldi figyelmét.

Végre, 1866-ban, mikor édesatyja meghalt, arra határozta magát, hogy visszatér hazájába. Mint előbb említettem, nem nagy öröme, mert itthon már akkor sem becsülték meg a komoly tudást úgy, ahogy kell. 1870-ben jött be Magyarországra, de keserű csalódás érte. Két esztendeig rendes alkalmazás nélkül maradt, s ha 1872-ig nem szerkeszti a Temesvári Zeitungot, — akár visszatérhetett volna külföldre. Végre 1872-ben kapott meghívást a pesti német lapokhoz, s ettől fogva irt tárczákat a Lloydba, s a régi Pester Journalnak vezércikkeket. Két illustrált lapot is szerkesztett s később az Ungarischer Lloyd tárcza-szerkesztője lett. Ebben a lapban — a Waldstein lapjában — jelentek meg „Philosophische Briefe an eine Frau” ezimen igen becses dolgozatai, melyeket Simonyi Zsigmond fordított magyarra.

1874-ben a Pester Journal kiadója és szerkesztője lett. Itt 1880-ig dolgozott, amikor megint belépett a Lloyd kötelékébe, ahol a kritikai szakmát kezelte, a már fentebb részletezett lelkiismeretességgel és nagy tudással. Birálatai tekintélylyé tették a Lloyd színházi véleményét s mondhatom, hogy ugy itthon, mint a külföldön az ő birálatai nyomán ismerte meg a nagy közönség a Nemzeti Színház ujdonságait.

Egyes találó megjegyzései még most is a fülemben csengnek. Egy történelmi szindarab nagy garral való előadása után csak ennyit mondott nekem az előcsarnokban:

— Viel Personen, — wenig Handlung. Amiben benne volt az egész darab birálata.

Egy esős délután az én kis irodámban ültünk a Nemzeti Színház udvari traktusában, amikor beköszönt hozzám és végigsimítva dus, fekete haját azt mondja:

— Igazán sajnálom, hogy nem érek rá spanyolul tanulni...

— Miért? — mondom.

— Érdemes volna, — ha már nem is a régiekért, de talán Echeagaray teljes conceptiójáért.

Ilyen lelkiismeretesen fogta fel a hivatását, amely valóságos hivatás volt, ha meggondoljuk, hogy az akkori Pestnek egy jó része a német lapokból merítette a hazai literatura iránti információit, s ha a Silberstein Ötvös Adolffól merített, akkor a legjobb forrást találta.

Egy izben egy igen termékeny, de mag-

Justh audienciája után.

— A kihallgatás hatása. —

Budapest, január 27.

A politikai világot természetesen ma is Justh Gyula tegnapi audienciája foglalkoztatta. A képviselőház elnöke ma ugye szólni egész nap tanácskozott a kormány tagjaival, akiket részletesen informált tegnapi kihallgatásának eredményéről. A képviselőházban még az ülés előtt fölkereste szobájában Wekerle Sándor miniszterelnök és hosszasan beszélgetett vele. Justh aztán az ülés terembe sietett és később az elnöki emelvényre ment gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és körülbelül félóra hosszat beszélgetett az elnökkel. Justh Gyula féle órákor Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert látogatta meg és ismertette vele a tegnapi audiencia részleteit. Délután öt órákor gróf Apponyi Albertet kereste föl Justh és ugyancsak a tegnapi audiencia részleteiről tanácskozott vele. A képviselőház folyosóján délben azt híresztelték, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter egy kisebb társaság előtt azt mondta, hogy a helyzet javult. Ezt a fölfogást szívesen osztották a függetlenségi pártban is, bárha ma is kétségtelen, — amint mai számunkban is jeleztük — hogy a helyzet mindenképpen ugyanaz, ami volt. Justh audienciája semmit sem változtatott rajta. A kormány a függő kérdésekben egységes álláspontot foglal el és a mutatkozó nehézségekkel szemben egységes tervvel és fölfogással jár el.

Ma délutánra már minisztertanácsot hívtak össze, azonban gróf Apponyi Albert gyöngékedése miatt később ismét elhalasztották. Valószínű, hogy a minisztertanácsot holnap vagy holnapután tartják meg és Wekerle Sándor miniszterelnök ennek határozataival fog várni Bécsben a király elé járulni.

A képviselőház folyosóján ma igen beható megbeszélések tárgya volt az a fölfogás is, mely arra irányul, hogy az osztrákok aknamunkájával szemben szolidaritást hozzon létre. Nyo-

matékosan utaltak arra, hogy egész Ausztria összefog ellenünk, hogy a veszekedő Ausztria egy terv szerint mozog, cselekszik és egy taktika és vezérlés alatt tanácskozik és határoz. Egész Ausztriával szemben egész Magyarországot kell hadirendbe állítani. Akik táborokra szakadva, vezetést nem tűrve akarnak Ausztriával aránytalan harcra kezdeni, azok az önálló bankot sohaem fogják elérni, de elérik azt, hogy ismét az osztrák lesz a győztes. Ezt a fejtegetést komoly megfontolásra érdemlítették azok is, akik másrészt nem helyeselték Ugron Gábort, amikor kikelt az ellen, hogy Justh a függetlenségi párt nevében ment a királyhoz, mert a párt nem tartott értekezletet és nem adott neki fölhatalmazást. Ugron még azt is követelte, hogy hívják össze a függetlenségi párt *intéző bizottságát*, beszélje meg a helyzetet, vitassa meg a teendőket és irányítsa a párt tagjait, mert a vezetés hiánya megrentja a pártnak helyzetét, fegyelmét. Pedig a láрма, heveskedés nem oldja meg a bankkérletet, hanem megfonolt, alapos számítás és taktika. Erre pedig az egész függetlenségi párt ereje, tekintélye szükséges.

A mai nap egyik eseménye, hogy a véderő bizottságnak szombatra kitűzött ülését bizonytalan időre elhalasztották. A bizottságnak tudvalevően az *ujonczjavaslatokat* kellett volna tárgyalnia, de az elnöknek, Thaly Kálmánnak intézkedésére ma az ülést elnapolták. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter a hozzáintézett kérdésekre azt mondta, hogy az elhalasztás okát nem tudja.

A függetlenségi pártban ma ünnepélyes és izgalmas esteje volt. Már délelőtt kiadták a jelszót, hogy este a pártkörben órázóval fogadják Justh Gyulát, akinek kedvéért aztán este igen nagy számban gyűltek össze a párt tagjai. A társalgó teremben már igen élénk volt az élet, amikor hét órákor megjelent Justh Gyula. A képviselők lelkes eljenzéssel fogadták a Ház elnökét és csakhamar áttörhetlen gyűrűben szorongtak körülötte. Abban reménykedtek, hogy Justh talán fog valamit mondani tegnapi audienciájáról, de ez az óhajtasuk nem teljesedett, mert Justh így nyilatkozott:

— Az a diszkreczió, amelyet a bécsi és a budapesti sajtóval szemben köteles voltam megőrizni, ma is hallgatást parancsol. Vegyétek ezt, kedves barátaim, tudomásul azzal, hogy csak ennyit mondhatok: — *várjunk!*

A képviselők kénytelen-kelletlen megelégedtek ezzel a nyilatkozattal és kisebb csoportokra oszolva vitatták meg a politikai eseményeket. Justh pedig körüljárt a termekben és egyik-másik csoportnál hosszabb időt töltött. Az egyik csoportban éppen a véderőbizottság szombatra hirdetett ülésének elhalasztásáról beszéltek, mire Justh Gyula megjegyezte, hogy ez az elhalasztás nem jelent semmit, mert a kormánynak és a többségnek, tehát a függetlenségi pártnak is, *kötelessége az állami szükségletekről gondoskodni* s így az *ujonczjavaslatokat is meg kell szavazni*. A házelnök eme nyilatkozata után köztudomású lett, hogy a véderőbizottság ülését délelőtt az ő tudta nélkül elhalasztották el s hogy holnap az ülést ismét összehívják. Az *ujonczjavaslatokat* tehát mégis az adóreform tárgyalásának megszakításával fogják sürgősen elintézni.

A párt tagjai között igen nagy felháborodást keltett Ugron Gábor viselkedése, aki délelőtt a képviselőházban, este pedig a lapjában vehemensen támadta Justh Gyulát és mindenáron úgy akarta feltüntetni a helyzetet, hogy Justh a párt részéről fölhatalmazást nem kapott és hogy a király elé járulása tulajdonképpen a pártvezérekkel való szembeszállás volt. A képviselők rendkívül élesen nyilatkoztak az ilyen pártbomlasztó aknamunka ellen és elhatározták, hogy Ugron állításait megcáfolandó, holnap egyrészt testületileg tisztelegnek Kossuth Ferencnél és ünnepélyesen kifejezést adnak rendithetlen ragaszkodásuknak és bizalmuknak, másrészt pedig üdvözlő iratot nyújtanak át Justh Gyulának. Ezzel kapcsolatban hangok emelkedtek, hogy Ugron Gábort rekesszék ki a pártkörből.

A napirenden levő adóreform tárgyalásáról is szó esett. A képviselők nagy érdeklődéssel várják Wekerle Sándor miniszterelnök holnapi beszédét, amelyben az eddigi felszólalásokra fog válaszolni.

tallan drámairól ült a nyakamon s Adolf barátom látta, hogy nem megyek vele semmire, s nem jut idő az általa kívánt megbeszélésre s egy új francia darab olvasására.

Egy darabig hallgatja annak az urnak az okvetetlenkedéseit, s látván, hogy nem enged, de magam sem adom fel az álláspontomat, közbevágom:

— Tisztelt uram. Ön erőnek erejével forszírozza ezt a darabját?

— Amennyire csak tőlem telik. Mozgásba fogok hozni mindent...

— Jó; én nem fogok mozgásba hozni mindent; csak a tollamat. Azok után, amiket itt hallottam, s a fölolvastott részletek után itélve, úgy látom, hogy Váradinak teljesen igaza van. Én egyetértek vele...

Az én szerzőm abban hagyta a további kapacitálást, összeszedte a papirosát és — elment...

Tekintélye olyan volt, hogy amibe szegődött, nyert ügy volt.

Paulaynak egyik legjobb barátja, színházi rendszerének hű támogatója volt. Paulay sok útját, rendezői gondolatát, sőt szereposztásait beszélte meg vele, mert tudta, hogy tőle mindig önzetlen és bölcs tanácsot fog kapni. Nem is csalódott. Igaz barátja volt a magyar drámairodalomnak és a Nemzeti Színháznak.

Ezenkívül különös gondja volt arra, hogy a magyar irodalom jelesebb darabjai méltó fordításban a külföld, különösen a német nagy irodalom piacaira jussanak. Azért beállott fordítónak is és virtuóz módon for-

ditotta le Jókai, Mikszáth, Bartók s mások jobb munkáit. Emellett gondja volt rá, hogy a megfelelő ismeretések előzzék meg ezeket a fordításokat vagy nyomban kövessék azokat.

Igy kívánt a magyar irodalom népszerűsítésében a külföldön közreműkölni s tette ezt igazán jelentékeny sikerrel. Saját önálló munkái közül kettőt említek fel különösen, az Ovidius mintájára készült „Strategie der Liebe” című s nagy elterjedésnek örvendett „Bibel der Natur” című nagy művét, amely külföldön valóságos forradalmat idézett föl. Bradlaugh lefordította angol nyelvre, Oroszországban pedig betiltották. Németország kritikái lapjai hónapok óta közölték az ezzel foglalkozó ismeretéseket, kritikákat, diskussziókat. Itthon is ez a munkája volt a legismertebb.

Egy magyar regénye is van „Egy pesti don Juan”, amely egyszerre két nyelven, magyarul és németül, látott nyomdafestéket. Halála előtt két esztendővel jelentek meg összegyűjtött munkái hét kötetben, ezekből három magyar és négy német nyelven. Erre a gyűjteményre méltán büszke volt s az ebben foglaltak alapján és jogával választotta tagjává a Petőfi-Társaság.

És ezt az erőteljes, élénk lelkű, szikrázó szellemű embert lassú kór gyötörte. S oly korán el kellett mennie a harcztérre, ahol fiát hagyta maga után utód nélkül. Ő maga felét sem teljesíthette annak, amire lelkében vállalkozott. Sokszor egy kávéházban ülve, ülések után vagy bankettek előtt, összeültünk

s beszélünk a jövőről... Szédítő volt az a munkaprogram, amelyet élem tárt. És örök kár, hogy meg nem valósult...

Szellemes s a hivatlanokat vagdaló kritikái megjegyzéseiből eszembe jut egy-kettő.

Egy tehetségtelen, de gazdag amatőr gyönyörű velinpapíron adott ki egy kötetet s elküldött egy példányt Adolf barátomnak is. Kérdi aztán — éppen jelenlétemben, — hogy mi a véleménye?...

— Gyönyörű papiros, kár, hogy nyomtatva van rá...

Egy jeles külföldi drámának a fordítását mutogattam neki kétségbeesve, mikor betoppan a fordító.

— Nos, uram, mikor adják a darabot?

— Nem lehet, — mondom, — baj van a fordítással...

— Micsoda? — riad fel a fordító.

Silberstein ezalatt olvastatta a kéziratot s odafordul a fordítóhoz:

— Igaza van a dramaturgnak. Ön nem végzett jó munkát...

— Uram, én lefordítottam.

— Bocsanat... ön megfordította, fölfordította, kifordította, de le nem fordította a darabot...

Az én fordítóm hosszú orral távozott.

Szívjósága, szeretetreméltósága ismeretes volt. Kevés németül író magyar író követett sirjába annyi részvét és annyi szeretet, mint őt...

A pártkörben történt eseményekről félhivatalosan ezt a jelentést adták ki.

A függetlenségi pártkör Erzsébet-köruti helyiségében ma este igen élénk élet volt. A pártkörben megjelentek *Thaly* Kálmán, a párt tiszteletbeli elnöke, *Hoitsy* Pál ügyvezető alelnök, gróf *Batthyány* Tivadar, *Barabás* Béla és *Sághy* Gyula alelnökök, *Balla* Aladár és báró *Kemény* Árpád főispánok, valamint a pártnak számos képviselő tagja. Hét órakor megjelent a pártkörben *Justh* Gyula, a képviselőház elnöke, akit belépésekor a párt tagjai lelkes éljenzéssel fogadtak. A képviselőház elnöke egy óránál tovább időzött a pártkörben és élénk beszélgetést folytatott a jelenlevőkkel az aktuális politikai kérdésekről. A párt tagjai figyelemmel hallgatták a képviselőház elnökét és a legnagyobb megütközéssel ítélték el a sajtó egy részének és egyeseknek azt a törekvését, amely mesterséges uton vizsályt akar szítani a párt köztiszteletben álló vezetősége és *Justh* Gyula között, úgy tüntetvén fel *Justh* Gyula működését, mint hogyha az nem találkoznék a párt helyeslésével. Elhatározták továbbá a párt tagjai, hogy holnap délelőtt tizenegy órakor együttesen tisztelegnek *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszternél, hogy iránta, mint a párt vezére iránt, rendíthetetlen ragaszkodásuknak és bizalmuknak adjanak kifejezést. A párt ez uton is felkéri a párttagokat, hogy holnap délelőtt háromnegyed tizenegy órakor a képviselőházból testületileg vonuljanak *Kossuth* Ferencz lakására.

Az alkotmánypártkörben ma este rendkívül nagy számban voltak jelen párt tagjai. Fenn volt gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter, a párt vezére, *Széll* Kálmán, a párt elnöke és még sokan a párt képviselőtagjai közül. Illetékes forrásból azt jelentik, hogy aza hír, mintha az alkotmánypártot értekezletre hívták volna össze, alaptalan, valamint teljesen alaptalan egy estilapnak e hír kapcsán megkoczkáztatott kommentárja is.

Budapest, január 27.

A debreczeni választás. Debreczenben a holnap reggel kezdődő képviselőválasztásra az összes előkészületeket megtették. *Kovács* alispán a rend fenntartására katonaságot és csendőrséget kért kényszerítve helyezni. A választásra való tekintettel holnap az összes elemi iskolákban szünetel a tanítás. A mai nap folyamán több utcái rendezavarás történt. Rendőrség lépett közbe, miközben egy Csanak-párti választót megsebesítettek. Ma ismét nyolcz orsz. képviselő érkezett Debreczenbe *Csanak* támogatására.

Politika a boszniai magyar bankban. Szerajevéből jelentik, hogy a horvát nemzeti szövetség táborában dr. *Mandic* alpolgármesternek a most megalakított magyar agrárbank igazgatóságába való belépése miatt szakadás készül. A horvát nemzeti szövetség szerajevói hívei fel vannak háborodva *Mandic* ellen s azt hirdetik, hogy a magyar agrárbank igazgatósági állása összeférhetlen a pártelnökséggel, viszont a *Bosnische Post* közlése szerint a vidéki pártok tömegesen üdvözik *Mandic* polgármestert megválasztatása alkalmából. A *Serajevoer Tagblatt* kiadóját, *Wagnert* perbe fogták, mert lapjában szóváltta *Mandic* esetét s az ügyesség a cikket igazgatásnak minősítette.

Küldöttség a képviselőházban. Krassószörény vármegye nyolcz községének küldöttsége tisztelgett ma gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternél és *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszternél. A közigazgatási közegek ellen panaszkodtak, hogy a legkisebb dologért rendkívül érzékenyen bírságot adják nekik és a szabadalmazott osztrák vasutársaság ellen, hogy fajzasi és legeltetési szolgálataiban korlátozza őket azért, mert bányajogukat nem adták el nekik. Kérték a minisztereket, hogy ebben az ügyben vizsgálatot rendeljenek el. Gróf *Andrássy* Gyula miniszter megnyugtató választ adott. Kijelentette, hogy vizsgálatot fog elrendelni, panaszukat nagyon alaposan meg fogja vizsgálni és gondoskodik arról, hogy a községek lakóit hiába ne

zaklassák. *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter szintén megígérte, hogy behatóan fog foglalkozni panaszukkal.

A t. Házból.

I. Amikor *Justh* jön . . .

Amikor tegnap *Justh* Gyula nem volt Budapesten, hanem Bécsben járt az ország dolgát eligazítani, akkor különböző fantasztikus tervek szállingóztak a felől, hogy miképpen fogadják majd az elnököt, ha visszaérkezik. El lehetett képzelni a nemzeti lelkesedés megvilványulását. Ünneplő tömeget az országház előtt a nagy téren. A diszbe öltözködött sorfalat álló képviselőket. A harangzúgást és éljenzengést. Ki megy eléje először? Ki fogja üdvözölni? Ki fogja hallani tőle legelőbb, hogy mit beszélt a királyllyal?

De hát egy nap alatt sok változik. A szenzáció megcsendesül. Az emberek fáznak a hidegben. A park apró fájáról megfagyottan hullanak le a verebek. (Az utolsó disz itt — szomorú disz — akkor volt, amikor mindenféle fegyvernemben katonacsapatok sorakoztak teljes felszereléssel. Huszártisztek cigarettáztak a főbejárat előtt. És vágatva hozták a jelentést lovastisztek a Várból, ahol a király katonai megbízottja volt elszállásolva.) Most üres a tér. Csak hordárok várakoznak szerelmes levelekkel. Egyetlen rendőr áll a téren és frissen emelgeti lábait. Gummirádlisok érkeznek szaladva, azonban aki belőlük kilép, mind a miniszterek felől tudakozódik. Gyorsan elintézendő dolgok vannak fenn is, a periferiákon is; ki tudja mit hoz a holnap és különösen, hogy kit hoz.

— *Wekerle* ő exzellenziája már itt van; régóta itt van, benne ül *Justh* ő exzellenziájánál — hangzik a jelentés.

És minden látománynak a valósága csak az, hogy korábban jött be *Justh* Gyula, korábban, mielőtt még ünneplő sorfalba sorakoztak volna a képviselők és korábban jött el *Wekerle*, aki legelőször hallotta tehát *Justh* Gyulától, hogy mit végzett a Burgban.

— Köszönet — szólott *Justh* — köszönet szíves figyelmetekért. Lakásom kényelmes és kellemes volt a ti házatokban. Gróf *Zichy* Aladár ő exzellenziája, kegyelmes kollégátok fogadott, úgy amiképpen ígérted és elláttak minden jóval. Ő felsége már várt a Burgban, ahová szivarzó mellett elballagtam pár híresináló, fiatal barátommal. Nem is tudom mivel szolgáljam meg a fáradságot, hogy az öreg felséges ur ebben a kutya időben befáradt Schönbrunnból, hogy nekem ne kelljen olyan messzire mennem. Tudakozódtam a „Herr Kaiser“ után és minden lakáj utba igazított, mindenik szívesen, készséggel nyitogatta az ajtókat és valamennyi tudta a nevemet, az állásomat. És aztán beléptem és aztán elmondottam jövetelem célját, úgy amint tudtam.

Persze hogy mit mondott és miképpen, az is most csak *Justh*nak és *Wekerle*nek a titka maradt. De aztán amint a gyülekező képviselők meghallották, hogy az ő *Justh* vezérük legelőször *Wekerle*vel konferál, elszóltak az elnöki folyosóról.

— Tehát most már nem miközben jön legelőször — szólottak csüggedetten. Tehát már nem mi vagyunk legkedvesebbek.

Aztán még egyszer összeverődtek, megint szétesztlottak:

— Talán a hagyatékot számolják el

*Wekerle*vel — hangzottak az ő kedvéért való vélekedések.

— De legalább bejött a Házba és hál' Istennek nem lett beteg a bécsi ut közben, miként másik vezérünk, gróf *Apponyi*.

Jöttek-mentek s egyszer csak csengetést hallottak, *Justh* Gyula benne volt a teremben, fenn ült az elnöki emelvényen, csengetett és mindezt tette a nélkül, hogy észrevették volna, mikor ment be a terembe. A padokból hallatszott néhány éljen, ez volt az egész fogadtatás, azonban megígérték, hogy majd a pártkörben lesznek hangosabb és sürűbb éljenzések is.

Aztán bele került a Ház a rendes kerékvágásba: a teremben beszéltek, a folyosón kombináltak.

— Sok visszaélés van a kataszteri becslések körül — szólott a teremben az adójavaslatokról beszélvén *Várady* Imre.

— Kevésre becsülik a mi állhatatos elhatározásunkat Bécsben — mondogatták a folyosón a messzelátókkal dolgozó helyzet-szemlélők.

— Erős kereskedelem és ipar nélkül nem tudunk áttérni az önálló vámterületre — argumentál a terembeli vita szónoka.

— Valjon most hát megkapjuk a külön nemzeti bankot? — kérdezik a folyosón.

A Dunán csöndesen uszó nagy jégdarabokat nézték az ablakon át, ahogy lefelé haladnak a jeges s a kisebbek kerülnek a szélesebbeket... Hej, sokszor mennek még itt mozgó viznek hátán a faggyá vált folyamdarabok, sokszor elolvadnak és visznek hajókat a hátukon, sokszor lesz még tavasz... de hol van a külön nemzeti bank? *Polónyi Géza* kárörömmel nézi a találkozó, vitatkozó, kombinálgató csoportokat:

— Hanem válság, az van...

És minél inkább hirdetik, hogy hivatalosan nincsen válság, minél inkább egyeztetik a véleményeket, melyek a király asztalára tétettek, annál inkább erősödik a folyosó hangulata a válság hitében. És a czirkumspektumosok egyik csoporttól a másikhoz mennek:

— Hová kellene csatlakozni, hová, hová?

— Ma még *Justh* Gyula aktuális, hódolat *Justh* Gyulának! De ki lesz aktuális holnap?

Wekerle elhúzódik a padban a képviselők közé. A folyosón gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter az alkotmánypárti urakkal diskurálgat. Néhány percre feltűnik gróf *Zichy* János is. *Rakovszky* István csoportról csoportra jár és elmondja, hogy miképpen hallgatta az uralkodó *Justh* Gyulának az előadását és mind csak azt mondta: „So? So?“ de többet nem mondott.

— De azt se mondta ám — vetik ellene — hogy soha... soha... soha.

— So talán mégis az első fele annak, hogy soha...

Aztán *Justh* Gyula átadja az elnöklést *Návay* Lajosnak, felveszi a katufrékját, elhóztatja a fiakkerét és megyen meglátogatni *Kossuth* Ferenczet.

Az itt maradottak csendesen néznek utána:

— *Kossuth* Ferenczhez megy. Ugy lehet a király izent valamit *Kossuth* Ferencznek.

Tehát üzenetet vitt *Justh* Gyula és üzenetet hozott.

... És ebéd után, míg az ülésen a szónokok a közönnyel viaskodnak, a folyosón apró részletezéssel beszélgetik a *Justh* Gyulával járt irástudók, hogy milyen jól mulattak

Bécsben az audiencia után a Sacher-fogadóban pezsgő mellett és hogy olyan vígan valának, miképpen a bécsiek már azt hitték, hogy a magyarok megkapták a külön nemzeti bankot.

Pedig nem kapták meg...

II. Egy szobrász érkezett.

Mikor már a képzelődés is kifáradt és a folyosói társaság is oszladozóban volt, a jobb oldali ajtón nagy ügyvel-bajjal felkövetkezett, megérkezett egy szobrászművész.

Híres emberek rögtön közrefogták:

— Mit keres mester? Azaz, hogy kit keres? Mi járatham van itten az ország nevezetességei között.

Várva lesték a választ:

— Egy mintázás érdekében jövök.

— Valakinek a szobra készül.

— Igen, szobor, kérem, azaz hogy csak olyan vázlatféle, bankettre való szobor-alak.

— Oh... oh... És ki lesz az a nevezetes...

Megint titkot sejtettek. Hogy tán megünneplik Justh Gyulát bankettel. Avagy más valakit ünnepelnek? Tán egy eljövendő férfit.

— Ki lesz az? Ki lesz az?

— Egy székes ember, kérem. Egyszerű ember, kérem, de nagy kincseknek birtokosa, erős poétalélek az ő tulajdona, becsületes neve a költőnek Fülöp Áron, itt hivatalosodik a Ház könyvtárában...

Álmélkodva hallgatták. Mi más nevezetesség is található a Házban, mint aki a politikai élet forgatagában a felszínre és az előtérbe vetődik?

— Ugy van — folytatja a szobrász — Fülöp Áron, aki gyönyörű verses munkát írt ama híres Csaba vezérről, Atilla fiáról, magyarok csillagáról és ezért neki ünnepet rendeznek...

Csaba vezér... Atilla fia... Magyarok csillaga...

A nevek és jelzők itt usznak a levegőben. És nyomukban mosoly száll:

— Hát olyan messzire kell menni, ha nevezetességeket, ha versre méltó nagyokat keres egy költő, akinek a képviselőházban van a hivatala?

Budapest, január 27.

Gyógyszerészek kérelme. A Magyarországi Gyógyszerészegyesület küldöttsége tisztelttá ma délelőtt a képviselőházban gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél Muzsa Gyula és Buzáth Ferenc képviselők vezetésével. Tanács József kolozsvári gyógyszerész volt a küldöttség szószólója, aki előadta, hogy a munkásbiztosító és betegsegélyező törvény novelláris módosításában ki akarják mondani, hogy a gyógyszerészeket 30 százalékos árengedményre kötelezik. A gyógyszerészek ezt sérelmesnek találják, mert igaz, hogy egy részük megadja most is ezt az engedményt, ezt azonban nem lehet általánosan kötelezővé tenni, mert sok helyütt a gyógyszerészek existenciájának romlását idéznék elő. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megígérte, hogy sérelmükkel jóakarattal fog foglalkozni. A küldöttség ezután Szerényi József államtitkárt kereste fel, aki szintén megnyugtató választ adott.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Jubiláló polgármester. Marsovszky István, Lugos város polgármestere most töltötte be polgármesterkedésének huszadik évét. Ebből az alkalomból a városi tisztikar, élén dr. Floresku Döme városi főjegyzővel, küldöttségileg tisztelttá a polgármesternél, akinek díszes ezüst asztalkát adtak át emlékkül. A főjegyző üdvözlő beszédében kifejtette, hogy Lugos város szép fejlődését Marsovszky pol-

gármesternek köszönheti, aki fáradhatatlan munkaszeretettel dolgozott a város fejlesztésén. Marsovszky meglehetősen fogadta a meglepetésszerűen csinált ünneplést. Este társasvácsora volt a jubiláló polgármester tiszteletére.

II. Vilmos.

Budapest, január 27.

Ötven éves Második Vilmos, két unokája van már, három fiát megházasította és éppen most keres menyecskét a negyedik legényének. Talán némi kapcsolatban van ezekkel a familiáris ügyekkel a császárnak az a minapi rendelkezése, hogy a „császári személyi sajtóirodát” megszüntette.

Felsőleges személye körül, ugyanis, nagy apparátussal dolgozott egy sajtóiroda, melynek az volt az egyetlen feladata, hogy a világ összes lapjait a császár személyéről szóló hireivel ellássa. Ő felsége tegnap reggel megpörkölte kissé bajuszát, mire kissé mind a két végét „lestuccezolták”. A császárné ő felsége éppen abban a pillanatban lépett be hozzá és elragadtatással kiáltott föl: „Ez a bajusz jobban illik neked, mint a régi!” Vagy mikor ő felségétől azt kérdezte a borbély, hogyan beretváljam meg felségedet — „csöndben!” hallatszott az Augustus válasza. Ezeket, vagy ilyenfajta híreket röpitett világgá a császári iroda.

Ezentul nem fogja röpiteni — azért-e, mert a császár ötven éves és mint ahogy mi, magyarok, mondani szoktuk, ebben a korban minden svábnak benő már a feje lágya? — vagy pedig a nemrég elviharzott Bülow-affér miatt? Nem olyan frivol és semmirekellő ennek a hír-bírónak a dolga, mint ahogy az első pillanatban hinni lehetne. Azok a bajusz-ügyek, ha nem is alakították Európa politikáját, de mindenesetre igen sok nyugtalanság, igen sok álmatlan éjszaka szülőökai voltak.

Ezekből az apró toilette-titkokból a császár hí fotográfiája verődik vissza. Itt áll előttünk az az ember, aki isteni küldetést tulajdonított magának, aki szentül meg volt — talán meg is van győződve — hogy ő a hatvan millió német között a legkülönb germán; aki a pöffeszkedésbe fuló göggel írta a müncheni muzeum emlékkönyvébe: a császár akarata a legfelsőbb törvény; aki szeszélyeivel remegésbe tartotta a világ diplomáciáját; aki nem elégedett meg azzal, hogy mindig az első sorban volt, de még azt is akarta, hogy közötté és a háta mögött lévők között széles tér-szalag fusson végig; és aki végül lestuccezoltatta a bajuszát.

Eppen ötven esztendőskorában hirtelen összeszedte magát és egyetlen mozdulattal leültette a régi, tükörbe néző, primadonnakodó, lárifároskodó s folyton szónoki pózba álló császárt és a világ elé új imperátort helyeztet; olyat, aki, ha most végig megy Berlin utcáin, behúzódik mélyen automobiljába, nem szalutál vissza senkinek, nem beszél, nem beszélget magáról, meghajol egy Bülow előtt, — ő egy Bülow előtt, ő, aki egy Bismarckot csapott agyon — s fölcsatlajta a bajusz-irodát. Valószínűnek látszik, hogy a német birodalom új császárt kapott.

Ha már most ennek okait kutatjuk, a szentimentális részokről nem beszélve, azt találjuk, hogy nem csak a császár változott meg, hanem a Német-birodalom helyzete is. Mikor Második Vilmos trónra lépett, a germánok impériuma olyan kivételes helyzetet foglalt el Európában, amilyent népmég soha el nem foglalt. Valósággal diktált Európának; szeszélye parancs volt, akarata törvény. A hetvenegyedik háboru ugy ki-

fénysított nimbuszát, hogy senki még gondolatban sem merte megilletni. Szövetségeket, megegyezéseket az ő hire-tudta nélkül senki nem köthetett. Az első katonai hatalmasság volt és fölfelé törő ipara és kereskedelme elkábitotta még Angliát is. Ilyen kolosszus — a többiekhez arányítva — talán nem lesz soha.

Azonban az utóbbi husz esztendőben némi eltolódások történtek az európai egyensúlyban. A megalázott és letiport Franciaország ismét fölfegyverkezett és szövetséget kötött Oroszországgal. Valamivel később kitudódott, hogy a hármasszövetség repedéseket konstátáltak. Később nyélbe ütötték az angol-francia egyezséget; aztán megszületett az angol-orosz entente. Még később Itália is bevonatott az angol-francia-orosz érdekkörbe, úgy, hogy lassanként aczellálózat fogta körül Németországot. Ma Németország majdnem az a bizonyos quantitá négligeable — a világ politikáját nélküle csinálják, vagy legalább is ez a politika mehet azon az uton, amely esetleg a germán érdekeket keresztezi.

Nem lehetetlen, hogy Második Vilmos ehhez az új Németországhoz igazította be a legújabb fotográfiáját.

Az aczélos kéz.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 27.

A miniszterelnök ma válaszolt Polit Mihály interpellációjára a nagyszerb hazatérési pör dolgában. Ez a válasz volt a mai ülés nagy eseménye.

Igen nyugodtan tárgyalta ezt a kérdést a miniszterelnök, holott a kérdés fontossága senki figyelmét el nem kerülhetette. Megállapította, hogy két olyan mozgalom volt észlelhető Délen, amelylyel szemben se a kiméletnek, se az elnézésnek nem volt helye; a nagyszerb és nagyhorvát mozgalom volt az, melyet aczélos kézzel kellett szétverni. A kormány távol állott a repressziótól; az ügyészség teljesítette kötelességét és a vádlottak fölött azok a bírák fognak ítélni, kiket az előbbi rezsim nevezett ki. A foglyokkal a rendes szokás szerint bánni Zágrábban és éppenséggel nem áll az, mint-ha kizárnák őket. A mostani kormány elment az engedékenységek legzsélsőbb határáig, de becsületbeli kötelessége volt szemet nem hunyni olyan momentumok előtt, melyek Magyarország integritását veszélyeztették. Külföldre vagy Ausztriába gravitáló áramlatokkal szembe kell szállani. Hogy mikor állanak helyre a normális viszonyok Horvátországban, erről azt mondotta Wekerle, hogy az a horvátoktól függ. Mihelyt a horvát-szerb koalíció a törvényes álláspontot foglalja el, nyomban megkezdődik az alkotmányos rezsim. (A miniszterelnök választát tüntető tetszés közben vették tudomásul — és tüntető zajjal fogadták Polit Mihályt, aki számalmas okoskodásait merte Wekerle hatalmas argumentumai elé helyezni.)

Ez a miniszterelnöki nyilatkozat az ülés közepére esett; az ülés első részében az adóvita keretében Várady Imre a kiscgazdák nézeteit tolmácsolta, Pető Sándor a progresszív adó mellett kardoskodott, míg Földes Béla a pártszempontok fölé emelkedve bírálta a javaslatokat. Az ülés másik részében Tálos István és Surmín György interpellált nem éppen érdekes ügyek kapasan.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdeté délelőtti tíz órákor. —

Elnök: Rakovszky István.

Jegyzők: Hammersberg László és Szentkirályi Zoltán.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

Az adóreform általános vitájának folytatása van napirenden.

A kisgazdák.

Várady Imre: A kisgazdák érdekében beszél. A délvidéken különösen sok visszaélés történt a kataszteri becsülés körül. Ott esett meg, hogy elbocsátott ispánok szerepeltek becsülő-biztosokként. (Zaj.)

Wekerle Sándor miniszterelnök: Hol történt ez? Nem tudok ilyen esetről.

Hódy Gyula: Volt ilyen eset! A Csekonics-uradalomban!

Várady Imre: A kötelező kataszter-megigazítás nélkül nem lehet szó modern adóreformról. Az agrárius és merkantilista viszálkodás nincs az ország érdekében, mert erős kereskedelem és ipar nélkül nem tudunk áttérni az önálló vámterületre. Országos veszedelemnek tartja a nagybirtok növekedését, mert utját állja a nagy, egészséges parasztosztály létrejöttének. Követendő például hozza fel a görög-keleti szerb egyház eljárását, amely az egyházi vagyonot már nagyrészt szekularizálta. A javaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés. A szónokot többen üdvözlöik.)

Pető Sándor: Ugy az agráriusok, mint a merkantilisták azt hiszik, hogy ők képviselik az osztályfőntartó elemet.

Pozsgay Miklós: Pedig tévednek, a demokraták tartják főnn az országot.

Pető Sándor: A kisgazdáknak semmi közük az ezerholdasok érdekképviseletéhez, épp úgy, mint a kiskereskedőnek és kisiparosnak nincs köze a Chorinok és Lányczak által képviselt merkantilizmushoz.

Felkiáltások a függetlenségi párton: Hát Sándor Pál?

Pető Sándor: Sándor Pál magasabb szempontokra emelkedett. (Élénk derűtség.) A szülő aztán a fogyasztási adókról beszél és sürgeti azoknak eltörlését. Egyáltalában helytelennek tartja, hogy az adóreformot ez a halálra ítélt parlament akarja megcsinálni, amikor az egész országnak az általános választójogra kell berendezkednie. Eltörölendők tartja a kereseti adót; a progresszivitást sürgeti a földadóban, ugyanebben a létminimum behozatalát s a házbéradó leszállítását. A javaslatokat nem fogadja el.

Az elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Földes Béla beszéde.

Az elnök az ülést újból megnyitja.

Földes Béla: Fontos ez a törvény, mert az egész közgazdasági életre nagy hatása van. Nagy híbánk nekünk, hogy nálunk túlságosan nagy a maradvány. Igen sokat várunk az államtól s keveset teszünk magunk. Nem lehet tagadni, hogy a mezőgazdaság helyzete nálunk rosszra fordult s nem lehet helyteleníteni azt az áramlatot, amely ennek javítására törekszik. Hallott itt olyan hangokat, amelyek a fogyasztási adók eltörlését kívánják. Az életszerűségi adókat enyhíteni kell, de eltörlölni nem lehet. Hogy a létminimum a 800 koronában alacsonyban van megadótva, az igaz, de csodálja, hogy a nemzetiségiek és demokraták egyetlen szót se találnak annak dicséretére. Minden államnak van adópolitikai eszméje. Az államok arra törekednek, hogy a nagyokat megadóztassák és a szegényeket mentesítsék. Ezt az eszmét szövegezték meg ebben a javaslatban is, amely nagy haladást jelent. Igaz, hogy ezek a javaslatok nagy aggodalmakat okoztak. Ennek oka az, hogy a közönség nem igen érezte, hogy a reformra nagy szükség volt. Mert hisz a nép körében nem igen sürgették. Az ilyen izgalom lélektani szükség ott, ahol a nép nem érzi úgy a reform szükségét, mint érezte a kormány.

Amikor a nemzet út van hatva, hogy valamely alkotásra szükség van, akkor az a reform bizonyára nem ver olyan hullámokat. De az aggodalmakat, amelyek megnyilvánultak, nem tartja alaposnak, mert a reform az egyes osztályok között az ellentéteket igyekszik kiküszöbölni, ezért magasabb állami szempontból üdvözi a javaslatokat. Az az állítás, hogy itt adóleszállítás történt, két irányban keltett nyugtalanságot. Akik elhitték, azok úgy gondolkodtak, hogy miképp lehet leszállítani adót ott, ahol az állami kiadások olyan nagy mértékben emelkedtek, akik pedig nem hitték el, azok rejtett adóemelését sejtették benne. Ő se tartja időszerűnek az adócsökkentést s bizik is benne, hogy a reform gyarapítani fogja az állam jövedelmét.

A jövedelmi adó tökéletes adó, amely lehetővé teszi a jövedelemhez mért megadóztatást. De megvalósítását nem lehet minden gazdasági viszonyok között keresztülvinni. El lehet mondani,

hogy a jövedelmi adó a gazdag és művelt országok adója. Még egy feltétele van, hogy nagyobb tömörülések legyenek. Nálunk ezt az adóemet nehéz lesz megvalósítani, mert bajos lesz a jövedelmet kikutatni. A jövedelmi adóból sok jövedelmi többletre nem számíthatunk. Szociálpolitikai szempontból tekintetbe jön, hogy a jövedelem fokozatait akarjuk megállapítani a létminimum érvényesítésével.

Kéri a pénzügyminisztert, hogy ez adóemeléséről gondoskodjék. A földadó kontingentálására szükség van. Hogy a részvénytársulati adó külön szerepel, az állami kiadások emelkedése mellett érthető, csak az eshetik kifogás alá, hogy az intézet külön jövedelmi adót is fizet s így többszörös adóztatásnak van alávetve. Arra a vádra felelt meg, hogy a pénzügyi bizottság még rontott a javaslatokon. Ismerteti a változtatásokat és védi a pénzügyi bizottság álláspontját. Azt hiszi, hogy így jobban megfelel a reform az ország érdekeinek s mivel a meggyőződése szerint a lehetőségig kiküszöbölni az aránytalanságokat, a javaslatokat általánosságban elfogadja. (Élénk helyeslés. Szónokot számosan üdvözlöik.)

Az elnök megállapítja a következő ülés idejét és napirendjét. Következnek az interpellációk. Előbb azonban Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol Polit Mihálynak a szerb felségárusági pörre vonatkozó interpellációjára.

A miniszterelnök válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Polit Mihály azt állította, hogy atrocitások történtek abban a pörben, amelyet egyes horvát lakosok ellen felségáruság címén indítottak s az egész pört politikai tendenciájú pörnek nyilvánította, az egész eljárást kifogásolta s egy irót úgy tüntetett fel, mintha agent provokátor lenne. Ez az iró nem lehet agent provokátor, mert egyszerűen csak leleplezett bizonyos dolgokat. Ezek a leleplezések már a pör megindítása után történtek, akkor, amikor a vizsgálat már javában folyt. Tiltakozik az ellen, mintha a kormány erre a felségárusági pörre bármilyen befolyása lett volna akár a kezdet, akár a kivétel tekintetében. Azt is meri állítani, hogy se a horvát bíráknak, se általában a horvát kormányoknak semmi befolyása nem volt a pörre. A királyi ügyészek gyanúok és kezükre jutott bizonyítékok alapján ítélték a pört, amely rendszeresen folyik és illetékes bírása előtt fog eldőlni.

Tiltakozik az ellen, mintha Bosznia és Herzegovina annexiója tette volna szükségessé ennek a pörnek megindítását. Az anektálásnak egyik és fő oka az volt, hogy Törökországban az alkotmányosság helyreállt, tehát Boszniában és Herzegovinában is alkotmányosság intézményeket kellett bevezetni, még pedig gyorsabban, mint ahogy eredetileg tervben volt. Amikor pedig Törökországban helyreállt az alkotmányosság, természetesen, hogy Bosznia és Herzegovina idetartozásának veszélyeztetése nélkül valamire való alkotmányosságot csak úgy inaugurálhatunk, ha a szuverenitást kiterjesztjük. Mesterkelt okokra tehát nem volt szükségünk. (Ugy van!)

Az anektálás előtt már régen láttunk délszláv áramlatokat, amelyek két álom megvalósítására törtek. Az egyik álom egy nagy szerb állam megteremtésére, a másik Horvátország függetlenítésére irányult. Mind a kettő olyan irányu volt tehát, amely veszélyeztetette volna állami integritásunkat. Mikor láttuk, hogy ez nemcsak az álmodozás terén mozog, hanem a lakosság körében is folyik az izgatás, mikor láttuk, hogy nemcsak egyes szomszédos államok vonták kétségbe Bosznia és Herzegovina hovatartozását, hanem azt propagálták, hogy Bosznia és Herzegovina vagy külön tartománnyá alakíttassék, vagy Szerbiához csatoltassék s mikor ezt itteni politikusok is határozottan hangoztatták (Igaz! Ugy van!), csak természetes, hogy sürgősen mondtuk ki az anektálást. Hogy mennyre igazunk volt, mutatja a szomszédos államok magatartása, amely már-már a nemzetközi békét veszélyezteti. (Ugy van!) Az anektálás tehát a tizenkettedik órában történt meg. Mert csak nem lehet kicsinyelni az ilyen törekvéseket, mikor olyan veszedelmes jelek mutatkoznak, hogy már az új király arcképét is kifüggesztik az iskolákban, magánházaiban s amikor törvény ellenére még a közhatalú könyveket is szándékosan ezírel betűkkel vezetik. (Ugy van!) Csak nem várjuk be, míg a tizenkettedik óra is elmúlik! (Zajos helyeslés.)

Sokszor panaszkodtak, hogy milyen atrocitások történtek a pör folyamán, a letartóztatottakat a közönséges büntetésekkel zárták együtt, éhségsztrájk tört ki. Informáltatta magát ebben az irányban is és meggyőződött róla, hogy ezek nemcsak tulzotti, de mesterkelt híresztelések. A folyókkal úgy bántak, mint ahogy bánni szoktak, rendes bírától el nem vonták és a jövőre se vonják el őket.

Az interpelláló politikai tendenciát lát a vádirat megszerkesztésében. Nagyon sajnálná, ha az ilyen állításoknak kellemtelen visszahatásuk lenne

hazánk szerb népére. Nem nemzetiség ellen folyik ez a pör, annak éle csakis a bűnösök ellen irányul. (Élénk helyeslés.)

Az a vád, mintha a kormány nem tartaná tiszteltben a bán közjogi méltóságát, szintén nem állhat meg, mert a törvény erre vonatkozó rendelkezéseit talán egyetlen kormány se kezelte oly méltányosan, mint a mostani. A kormány minden politikai beavatkozástól minden irányban tartózkodik már csak a közös felelősség szempontjából is.

Nagyon sajnálná, ha ez a pör félreértésekre adna okot hazánk szerb lakosságánál. A kormány a szerbek nemzetiségét nem bántja. (Ugy van!) Ez az álláspontja legutóbb a szerb egyházi zsinat alkalmával is megnyilvánult. A szerbek kulturáját nemcsak elismerjük, de segédeszközökről is gondoskodunk. (Helyeslés.)

Arra a kérdésre, hogy az alkotmányosság mikor áll helyre Horvátországban, a választ nem ő adhatja meg, ez tisztára a horvát képviselőktől függ. Senki nem sajnálja jobban, mint a kormány, hogy Horvátország minden tekintetben alkotmányos eszközökkel nem kormányozható. (Helyeslés.) Sajnáljuk a félreértést, de a hiba nem minket terhel. Elmentünk a horvátokkal szemben az engedékenység legvégső határáig és sajnálatos áramlatok folytán egyszerre csak a horvátok részéről szakítás történt. (Ugy van!) Az egyik áramlat külfelé, a másik Ausztria felé gravitál. Az egyik ellen az állam egész tekintélyével, a másik ellen pedig Magyarország alkotmányos fegyvereivel vesszük fel a harcot. (Zajos helyeslés és taps.) Horvátországban veszedelmes álmódosások kaptak lábra.

Parlamenti rendszerről beszéltek s az 1868. évi XXX. tet. alapján beleszólást kezdtek vindikálni a közös ügyek intézésénél azon a jögon tul, amely őket megilleti. Kétségbevitették a bán legális miszsióját és a horvát országgyűlésen olyan tendenzia érvényesült, amely az 1868:XXX. tet.-kel ellenkezik. A válasza tehát az, hogy örülünk neki, ha Horvátországban az alkotmányos rezsim helyreáll, de ez nem tőlünk függ. Bekövetkezik ez akkor, ha a horvát országgyűlés az 1868:XXX. tet. alapjára helyezkedik és garanciát kapunk arra nézve, hogy az alkotmányos jogokkal visszaélés nem történik. (Élénk helyeslés és taps.) Kéri válaszában tudomásulvételét.

Polit Mihály hosszadalmasan ismétli meg már az interpellációjában tett vádjait s folytonos zajban azt fejtegeti, hogy ártatlanul üldözik a szerbekeket, akiket minden alapos ok nélkül börtönöznek be. A választ nem veszi tudomásul.

A ház a választ tudomásul veszi.

Interpellációk.

Tálos István a Lajta vízének a wiener-neustadti Bezirkshauptmannschaft által való használat tárgyában intézett interpellációt a földmívelésügyi miniszterhez.

Az interpellációt kiadják a földmívelésügyi miniszternek.

Ezután Surmin György intézett interpellációt a miniszterelnökhöz két szerajevói bírlapírónak egy a lapjukban a Pester Lloyd után közölt cikk miatt való elítélése tárgyában.

Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknek. Az elnök az ülést negyedégy órákor berekeszti.

KÜLFÖLD.

Az osztrák annexiós bizottság. Báró Bienerth miniszterelnök és báró Burián közös pénzügyminiszter, akiket az annexiós bizottság meghívott a legközelebbi ülésre, kijelentették, hogy nem fognak megjelenni, ellenben a miniszterelnök az annexiós bizottság által kívánt felvilágosításokat olyképpen fogja megadni, hogy holnap felszólal a parlamentben és a külügyi helyzetet is érinteni fogja.

Az osztrák vasúti bizottság ülése. Az osztrák vasúti bizottság mai ülésén Kuranda képviselő a napirendre való áttérés előtt a vasúti miniszterium vezetőjéhez azt a kérdést intézte, vajjon az oderbergi pályaudvarnak ez idő szerint lévő kialakításával azon munkálatokat készítik-e elő, melyek kiegyezés szerint a kassa-oderbergi vasútnak a porosz vasúti hálózattal való összeköttetését hozzák létre, amelyek azonban junktimba hozattak a Magyarország részéről még meg sem kezdett dalmát vasút kiépítésével. A vasúti miniszterium vezetője lovag Forster válaszul Kuranda képviselő kérdésére és kifejtette, hogy az osztrák vasútgazgatóság részéről a Dalmáciával való vasúti öss-

szel
mun
mif
udv
meg
forg
cs.
uj
féle

lam
lenb
nak
tesk
pont
bevo

ben
konz
az ő
tehát
birod
adób
Bülc
szalk
által

szeri
osztj
a cs
flotta
Az é
osztá
kálót
mélte
hados
leszn
hüvel
szere

egész
gyen
kint
ezirk
12 pá
a lap
fölfeg
uj flo
észak

vasut
és az
javasl
nokok
állam
Többe
kötött
tarifa
Weide
ció f
mosit
helyes
eszköz

kormá
amely
másod
Lloyd
donba
hogy
való s
utasit
eredet

VI.,

szekítettés kiépítése dolgában a szükséges előmunkálatokat folytatják és Logy ez irányban semmiféle halogatás nem állott be. Az oderbergi pályaudvart illetően csak azon intézkedések tételnek meg, amelyek a Ferdinánd császár északi vasút forgalma szempontjából szükségesek. Ellenben a cs. kir. oderbergi vasút forgalma tekintetében az új oderbergi rendezőpályaudvar építéséből semmiféle változás nem állott be.

A bizottság ezután áttért a napirendre. Az államosítási javaslatokról szóló vita folyamán Ellenbogen képviselő az államosítási akció barátjának mondja magát és kívánja, hogy az mielőbb vitessék keresztül és hogy azt tisztán tárgyi szempontból politikai, nemzetiségi vagy egyéb kérdések bevonása nélkül tárgyalják.

Német politikai válság. A legnagyobb csöndben fölötté komoly belső politikai válság készül. A konzervatívok el vannak tökélve, hogy leszavazzák az örökösödési adót s így a blokk többség megdől, tehát Bülow herceg állása tarthatatlanná válik. A birodalmi kancellár ragaszkodik az örökösödési adóhoz s minden a körül fordul meg, vajjon Bülow herceg odafönt elég erős-e, hogy nyíltan szakítson a konzervatívokkal és vállalkozhatik-e az általános választásokra.

Az angol flotta új beosztása. Egy lapjelentés szerint az admirális a jövő tavasszal új alapon osztja be az angol vizeken lévő hadierőt és pedig a csatornaflotta csökkentésének és az észak-tengeri flottaerő nagyobbitásának szem előtt tartásával. Az észak-tengeri flotta a honi flotta északi hadosztálya és hat csatahajót és hat páncélos cirkálót foglal magában. A változás igen figyelemreméltó eredménye az lesz, hogy a flotta csatahajó hadosztályában 16.500 tonnát meghaladó csatahajók lesznek, amelyek kivétel nélkül negyvennyolc 12 hüvelyes és husz 9.2 hüvelyes ágyúkkal vannak felszerelve. Ezenfelül észak-tengeri flotta név alatt egész új flottahadi erőt terveznek, amelyek nyolc, egyenkint 16.350 tonnás csatahajóból és hat, egyenkint 13.550 tonnás és 23 csomó sebességű páncélos cirkálóból állnak. Az ily módon 14 csatahajóval és 12 páncélos cirkálóval bíró észak-tengeri haderő a lap szerint a világ leggyorsabb, leghatalmasabban fölfegyverzett és legjobban védett flottája lesz. Az új flotta bázisa vagy Rozyth vagy Cromarti lesz északi Skóciában.

Az osztrák vasutak államosítása. Bécsben a vasutügyi bizottság ülésén az északnyugati vasút és az államvasutársaság államosítására vonatkozó javaslatok általános vitáján majdnem az összes szónokok az államosítás mellett foglaltak állást és az államvasut üzemének reorganizációját kívánták. Többen kijelentették, hogy a nevezett vasutakkal kötött megállapodás nem kedvezőtlen, kis mértékű tarifa felemelés lehetőségét azonban koncedálták. Weidenhofer képviselő üdvözli az államosítási akció felé tett haladást, hangsúlyozza, hogy az államosítás a legjobb fegyver Magyarország ellen és a helyes kereskedelmi és kiviteli politika hathatós eszköze.

Kinai követség Angliában. Tang Shaoy volt kormányzó vezetése alatt álló kínai külön követség, amelynek tagjai között van Csaifu, Csing herceg második fia is, tegnap a Prinz Friedrich nevű Lloyd gőzösön Plymouthba érkezett és onnan Londonba indult. Tang Shaoy czáfolja azt a jelentést, hogy Amerikában azon fáradozott, hogy Kinával való szövetséget létrehozzon, sőt Pekingből kapott utasításokra Amerikát előbb hagyta el, mintsem eredetileg szándékozott.

EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

A balkáni események.

Budapest, január 27.

A monarchia és Törökország megegyezéséről érkezett újabb hírek szerint a teljes megállapodást még csak az késlelteti, hogy Bécsben nem akarnak beleegyezni Törökország azon követelésébe, hogy a boszniai mohamedánok vallási ügyben ezután is a seikül-izlam hatáskörébe tartozzanak. A bojkotmozgalom megszűnése különben attól függ, hogy a teherhordók legközelebbi ülésükön mit határoznak. Ha a vezetők kielégítőnek tartják a rekompenciációkat, akkor a munkát ismét megkezdik és a bojkotmozgalom rövidesen véget ér.

A bolgár mozgósításról érkezett hírek szerint a helyzet a török-bolgár határon mindinkább kritikussá válik. A török kormány ugyan kijelentette, hogy nincs szándékában megszállni sztratégiai pontokat a határon. Jól értesült diplomáciai körökből kiszivárgott hírek szerint Törökország csakugyan nem tervezte valamely bolgár terület megszállását, de a kárpótlási kérdésben követelt összeg azon része fejében, melyet a bolgár kormány nem hajlandó megadni, területi kárpótlást követel. Bulgária ezt nem hajlandó megadni és hogy azon esetre is készen álljon, ha esetleg Törökország erőszakkal akarna érvényt szerezni követelésének, mozgósította hadseregének egy részét. Bármi legyen is az ok Bulgária magatartására, bizonyos, hogy a Balkánon a helyzet ismét elmérgesedett. A háboru veszélye különben most már abban is rejlik és Törökországban mindjában az a nézet kezd tért hódítani, hogy Törökországnak tekintélye megóvásáért, le kell számolni Bulgáriával, szükség esetén fegyverrel.

Mai távirataink a következők:

A megegyezés Törökországgal.

Konstantinápolyból jelentik, hogy Ausztria-Magyarországnak a török jegyzőkönyvi tervezetre való válasza még nem érkezett ugyan meg, de teljesen megbízható forrásból jelentik, hogy Ausztria-Magyarországnak csupán az ellen a pont ellen van kifogása, amely a boszniai mohamedánokat vallási tekintetben jövőre is a seikül-izlam fohatósága alá rendeli. Ausztria-Magyarország ezért viszont azt követeli, hogy a katolikus albánok tovább is az ő protektorátusa alatt maradjanak.

Jövő vasárnap a teherhordók vezetői gyűlést tartanak, amelyen a kurd képviselők a monarchiával folyó tárgyalásokról jelentést fognak tenni. Ha ezek kijelentik, hogy a török népet a monarchia engedményei teljesen kielégítik, a teherhordók vasárnap újabb munkába állnak, ami azonban nem kötelezné a rakodóhajó-tulajdonosokat, kik nem állnak összeköttetésben a teherhordókkal. A teherhordók vezetői czáfolják azt a hírt, hogy a teherhordók a bojkott beszüntetéséért anyagi kárpótlást kívánnak a portától és utalnak arra, hogy a bojkott-szindikátustól bojkott-diplomák megváltása fejében följánlott 200 font összeget is visszautasították azzal a kéréssel, hogy ez összeget inkább a katonáknak téli ruhák beszerzésére használják föl.

A bolgár-török konfliktus.

A török kormány pétervári nagykövetétől nyert értesülése következtében a nagyhatalmakhoz körjegyzéket fog intézni, amelyben alaplatannak mondja azt a híresztelést, hogy Törökország bolgár területet okkupálni akar. A bolgár katonai készülődésük ellensúlyozására a török hadügyminisztérium — mint Konstantinápolyból jelentik — folytonosan szállít csapatokat és hadiszert a bolgár határra. A fiatalabb török tisztek körében nagyon élénk a háboruskedv Bulgária ellen. A török kormány

ezenkívül Szaloniki környékén tengeri gyakorlatot rendelt el. Török hadihajók három csapatzállító hajót Konstantinápolyból Szaloniki környékére fognak elkísérni s a csapatok partraszállásuk után meg fogják támadni a szaloniki erődítményeket. A határon levő török parancsnokok utasítást kaptak, hogy figyeljék meg fokozott éberséggel a bolgár csapatok mozdulatait, tegyék meg a szükséges óvintézkedéseket, de kerüljenek el szorgosan mindent, ami a török határszéli csapatokkal konfliktust idézhetne elő.

A bolgár kormány el van tökélve, hogy visszautasítja a porta követelését, ha a határ kiigazítását fogja kívánni. Eddigelé a török kormány nem tett lépéseket e tárgyban, mindössze az történt, hogy török államférfiak külföldi diplomatákkal beszélgetve, czéloztak a határkiigazításra.

A szerb mozgolódás.

A szerb kormánynak a nagyhatalmakhoz intézendő új jegyzéke elkészült, de a kormány, mielőtt megküldi a hatalmaknak, megszerzi az orosz kormány jóváhagyását. Most ugyanis kitűnik, hogy a jegyzék intézését orosz részről tanácsolták Szerbiának. Külön futár viszi a jegyzéket Pétervárra jóváhagyás, vagy esetleges kiigazítás céljából. Egy másolatot Cettinjebe is elküldenek, hogy így egyöntetű eljárást biztosítsanak. Ha a jegyzék visszaérkezik Pétervárról, akkor küldik majd el a hatalmaknak.

A hivatalos czáfolatok ellenére is erősen tartja magát az a hír, hogy Péter király legközelebb lemond. A király állítólag egy ingatlan vásárlásával bizta meg Petrovics genfi szerb kereskedelmi ügynököt, aki a napokban Belgrádban időzött. György trónörökös környezetében megerősítik a lemondásról keringő híreket. A szkupstina egyik legközelebbi ülésén dr. Marinkovics képviselő a haladóparti klub nevében interpellálni fog ez ügyben.

A „Berl. Tgbl.“ jelenti Béceből: Ausztria-Magyarország nem tarthat a szerb kis államok miatt állandóan olyan nagy hadsereget Boszniában, hogy ezeket az államokat sakkban tartsa. A szerb kis államoknak ennél fogva garanciát kell adniok arra, hogy a békét nem fogják megzavarni. A döntésnek mindenestre hamarosan meg kell történni.

A kormány följánlotta Pasicsnak, aki a politikától vissza akar vonulni, a londoni követséget, Pasics azonban nem fogadta el, de készen nyilatkozott a párisi követség elfogadására. Minthogy azonban a párisi szerb követ már egyszer visszautasította a cserét a londoni követséggel, Pasics továbbra is Belgrádban marad és egyelőre szó sincs arról, hogy megválk a radikális párt vezetésétől.

Szalonikibe — mint onnan jelentik — újabb nagyobb szállítmány ágyú és lőszer érkezett Szerbia számára és az átvételre szerb tisztekből álló bizottság jött Szalonikiba. A szállítmányt török katonaság őrzi és el fogja kísérni a szerb határig. Az illető török tisztek magas rendjeleket kaptak Péter királytól. A Franciaországban tett új rendelkezésekkel együtt a szerb hadianyag Szalonikin keresztül való szállításának engedélyét májusig hosszabbították meg. Szerbia újabb azonban ismét további engedélyt és egyéb könnyebbitést kért a portától.

A szerbek harczi örülete már akkora fokozott áll, hogy merényletektől sem riadnak vissza, hogy eltegyenek láb alól olyan férfiakat, kik a mérsékelt irány hívei. Belgrádból ma ugyanis a következő táviratot kaptuk:

Miloszavlevics belügyminiszter ellen gyilkos merényletet kíséreltek meg. A merényletet eddig sikerült titokban tartani, mert több politikust is gyanúsítanak a merényletben való részvétellel. Tegnapelőtt este zárt bérkocsiban két elegáns ur

érkezett a belügyminiszter lakása elé. A csegettésre kisetett a szolga, akinek a két ismeretlen ember azt mondta, hogy magándologban sürgősen akarnak beszélni a miniszterrel. A szolga azt felelte nekik, hogy majd bejelenti őket a miniszternél és elkérte névjegyüket. Erre az egyik ismeretlen nyakon ragadta a szolgát, aki az ajtó elé állott és erővel el akarta onnan rántani. A szolga verekedni kezdett támadóival, de az egyik akkorát ütött boxerjével a szolga fejére, hogy megtántorodott és segítségért kiáltott. Néhány pillanat múlva minden oldalról összecsdültek az emberek és erre a merénylők elmenekültek. A rendőrség megállapította, hogy a honvédelmi nemzeti bizottság szervezte a merényletet. Ez a bizottság gyűlöli Miloszavlevicsot, mert nem türe az Ausztria és Magyarország ellen való további tüntetést.

A török lapok Bulgária magatartásáról.

A legtöbb török lap ma közli Paprikov beszédét és pedig a legtöbbben kommentár nélkül. A Surra-i-Ummel azt mondja: Az a körülmény, hogy Bulgária vonakodik delegátust küldeni Konstantinápolyba, rossz szándékairól tesz bizonyosságot. Oly beszédet, aminőt Paprikov mondott, csak a német hadügyminiszter engedhet meg magának. A 28 millió font Törökország igényeinek minimumát jelentette. Ha Bulgária ezen összeget nem tudja megfizetni, területi kompenzációba kell beleegyeznie. Ha ezt nem teszi és háboruba bocsátkozik, az eredmény ugyanez lesz. Volt idő, amidőn a bolgárok képzékenységükben Konstantinápoly kapujáig jutottak el. 12 év előtt a görög sajtó is képzeletben birtokba vette Szalonikit és Macedóniát. Ha Paprikov azt hiszi, hogy a bolgárok is megkísérelhetik ezt, nem ellenkezőnk kívánságával. Törökország betámasztotta békeszeretét, de az ottománok a háborútól sem félnek. A hatalmak is a békét akarják. Csak Bulgária akar másképp cselekedni. A lap azzal végzi czikkét, hogy Európának pénzügyileg támogatnia kell Bulgáriát, hogy Törökország jogos igényeit teljesíthesse. A török lapok hivatalos információik alapján megczáfolyják a Balkán nevű lap által hozott hírt a bolgár határon előfordult incidensről.

Konstantinápolyi hírek.

Egy idő óta a konstantinápolyi katonai akadémián igen nyugtalanító mozgalom észlelhető, amely a tulajdonított szabadságideák és a bizottság titkos munkája által befolyásolt kedélyére vezethető vissza. A „Yeni Gazetta“ erre vonatkozólag az akadémia igazgatójától megtudta, hogy a növendékek minden osztályban bizottságot alakítottak és megválasztottak választottakat, valamint „Háború“ címmel újságot adtak ki. Az igazgató mindezeket ellátta és vonakodott a megbízottakat fogadni. Végül azonban kénytelen volt őket fogadni. A megbízottak követelték az idegen nyelvű oktatás megszüntetését, valamint a tanítószemélyzet kicserélését. Panaszkodtak a konyha és egyruhák miatt. A küldöttséget, amely e tárgyban a hadügyminiszternél megjelent, letartóztatták és az akadémiát egy szalonikii vadászszázalóval és más csapatokkal megszállták.

Tegnapelőtt este a 610 éves török függetlenség emlékére az ottomán liberális unió (Sabah Eddin herceg pártja) bankettet adott. A banket folyamán, amelyen a nagyvezér, több miniszter és képviselő is résztvett, a belügyminiszter a nagyvezér nevében beszédet mondott. Szólt a Törökország területén lakó népek testvérüléséről és kijelentette, hogy a politikai helyzet normális és az összes kérdéseket kedvezően fogják megoldani.

Legujabb.

Szófia, január 27.

A nagyvezér azon kijelentése, hogy Törökország egyelőre nem fog ellenintézkedéseket tenni, látván a bolgár nyolczadik határhadosztály mozgósítását, itteni diplomáciai körökben mély megnyugvást keltett. Az estilapok azt jelentik, hogy bolgár csapatokat Harmanli, Tirnovo-Seiman és a határ irányában előretoltak és hogy a törökök Kirdsalü felől erősítéseket kaptak.

Allegro.

Budapest, január 27.

Riadón, metsző élességgel megfűtta valaki a hadi tárogatót. Szinte belészakadt a levegőbe egy sor merészen pörgő, nyers, erős akkord, amelyekben valósággal vibrált az élet. Megszaggatott, vad ütemei belekapaszkodtak a nehezen halló fülekbe és végigdoboltak az álmos lelkeken és telerikácsolták az álmosak vakondok-lakását. Durva, disszonáns hangtömegek rokantak meg és mikor megpöngették a dobhártyámat, úgy éreztem, mintha ez a néhány allegrós ütem valami nagy, nagy erőt, meg valami merész, piros fiatalságot hozott volna magával. Földszagu, verekedős, virágos kedvű, ós-fiatalságot.

... Allegro! Szép, erős férfimuzsika, — úgy csattog, úgy tombol, mint a Siegfried kürtje a vadonban. Már látom, mint mozdulnak meg halálára az öklök, mint fognak kőpját és mint domborodnak az izmok fenyegető-gömbölyűre. Csiklandó vér bizsergetti meg a testem, öröm költözik a szívembe és hozsánával üdvözlöm a megfűtt kürtjelet. És ujong a lelkem, hogy a magyar lantpöngető végre-valahára megbillentették a tárogatót is és annyi évtized unalma és szegényes elhagyatottsága után megrázza a magyar poézist egy kis egészséges verekedés vihara.

Olyan szüksége volt erre a pár taktusos allegróra a magyar irodalomnak, mint üdítő esőre a halódó kalásznak. Az egyformaság, az egyhelyben állás agyonsovastotta a magyar lírai költészetet és azt a benyomást tehetta a szemlélőre, hogy a végelgyengülés napjait éli. Mintha Petőfi és Arany letarolt volna minden témát, minden fordulatot és elcsengetett volna minden rimet az új emberek előtt. Folyton ugyanazon pontok körül keringett a líra és Petőfi, Reviczky meg Vajda után nem tudott egy önálló hangot kihozni. Ha a kezembe vettem egy új-régi verset, szinte tudtam előre, micsoda kiezirkalmazott mederben fog le-gördülni, a fülem már előre kipöngette a rimeket, a lelkem szinte magától zsongotta a ritmusokat. A hazafias versek csak úgy izzadtak magukból a „Talpra magyar!“ tönust, a szerelmi dalainál émeleggett a stereotip Petőfi-kedélyeskedés, vagy a Vörösmarty lágy merengése, a népdal-utáztatok pedig majdnem hogy a „Szeretnék szántani“-val nem kezdődtek. El kellett az embernek átkozni a népet, a szerelmet meg a hazafiságot, amelynek a lírájával már mindenki torkig volt.

Új, fölforgató, lázadó líra kellett. Az emberekbe megfűszkelte a vágy, hogy a szerelem poétáját végre-valahára más pózban is lássák, mint ég felé hűnyorgató szemekkel és lanttal a kezében. A hazát istenítő poétától egyszer más hadállás is kitalálhatna, mint hogy Őt utánóznán, az ének emelje három ujját a Petőfi-téren. És általában új ritmus, új melódia kellett az emberi léleknek. Petőfit nem lehet megenni, ez axioma, de ha petőfiskedő Kiribicza Istókok nyöszörögtetik a verkit, mindig egyformán, mindig ugyanazt a nótát, akkor az ilyen lírát elviheti az ördög. És az is bizonyos, hogy amint az emberek nem gondolkozhatnak ma épp úgy, mint harmincz vagy ötven esztendővel ezelőtt, úgy nem is érezhetik mindig ugyanazt és nem is lehet mindig ugyanaz a mondanivalójuk. Az én agyam a repülőgépre gondol, az én vérem lázongó és pihenésre vágyó egyszerre, az én kedvenc regényem az „Igazság“ és nem a „Bélteky háza“, az én bölcsem Haeckel és nem Lakechevoucauld: és elem mégis a nagyapám érzelmeit találják és nekem mégis a nagyapám líráját kell élveznem. Tisztelem az őseimet és szeretettel simogatom meg az öregapámat, de nem szívom a csibukját, nem olvasom a kalendáriumait és nem kérek azokból az obligát, bekövesedett lírai érzelmekből, amelyek neki kedvesek voltak.

De nemcsak maga az új lyra volt az, amelyre már égető szükség volt, hanem a régi lantlók el-lenszenve és az ennek révén felesapó irodalmi harc is kellett. Ennek az üdítő, frissítő irodalmi háborúnak a Petőfi-társaság utolsó ülésében adták meg azt a riadót, amely mind a két párt hivatát odaszóltja az arcvonalba.

Egyébként nagyon tévednek az öregek, — már

tudniillik azok, akiket a fiatalok ezzel a jelzővel tisztelnek meg, — ha azt hiszik, hogy a nagy küzdelmet az ő fagyöngyös és pohárköszöntős csipkedései indították meg. A vért pezsdítő allegrós kürtjelet nem ők fűtték meg, amit tettek, az leg-féljebb annyi, hogy elfogadták az elébük vágott keztyűt és hivatalosan is proklamálták a háborút és a szakadást a magyar Parnasszuson. Bizonyos, hogy a támadást nem a Társaságok kezdték meg, hanem csak válaszoltak arra az izgatott, ideges és éles ritmusu melódiára, amelyvel az ifjabbik magyar literatura már réges-régen megindította a harcot a hagyományos, petőfiskedő lyra, meg az aranykodó alexandrinus-pötyögtetés ellen. Az alatt az egy-két esztendő alatt, amióta általában a „fiatalok“ költészetéről beszélni lehet, ez a ki-vert, el nem ismert, be nem fogadott irodalom szinte állandóan panaszkodik, kesereg és lázong; csakhogy ezek a siralmak, az öregek elleni dühös-ködések a fiatalok poézisében Ady Endre előtt nem igen találtak kifejezést. Ady már a poézisébe is belevitte a fölháborodását és az izzó haragját és mint igazi lyrikus, aki még az esztétikai hitvallását is lyrában formálja ki, a költői harcot, a fiatalok támadását a költészetében is kifejezésre juttatta.

A legelső egészséges hang tehát a fiataloktól indult ki. Az övek volt az első mámoros allegró, amely felverte a Kisfaludy-, a Magyar Tudós- és a Petőfi-Társaságok fakó esendjét.

Ez, mint eredmény, egymagában véve semmit sem jelent. A muzeumi ágyuk nem szoktak elsülni és a megszokásos poézis képviselői közül nem pat-tan ki az új költés mestere. De igenis, hatalmas eredmény az, hogy ez az élettől duzzadó allegró végigszáguldott az egész magyar társadalmon. A kik csak valaha törődtek annyit az irodalommal, mint a füstölt oldalassal, azok tudomásul vették, hogy verekedés folyik versek miatt. A kávéházi emberek, akik szent buzgalommal böngészik végig az összes hírlapokat, az örök tablózók, a croquis-tudósok és a feuilleton-irodalmárok figyelmét erőszakosan ráfordította ez az allegró a költészetre és az irodalomra.

Ez pedig nem is olyan apró ügy. Elvégre nem lehet letagadni, hogy az utolsó évek magyar irodalma a hírlapok hasábjain pergett le. A közönség valósággal hozzászólt ahhoz, hogy ha irodalmat akar olvasni, az újságot kell csak a kezébe vennie. Aki a zsurokon „irodalomról“ kívánt szellemesen csevegni, tárczákon vagy croquis-kon kezdte a sziporkázást. A hátgerincezlen literatura egyszerűen grasszált. És nem igaz, hogy az újságírás inficziálta az irodalmat, mert hiszen másutt is van legalább is akkora újságirodalom, mint Magyarországon. Ellenben tökéletesen igaz, hogy a hivatalos irodalom egyet jelentett az unalommal, mert öröklé a tulontul ismert témákat variálta a tulontul ismert formáiban, a nemhivatalos irodalom pedig le volt tiporva és ki volt verve az újságok közé. A lapok aztán agyon-tárcsázták és agyoncroquiszták a közönséget, amelynek az érdeklődése ezek közé az irodalmi rongyok közé koncentráldott. Ha X. vagy Y. könyvet irt, arról három ember vett tudomást: az író, a kiadó és a végrehajtó, de ha A. vagy B. croquist irt, arról nem tudom meddig beszéltek a törzsasztalok. Persze, hogy ilyen viszonyok között nem egy tehetséges író agyoncroquiszta az ő mesteri tollát, mert a közönség leszoktatta őt arról, hogy gerincez dolgokat produkáljon.

Hogy az allegró belevágott a publikum tárcza-és croquisz-érdeklődésébe, az bizonyos. És nagy dolog az, kérem szépen, hogy nálunk beszélnek és vitatkoznak most az Ady Endre poézisééről, meg a Mikszáth Kálmán kritikájáról. Számsorokkal lehetne bizonyítani, hogy mennyivel több ember olvas ma verset és becsületes, igazán irodalmi kritikát, mint olvasott azelőtt. Aktuális lett az irodalom és hogy senki félre ne értsen, hozzáteszem: nem a gerincezlen, közös üstökű, croquis-irodalom, hanem az a másik, amelynek az egyhangúsága és a muzeum-csöndje évek óta elvadtotta magát a közönséget.

Olyan izmosan, akkora fürgeteg-erővel zengette belé a készülő tusa a maga harci jelét az

ő-magyarok, meg az új-magyarok fülébe, hogy azt meg kellett hallani. És akinek egészséges, el nem akadémiázott érzi, van, az hymnuszal a lelkében fogja köszönteni azt a pár elröppent Siegfried-akkordot, amely egy tisztító küzdelmet bevezetni jött.

Déri Imre.

Messina épülőben.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, január 27.

A rombadőlt városban lassan-lassan megkezdődött a munka. Az ipari üzemek működni kezdenek és egyik-másik elpusztult gyár tulajdonosa újra építi gyártelepét.

A szicíliai népszámláló bizottság most fejezte be körútját és ennek eredményeképp ijesztően előtűnik áll szinte elképzelhetetlen, iszonyatos magas számokban a halálnak az a rettenetes aratása, melyet Szicília gyönyörű szép vidékein végzett. Százkilencvennyolcezer ember. Ennyi pusztult el Messina és Reggio vidékén, de a romok alatt még egyre bukkannak holttestekre.

Messina és a szerencsétlenül járt városok képe ma is olyan, mint egy nagy temető. Siránkozó és jajgató emberek járkálnak és kutatnak a törmelékek közt, ki — fiát, apját, anyját keresve. A legnagyobb megdöbbenést és részvétet keltett országserzte az a nyolczsáz, fiatal és életerős katona halála, akik besorozták a kaszárnya falai között és úgy veszték el nyomorultul, nem tudva magukon segíteni. A katonák hozzátartozói csak mostanában kerültek a szigetre és a nyomorult szegény emberek jajjongó fájdalma csak feljutja az amugy is inséges messinaiak fájdalmait.

A legszánandóbbak mégis a gyermekek, akiknek szülei veszték el a romok alatt és a parányi apróságok most kivert kutya módjára kóborolnak a lerombolt utcákon. A szerencsétlenséget követő első napokban történt, hogy a gyermekeket, legkivált a fejlődésben levő kis leányokat angyali jószággal gondjaiba vette egy asszony, aki maga köré gyűjtötte őket, akiknek ruházata hiányzott, azok számára meleg felsőt keresett, az éhezőknek táplálékot szerzett, valóságos csodákat meséltek jószágos gondoskodásairól. Végre a hatóság is érdeklődni kezdett a nemesszívű hölgy iránt. De már akkor nem volt sehol. Nyomatlanul eltűnt. És vele együtt a kis leányok is.

A hatóság is szükségét látja már, hogy valamiképp védelmébe vegye és gondoskadjon a segélytelenül álló gyermekekről. A lakosságot felhívták, hogy ha valahol elhagyott gyermekekre bukkannak, ugyazonnal jelentsek azt a rendőrségnek. Persze ennek a rendelkezésnek semmi gyakorlati haszna. Sziciliában a polgárság ősi gyűlölettel nézi a rendőrséget és mindent szívesebben tesz, semminthogy valamiképp a rendőrség rendelkezéseinek engedelmeskedjen. Azonkívül is mindenki el van foglalva a fásultságig a maga bajával és rá sem ügyelnek kívül eső dolgokra. A romok felett megszünt az emberekben ezredévek belenevelt kulturája és humanizmusa és tért nyert az önfentartás, a magáról gondoskodás állati ösztöne.

Mazzitelli tábornok Giolitti miniszterelnökhöz tegnapi kelettel a következő táviratot intézte: A spanyol nagykövet meglátogatta Reggiót és élénk érdeklődést tanúsított a túléltek sorsa és a mentési munkálatok szervezése iránt. A közhívatások holnap ismét működni kezdenek. Két nap óta nagymennyiségű élelmiszert, amelyet a Bellie nevű amerikai gőzös hozott, raknak ki a partokon.

Mazza tábornok táviratozza, hogy Reggióban volt és megállapította, hogy ott a mentési szolgálat Mazzitelli tábornok böles vezetésével rendben előrehaladt. Két század gyalogság Rómába indult, újabb négy ma, a többi különítmény pedig, mihamelint lehetséges, követi őket. A Princesa de Asturia fedélzetén ideérkezett spanyol nagykövet és a massachusettsi Vörös Kereszt delegátusa

Mazza tábornoknak három-háromezer frankot adott át a túlélők javára. Az elosztás az erre kinevezett biztos útján fog megtörténni.

A magyar segélyakció erélyesen folyik. A mai napon a következő adományokat fizették be:

A magyar általános takarékpénztárnál Geduly Gyula gyűjtése 10,621 K. 29 fillér, Deimel Sándor 100 K, Szentjánosi izr. hitközség 26 K, Chyser Kornél gyűjtése 54 K, Vajda Ferenc gyűjtése 3 K 20 fillér, kolozsvári kir. főügyészség gyűjtése 35 K, fogarasi református egyházközség 30 K, a Liptó szerkesztőségének gyűjtése 72 K, Bokor Ármán 1 K, Kovács Antal 10 K, az országos magyar gazdasági egyesület 150 K, — összesen 11,102 K, 49 fillér.

A magyar általános hitelbanknál Domony Mór izgazgató 100 K, gróf Majláth Géza 300 K, gróf Chotek Rezső 500 K, — összesen 900 K.

A magyar leszámítoló és pénzváltó banknál Bartha Arnold 700 K, Enyedi Béni gyűjtése 105 K, gróf Zichy Pál gyűjtése 800 K, gróf Pálffy Béla 200 K, gróf Pálffy István 500 K, Burchard Bélaváry Konrád 250 K, — összesen 2555 K.

Végül a Pesti magyar kereskedelmi banknál Klein Ede gyűjtése 25 K 80 fillér, kunszentmiklósi ipartestület 10 K, Závody Albin 47 K, Székely Lajos 5 K, Mezőtur város közönségének adománya 446 K, komáromi ág. ev. egyház 14 K 50 fillér, losonci izr. hitközség 231 K 38 fillér, — összesen 779 K. 68 fillér.

Hozzáadva ezt a tegnap kimutatott 153,194 K 55 fillérhez, a gyűjtés mai végeredménye 168,531 K 52 fillér.

Ott és itt.

Budapest, január 27.

Egy pék kitett a kirakatába egy kenyéret, melyről azt hirdette, hogy — mondjuk — a „csoda“-lisztből van gyurva. Adél kisaszonny már több ízben evett ilyen „csoda“-kenyéret és mindig izletesnek találta. Benyitott hát a péküzletbe és „csoda“-kenyéret kért. Adtak neki. Hazament és otthon megévevett belőle egy szeletet. Rögtön észrevette, hogy ez nem a „csoda“-kenyér. Jó, tápláló kenyér, de nem „csoda“-kenyér. Becsütagolta hát a még fennmaradt részt és vitte a vegyészhez.

A vegyész bizonyítványt állított ki róla, hogy azt a kenyéret bizony nem a „csoda“-lisztből sütötték. E bizonyítvány alapján a bíró maga elé cizálta a péket.

— Hogy mert ön hamis czéger alatt kenyéret csinálni? — kérdezte tőle.

A pék ezer kifogással állott elő; hogy tévedés van a dologban, ő jóhiszeműen járt el, nem csalt meg senkit, hiszen az ő lisztje még szebb is, jobb is, mint az a „csoda“, miért üldözik hát őt, a becsületes adófizető polgárt?

Hiábavaló volt a lamentálás; a bíró két-hónapi fogházra, vagy ennek megfelelő pénzbüntetésre ítélte a péket.

Egy rikkancs lapjait az utcasarkon kínálta az embereknek. Mert nem igen vették tőle, el kezdte kiabálni, hogy óriási szerencsétlenség történt egy bányában és hogy a katasztrófában több ember lelte halálát. Egy őrmester meghallotta a kiabálást, mely fölgerjesztette kíváncsiságát. Megvásárolt egy lapot és még ott, az utcán el kezdte olvasni. Kereste mindenfelé a nagy katasztrófát, de nem találta. Erre oda ment egy rendőrhöz és elpanaszolta neki a baját. A rendőr megállította a rikkancsot.

— Pardon, — szólította meg — ön ugy adta el ezt az újságot, hogy abban halálos katasztrófa van. Az őrmester azt mondja, hogy nincs benne.

— Benne van!

— Hát mutassa meg!

A rikkancs rámutat egy apró hírre, mely arról számolt be, hogy egy bányamunkás valahogy kitörte a lábát.

— Ez nem katasztrófa! — konstataálta a rendőr.

S vitte rögtön a fiut a bíró elé, aki rögtön el is ítélte őt egyhónapi fogházra, vagy megfelelő pénzbüntetésre.

Ez a két eset Londonban történt és a nagyon komoly „Times“ számolt be róla. A nagyon komoly magyar „Napló“, vagy „Hir-

lap“ csak arról adhat számot, hogy Kóvér Zsuzsánna tejhamisító nőt — akinek a meghamisított teje talán a kis babák szárait költöztette a másvilágra — 20, mondd husz korona pénzbírságra ítéltek. Az élelmiszerhamisításoknak és egyéb hunczfutságoknak pedig még a husz koronától sem kell félnie.

Megdézsmált örökségek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, január 27.

Ma reggel óta két új lakója van a rendőrségi börtönnek. Az egyik férfi, asszony a másik. Mind a kettőt a telhetetlen kapzsiság és önzés juttatta ideig. A férfi November Ignác. Őt az a súlyos vád terheli, hogy testvérbátyja hagyatékát dézsmálta meg akkor, amikor a szerencsétlen ember a halállal vívódott. Az asszony, Löbl Dávidné, született Fischer Karolin, aki Reismann Lipót háztulajdonosnak volt a házvezetőnője. Ő is az utolsó órákat használta fel, hogy a benne vakon bízó gazdáját kifossza. A két lopásban hosszú vizsgálatot folytatott a rendőrség, mely ma reggel azzal végződött, hogy mind a két örökségtolvajt letartóztatták.

Részletes tudósításunk a kettős esetről a következő:

November Ignác a testvérbátyját, November Mór lopta meg, akinek Czegléden volt jövedelmező cigarettahüvely-gyára, itt Budapesten pedig irodája a Révay-utca 8. számú házában. Amikor már fölvirágoztatta vállalatát, beteg lett s kénytelen volt a vezetést egészen az öcsésére, November Ignácra bízni. Az üzlet igen jól ment. November Mór emellett nagyon takarékosan élt feleségével együtt. Gyermekeik nem volt s így évek során át nehéz munkával huszezer korona készpénzt gyűjtött és betette a Pesti Első Hazai Takarékpénztárba. Tavaly ősszel November Mór már nagyon rosszul lett. Akkor megkérte a feleségét és öcsését, hogy a takarékpénztári könyveket és a készpénzt rakják egy nagy fekete bőrtárczába és tegyék a fejpárnája alá. Így is történt. November Mór november elején meghalt. A temetés után keresték a fekete bőrtárczát, de az tartalmával együtt eltűnt.

Az özvegy kutatni kezdett s bár November Ignác, a sógora maga is úgy tett, mintha nagyon meg volna lepelve, az özvegy mégis ő rá gyanazkodott s föl is jelentette. November Ignác akkor a rendőrségen azt vallotta, hogy ő a bőrtárczát megtalálta és eltette ugyan, de nem volt benne pénz, sem takarékkönyv. A vallomás után elbocsátották Novembert, de megfigyelték s csakhamar rájöttek, hogy nem lehet más a tolvaj, mint ő.

Az elhunyt szívarkahüvely-gyáros üzletét ugyanis felerészben az özvegyre, felerészben az öcsésére hagyta. November Ignác hamarosan kiforgatta az özvegyet a részéből. Készpénzben öt-ezer koronát adott neki és azután ő lett a gyár egyedüli tulajdonosa. Emellett November Ignác, aki azelőtt igen szűkös viszonyok közt élt s nagyon bukkott ember volt, teljesen rendezte a dolgait, kifizette az adósságait, befektetést tett a gyárba, sőt tetemes összeget helyezett el egy hitel-szövetkezetben is. Mindehhez járult, hogy a rendőri nyomozás azt is megállapította, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztárból a könyv alapján kivették az egész betétet. A rendőrség beszerezte a takarékpénztárnál a könyveket s azokból kitént, hogy November Ignác vette ki a pénzt. Most már aztán hiába való volt a tagadás. November Ignácot megidéztek a főkapitányságra. Eleinte tagadott s azt mondta, hogy elhunyt bátyja neki ajándékozta a takarékbetétet. Végül azonban a bizonyítékok sulya alatt kénytelen volt megvallani, hogy haldokló bátyja feje alól ő lopta ki a fekete bőrtárczát a könyvekkel együtt. A tolvajt, aki galicziai születésű, harminczkét éves ember, ma letartóztatták.

A másik megdézsmált hagyaték valamikor Reismann Lipót háztulajdonos és pálinkamérő va-

gyona volt. Reismann tavaly novemberben halt meg az Üllői-ut 80. számú házában levő lakásán. Hosszas betegeskedés után. Özvegy ember volt és már évekkel ezelőtt odavette magához házvezetőnek Löbl Dávidnét, született Fischer Karolinát. Reismann halála után a leánya, Bauer Henrikné, született Reismann Hermina meglepetve tapasztalta, hogy apját csunyán meglopták; valaki elvitte ékszerét, ezüstneműjét, mindenféle értéktárgyat, sőt hozzávetőleges számítás szerint körülbelül huszonezer koronáról szóló takarékpénztári könyvet is. Bauerné két bátyjával, akik közül az egyik nőorvos, a másik törvényszéki jegyző, vizsgálni kezdett és úgy találta, hogy a tolvaj nem lehetett más, mint Löblné, a házvezető. Szóltak is neki, de indignálódva utasította vissza a gyanúsítást:

— Én egy krajczár nélkül mentem ki a házból, — mondotta — és egyben könyörgött a rokonnak, hogy segítsenek rajta, mert ő megérdemli.

De a rendőri megfigyelés hamarosan rázáfólt Löblnére. Kiderült, hogy nem él szegénységben, hanem üzletet akar nyitni, több helyen dicsekedett is, hogy pénze van. Ennek a dicsekvésnek a híre eljutott Reismannéhoz. Most már megtették ellene a följelentést.

Löblné a rendőrségen tagadott. Azt mondotta, hogy ő igenis kapott az öreg Reismanntól pénzt és ékszert, de ajándékképpen. Neki ugyanis eleinte negyven korona havi fizetése volt. A második esztendőben azonban már nem kapott fizetést, hanem Reismann, aki őt nagyon megszerette, évenként kétezer koronát tett számára a takarékpénztárba, az utolsó évben pedig négyezer koronát. Kiderült azonban, hogy Löblné zálogosította el Reismann ezüstneműjét, ő vitte el az ékszereket is, amelyeket a házkutatás alkalmával megtaláltak a lakásán. Löblné megmaradt a tagadás mellett, de a főkapitányságon mégis letartóztatták.

Egy pávián életéből.

Amióta Konzul, Koko, Péter és sok más jól nevelt majommal van szerencsénk megismerkedni, érdeklődésünk mindinkább ezen négykezü oldalági rekonnaink felé fordul. Ha tehát regény- és színműírók hisztérikus néket tesznek meg műveik hőisévé, kivételesen legalább, elmondhatjuk egy szeszélyes majomkisasszony történetét is.

Fanny kisasszonyról szól az ének, aki családjára nézve a páviánok nemzetiségéből származott és a délnyugatafrikai Otjimbingweben volt honos.

Afrika lévén történetünk színhelye, nem lehet meg az olvasót, ha bevalljuk, hogy Fanny rab-ságban élt. Hosszu lánczon egy majorság fájához volt bilincselve s bár mozgásának elég tér volt engedve, mégis keservesen érezte a teljes szabadság hiányát.

Szerencsére a pávián kisasszony nem volt szentimentális természetű s a mellett nem is esett a feje lágyára. Kieszelte annak módját, hogyan bujjék ki bilincseiből s ilyenkor kedvére barangolta be az egész katonai-állomást, közben egyik pajkos csinyt követve el a másik után.

Különösen éjnek idején fogta el a szabadság vágya, mert olyankor szunyókált és szünetelt a felügyelet. Ilyenkor örült ugrándozást vitt véghez az épületek bádogtatóin, ami persze pokoli zajjal járt. Az álmukból felvert emberek dühösen rontottak ki és vadásztak a csendzavaróra. S rendszeren csak különös furfang alkalmazása után sikerült elfogni.

Ha ilyenkor Fanny kisasszony bundáját jól kiporolták, az illetők el lehettek rá készülve, hogy érzékenyen meg fogja magát boszulni. Kedvenc boszuművei közé tartozott fenyítőinek pipáját, dohánycsinarját s egyéb ingóbingóit elcsenni, a fára fölvenni s onnan ellenségeinek fejéhez vágdosni.

Mulatságosan kerítette meg a zsákmányát. A legártatlanabb arccal ugrándozott kiszemelt áldozata körül. Egy ideig játszadozott, még hízkeledett is. Aztán egy óvatlan pillanatban, hirtelen mozdulattal, kapta el a megkívánt tárgyat és riadó diadalordítással mászott föl vele a fára.

Egy bennszülött egy alkalommal véletlenül leforrázta. Attól a pillanattól vad gyűlölet égett

Fanny szívében a szerencsétlen fekete iránt. Düh-től szikrázó szemmel kísérte minden mozdulatát és ha csak tehette, megrohanta és össze-vissza marta.

Az ártatlan baromfinak is elkeseredett üldözője volt. Álszentesképpen kenyérmorzsát szórt a tyukok elé, ő maga pedig alvást színlelt. A tyukok bizalommal közeledtek hozzá, hogy az eledelt föl-szedegessék és amikor már egészen mellette voltak, az álnok majom felugrott, egyiket vagy másikat elkapta és könyörtelenül megkopasztotta.

Mint minden majom, Fanny kisasszony is nagyon torkos volt. Jól tudta, hogy hol őrzik a neki kedves csemegéket. Ha aztán sikerült a lánczát lerázni, odalopozott és alaposan megdézsmálta a készletet. Hogy a garázdálkodásnak véget vessenek, csengőt kötöttek a nyakára; ha nem lehet meglátni, meg lehessen hallani a tolvaj közeledését. Eleinte a csengőben nagy gyönyörűsége tellett. Akkor még nem ismerte annak rendeltetését. Szinte tánczolt, hogy minél jobban csilingeljen. De csakhamar észrevette, hogy a csengő akadályozza a portyázásban. Addig törte a fejét, hogy miképpen jartsza ki az ellenőrzést, míg végre rájött, hogy ha az elég lazán lógó csengőt a szájába veszi, nem hallatszik a hangja. Amikor aztán rablókirándulása sikerült, kiköpte a csengőt és ujjongó makogással vitte lopott nyalánkságait a fára.

Egy napon nagyon szomorú, csendes volt a hunczut pávián. Környezete azt hitte, hogy beteg. Megvizsgálták és általános meglepetésre látták, hogy a szája, orra, kezei vérvörösek. Mindenki arra gondolt, hogy megsérült. Csak később sült ki, hogy egy veres festékekkel telt fazékban torkoskodott. A szokatlan eledel meg is ártott neki, de hatalmas adag riczinusolaj ismét helyreállította egészségét. Majdnem megható volt, milyen hálásnak mutatkozott a betegsége idején. Amint gondozója a tejben feloldott riczinust feléje nyújtotta, szelíden hozzá-simult és szerető, gyöngéd pillantást vetett rá. Persze, amint meggyógyult, ismét a rendes vásott-ság kerekedett benne fölül: az embereket boszantotta, a baromfit kopasztotta, a kutyák hátára ug-rált, hogy a füllüket cibálja s más ilyen majomtré-fákat követett el.

Végül gonoszsága nagyon is türelmetlen, sőt veszedelmes kezdett lenni. Rövid procezzussal bántak el vele: agyonlőtték. Szegény, pajkos Fanny kisasszony ott nyugszik Otjimbingwe pálmái alatt s ha nem is gyászolják, de sokat emlegetik, különö-sen azok, akiket érzékenyen megtréfált.

TÁVIRATOK.

Az orosz patriarchátus.

Pétóvár január 27. (Saját tudósítónktól.) A czár ma aláírta azt az ukázt, amelylyel helyre-állította a Nagy Péter czár idején megszüntetett patriarchátust.

Péter király birtokai.

Grác, január 27. (Saját tudósítónktól.) Meg-bízható értesülés szerint Péter király Grác köze-lében megvásárolta a thali uradalmat.

Bolgár komitácsik összejövetele.

Szalóniki, január 27. (Saját tudósítónktól.) Panicza és Apostolone bandavezérek Úszkubbe utaztak, ahol a bolgár komitácsik legközelebb összejövetelt fognak tartani. Félő, hogy a bandák már a napokban megkezdik működésüket.

Változás az orosz minisztériumban.

Pétóvár, január 27. Sipov kereskedelmi mi-nisztert a birodalmi tanács tagjává nevezték ki. A kereskedelmi minisztérium vezetését Timirjasev volt kereskedelmi miniszter veszi át, aki legutóbb a birodalmi tanács választott tagja volt.

Közzgazdasági táviratok.

A német birodalmi bank.

Berlin, január 27. (Saját tudósítónktól.) A birodalmi banktól Ausztria számára elvont arany-mennyiség ma tíz millió márkát tett ki, amihez még hozzájárulna a forgalom számára elvont ösz-szegek, amelyeket számszerűleg pontosan még nem lehet megállapítani. Vista Bécs ma 85.48 és a

többi külföldi váltóárfolyam is szilárd volt. Lon-don 20.50—20.50½, vista Páris 81.49. A magán-kamatláb változatlanul 2½ százalék.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, január 28. — Róm. kath.: Nagy Károly. — Prot.: Nagy Károly. — Görög-orosz: jan. 15. Kalib. Jan. — Zsidó: Sabat 6. — A nap két reggel 7 óra 34 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 53 perczkor. — A hold két d. e. 11 óra 10 perczkor, nyugszik éjjel 12 órakor.

A miniszterelnök fogad d. u. 4 órakor. Az igazságügyminiszter fogad déli 12 órakor. A honvédelmi miniszter fogad d. e. 10 órakor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2 óráig. A közoktatási államtitkár fogad 12—2 óráig. A képviselőház ülése d. e. 10 órakor.

Halmi-kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—1 óráig. Belépődíj 1 kor. — Boemm-kiállítás a Könyves Kálmánál (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3. sz. a.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Műhely kiállítása az Uránia Kigyó-teri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Nemzetközi rajzoktatási kiállítás az Iparművészeti Muzéumban nyitva 9—1-ig és 4—7-ig. Belépődíj nincs. — A N. Múzeum állattára nyitva 9—2-ig. — A Szép-művészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazda-sági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Történelmi Képv-esarnok zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma nyitva 10—1 óráig. — A Széchenyi Múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquineumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az orsz. levéltár okle-velkiállítás nyitva 9—2-ig. — A Ráth György mu-zeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A N. Múzeum könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—6-ig.

— A német császár ötvenéves. A mai napot lett ötven éves II. Vilmos német császár s születés-napját mindenütt ünneplik a németek. Budapestén, a birodalmi németek egyesületében tegnap este volt ez alkalomból a szokásos társasvacsora. A lakomta, mely az egyesületnek az Andrássy-ut 25. sz. a. levő helyiségében folyt le a magyar fővárosban tartó-zkodó birodalmi németek nagyszámu részvételével, megjelent Schönburg-Waldenburg Hermann her-czeg, budapesti német főkonzul is. Az első felköszön-őt Schönburg-Waldenburg herceg mondotta kirá-lyunkra. Beszédében röviden rámutatott az elmúlt esztendő komoly nemzetközi politikai eseményeire, amelyeknek fenyegető fordulatai közepette az európai béke hatalmas erősségének bizonyult az a szövetség, amely Németországot Szent István ko-ronájának országaival összeköti. Beszéde végén az egybegyűltek lelkes hoch-olása mellett Ferenc Józ-sefet, Magyarország apostoli királyát éltette. A főkonzul beszéde után a közönség a katonazenekar kíséretével a Himnusz énekelte. A német császárt Bolz igazgató, az egyesület elnöke éltette lelkes beszéddel, amely után a császárhimnusz énekel-ték. Az est programjának hátralevő részét a ka-tonazenekar játéka, az egyesület férfikarának éneke, közének és zenei előadás töltötte be.

Berlinben a császár születésnapja alkalmából ma délelőtti ünnepies istentisztelet volt az udvari kápolnában, amelyen a császár, a császárné, a császár család, számos hercegi személyiség vett részt. Dryander udvari hitszónok mondotta az ünnepi beszédet. Ezután a fehér teremben nagy üdvözlő fogadás volt, amely alkalommal a császári pár a baldachin előtt állott. Elsőben a diplomáciai kar vonult fel, következett a birodalmi kanczellár, akinek a császár és a császárné kezét nyújtottak. A császár egynegyed egy órakor fiainak kíséretében gyalog a szertárba ment; a Lust-gartenben lelkes hoch kiáltásokkal fogadták. A császárné disz-koicin hajtattott a szertárba, ahol előzőleg az ösz-szes többi személyiségek már egybegyűltek. A Ruheshalleban három zászlót szenteittek fel. A császári pár ezután ovációk közben visszatért a kastélyba. Negyedkettőkor a császári pár családi körben megebedelt. A kastélyban időző fejedelmi személyek a trónörökös pár vendégei voltak. Este a lovagteremben családi lakoma volt.

A német császár születésnapja alkalmával ma este hat órakor a Hofburg márvány-teremben la-koma volt, amelyen Lipót Szalvátor főherceg; a

német nagykövetség uraival, a közös miniszterek, az osztrák miniszterelnök, gróf Zichy Aladár magyar miniszter, Montecuccoli tengernagy, az udvari főméltóságok, a főhadsegédek és Wersbach hadtestparancsnok vettek részt. A lakomán az uralkodó pohárköszöntőt mondott a német császárra.

— **Gróf Apponyi Albert betegsége.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter állapotában örvendetes javulás állott be, olyannyira, hogy kezelőorvosa már megengedte, miszerint a napnak legnagyobb részét ágyon kívül tölthesse, azonban néhány napig még a szobában kell maradnia.

— **Uj udvari tanácsos.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Nagy Dezső budapesti József-műegyetemi nyilvános rendes tanárnak, a főiskolai oktatás és a műszaki tudományok terén hosszú és eredményes működésével szerzett érdemei elismerésül, az udvari tanácsosi címet adományozta.

— **Kisfaludy László kitüntetése.** Az igazságügyminiszter Kisfaludy László budapesti királyi fogházgondnokot a nyolczadik fizetési fokozatba léptette elő. Olyan embert ért ezuttal a kitüntetés, aki arra, mint ember és közhivatalnok a legteljesebb mértékben rászolgált. A budapesti királyi ügyészség fogháza, amelynek élén immár közel husz esztendeje áll, mintaszerű állapotát Kisfaludy László buzgóságának, lelkiismeretességének és szaktudásának köszönheti. Hogy mennyire szívén viseli a fogház szerencsétlen lakóinak a sorsát, annak bizonyossága az a nagyszabású könyvtár is, amelyet példátlan buzgósággal és szívóssággal gyűjtött össze a számukra s amelyről még a külföld is elismeréssel emlékezett meg. Kisfaludy László a „Himnusz dalai“ költőjének családjából való. Nevét a szakirodalom is jól ismeri, amennyiben több figyelemreméltó cikket jelent meg a börtönügyről s a magyar jogszegyesületben is tartott régebben két fölvilágosítást erről a mindig aktuális tárgyról. Kinevezését osztatlan örömmel fogadta a bírói és jogászkar, amely legjobban tudja méltányolni azokat a kiváló tulajdonságokat, melyek őt nehéz állására kvalifikálják.

— **A nagybeteg Samassa bitoros.** Samassa József bitoros, egri éresekhez, aki nagybeteg, a háziorvosokkal való konziliumhoz meghívták dr. Laube titkos tanácsost Würzburgból, aki már meg is érkezett Budapestre.

— **Japán gróf bigamiában.** Gróf Todo, a japán arisztokráciának egyik legelőkelőbb fiatal tagja, két év előtt Londonba jött, hogy az egyetemen folytassa tanulmányait. Az angol fővárosban beleszeretett Addison magasrangú brit államhivatalnok olasz származású özvegyébe s annak rendje és módja szerint házaságra lépett vele a polgári anyakönyvvezető előtt. Mikor a japán grófi család ezt megtudta, megremült, Londonba utazott és erőszakkal hazavitte a fiatal grófot. Tokióban titkolták a londoni házasságot, mert a japán császár a fiatal grófnak szánta egyik rokonát, Take hercegnőt s amikor az ifjú szülei Londonból hazavitték, a császári udvarnál hivatalosan megtörtént az eljegyzés. Nagy pompával ülték meg a kézfogót, de másnap egy tokiói újság megírta, hogy gróf Todo Londonban már megöcsült. A császár kérdőre vonta az ifjút, aki nem tagadta a dolgot s erre a császár fölbontotta az eljegyzést és száműzte a fiatal grófot.

— **Marczali Henrik előadása.** A Magyar Társadalomtudományi Egyesület a heti felolvasóülésén dr. Marczali Henrik egyetemi tanár mutatja be „A külügyi viszonyok befolyásos társadalmi fejlődésünkre“ című nagyérdemű tanulmányát. Az előadás iránt igen élénk érdeklődés mutatkozik. Az előadást a Mérnök- és Építész-Egylet dísztermében (Reáltanoda-utca 13.) tartják meg pénteken, e hó 29-én este hat órakor. Vendégeket szívesen lát az egylet.

— **Az osztrák házalási törvény.** Bécsben a házalók ma este látogatott gyűlést tartottak, hogy megbeszéljék sanyaru helyzetüket az új házalási törvényjavaslat következtében. Nagy lelkesedéssel fogadták gróf Erdőssynek, az urakháza tagjának felszólalását, aki azt fejtegette, hogy az osztrák és a magyar kereskedelmi kormányoknak ebben a kérdésben kölcsönös egyetértéssel kell eljárniuk s megígérte illetékes helyen támogatását.

— **Betegség és gyász a Yildiz-kioszkban.** A szultán megbetegedéséről konstantinápolyi táviratok alapján már adtunk hírt. Most hivatalos bullettint adtak ki a padisah betegségről, amely így szól: „A szultán meghülésből keletkezett könnyű hurutban szenvedett, amely a bajrami fogadás alkalmával rosszabbodott. A betegség további előhaladásának megakadályozására néhány hét óta a nagykövetek fogadását el kellett halasztani. Ez idő szerint a szultán Samie nevű leányának megbetegedése miatt, aki három nap óta tüdőgyulladásban szenved, igen izgatott.“

A Yildiz-kioszkban történt gyászestéről is adtunk hírt a legújabb konstantinápolyi távirat. A szultán legfiatalabb leánya, az egyéves Samie hercegnő meghalt.

— **Coquelin meghalt.** A francia művészetnek nagy gyásza van: meghalt az idősebb Coquelin, polgári nevén Coquelin Benoît Constantin, a régi francia színészgárda kiválósága. Elmúlt idők bajnoka volt és a színjátszásban a régi tradicionális francia iskolát képviselte. Magánéletében köztársasági elveket vallott és olyan időkben barátkozott Gambettával, amikor művésztársai még erősen royalista érzésekkel tündettek. Köztársasági mivelében gyakran erősen belezárt az politikába, mert sohasem hiányzott, ha a köztársaság mellett kellett tüntetni. Coquelin 1841-ben született Bologneban és első színészi kiképzését a párisi akadémián nyerte. A Theatre Francaiseban 1860-ban lépett fel először és 1863-ban kapott szerződést a színházhoz. Minden szerepében, amelyet játszott, elevenen pezsgő vére és életvidor egyénisége tükröződik vissza. Budapesten is megfordult egynéhányszor és az itteni közönség is elismeréssel hódolt talentumának.

Idősb Coquelin haláláról, ki hurut-árban szenvedett, azt jelentik Párisból, hogy a beteg visszavonult Pont Aux Damesba, a színész-menhelyre, hol majdnem teljesen gyógyultnak látszott. Ma reggel íróasztalánál ülve hirtelen elájult és nem sokára azután szívbénulás következtében meghalt. Coquelin Pont Aux Damesban fogják eltemetni. A temetés holnapután lesz.

— **Menelik haldoklik.** Több párisi lap állítólag megbízható jelentések alapján közli, hogy Menelik abessziniai négus állapota reménytelen. Taitu királyné néhány nap óta vezeti a kormány-ügyeket. Hir szerint Menelik halála esetére különösen Abbiss Abbeában komoly zavargástól tartanak, amely az ott élő európaiakra veszedelmessé válhatna.

— **Orvosok segélyegylete.** A Budapesti Orvosi Kör Országos Segélyegylete most tartotta az évi közgyűlést. Az egyesület működéséről szóló jelentés szerint, amelyet az ország összes orvosainak megküldöttek, az Egylet a múlt évben több mint tízezer koronányi segélyt osztott ki, fennállása óta pedig 120,000 koronát meghaladó összeget fordított erre a célra. A jelentés végén felszólítják az orvosokat, hogy az egyletbe beiratkozzanak s utalnak arra, hogy az eddigi szép eredményeket fejenként négy korona évi befizetésekkel érték el s reménybe helyezik, hogy tagjaik szaporodásával a segélyekre fordítandó összeg is tetemesen nagyobbodni fog.

— **Közrekerült rabló cigányok.** László István szikszói esendő a halmaji vasúti állomáson három cigányt tartóztatott le. A nyomozat kiderítette, hogy a rimaszombati nagy ékszerablást ők követték el. A lopott áruk náluk nagyrésztben megkerültek. Valószínű, hogy a szatmári postabetegetésnek is ők a tettesei. A három rabló a szikszói községi fogdálól meg akart szökni és pedig úgy, hogy bár mindhármán meg voltak bilincselve, tüzecített vasdarabbal kiégették az ajtót s csupán az örök éberségének köszönhető, hogy el nem szökhettek. A három betörő, névszerint Lakatos Radó, István és Pista, mindhármán már a rimaszombati törvényszék fogházában várják megérdemelt büntetésüket.

— **Testvérgyilkosság.** Zámbo István tizen-nyolczéves osztopáni legény az utóbbi időben állandóan korhelykedett, miért György bátyja megdorgálta, majd tetleg bántalmazta. Öcsö a bántalmazás feletti dühében egy észrevétlen pillanatban késsel rohant bátyjára és agyonszúrta. A gyilkost letartóztatták.

— **Királyi avatás a kolozsvári egyetemen.** A kolozsvári tudományegyetemen ma délelőtt tízenegy órakor három államtudományi doktorjelöltet, Hóry Endrét, Buza Lászlót és hegymegi Kis Pált avatták királyi gyűrűvel doktorrá. Az ünnepségen a királyt Molnár Viktor államtitkár képviselte, aki dr. Schwöder Ervin miniszteri titkár kíséretében az éjjeli gyorsvonattal érkezett Kolozsvárra. A király képviselőjét a pályaudvaron az egyetemi tanács és Kolozsvár város tanácsának küldöttsége fogadta, a Newyork-szálló előtt pedig, ahol megszállott, katonai diszörség állott. Az ünnepség tízenegy órakor kezdődött nagyszámu közönség jelenlétében. Dr. Jancsó György lelkes szavakkal üdvözölte a király képviselőjét és fölkérte a jog és államtudományi kar dékánját, hogy ismertesse a fölvatás történetét. Ennek megtörténte után a doktorjelöltek előadták értekezésüknek egy részletét, majd az egyetemi tanács kezébe letették az esküt. Azután Molnár Viktor intézett beszédet a királyi gyűrűvel doktorrá avatott ifjakhoz:

A szorgalmas és kitartó munka diadalát üljük ma, ugymond, a tudomány eme csarnokában és felséges urunk részvéte koronázza meg ezt az emlékezetes ünnepet. Szemük előtt lebegjen mindig, fiatal barátaim, hogy a egyéni, családi, társadalmi és állami boldogulásnak egyetlen biztos és megdönthetetlen alapja a munka szeretete és a munka megbecsülése; a komoly, ernyedetlen, hasznos munka teszi az embert erkölcsössé, jellemessé, önértékessé és megelégedetté. A munka egyértékű és egyaránt becses, akárhol végezzük azt, akár az iskolában, akár a műhelyben, a szellemi avagy anyagi élet terén. A munka értékét pedig az adja meg és fokozza, hogy az mennyire hasznos és szükséges. A közérdek szempontjából önök a hazai köznevelődés és tudomány munkásai akarnak lenni. Ne felejtsek el soha, hogy a tudomány a legnagyobb hatalom, amely a legnagyobb felelősséggel jár. A társadalmi és állami élet két legfontosabb tényezője: a műveltség és a vagyon között a műveltség az, mely az emberiség munkásságát irányítja. A vagyon hatalma korlátolt, a tudományé majdnem korlátlan és ezért kötelesek a tudomány munkásai eszményi célokat szolgálni, embertársaik javán munkálni. A vagyonnak és tudománynak azonban igazi értéke akkor van, ha mindkettő felett szigorúan őrködik a közlekiismeret, ha a tudományt önmagáért szeretik és művelik. Ha ténykedésükben saját érdekeiket alárendelik a közérdeknek, akkor szép életet élnek, mert nyugodt öntudattal élvezhetik embertársaik becsülését és elismerését. Az ember nem annyit ér, amennyit magáról képzel, hanem csak annyit, amennyi értéket a tisztult közfelfogás neki juttat. Az élet ezen ideális fölfogásával adomát önöknek a fejedelmi gyűrűket. Igérjék meg, hogy a gyűrű fogalmához kötött kötelességet hűséggel felséges urunk és a haza iránti hálával fogják teljesíteni.

Az államtitkár az ünnepély után a tisztelgő küldöttségeket fogadta. Megjelentek előtte a királyi ítélőtábla elnöke, a vármegye részéről az alispán, Kolozsvár sz. kir. város részéről Szvacsina Géza polgármester. A tisztelgők sorában voltak még a tudományegyetem tanácsa, a kereskedelmi akadémia és az evangélikus egyházközség küldöttsége, továbbá a helybeli papi és katonai notabilitások közül többen. Déli két órakor az államtitkár tiszteletére a Newyork-szálló külföntermében bankett volt, amelyen számos felköszöntő hangzott el.

A bankett után az államtitkár a társaságában lévő előkelőségekkel meglátogatta a botanikus kertben lévő egyetemi növényteni intézetet, a Hunyadi-téren lévő „Tanítók háza“t, majd az unitárius gimnáziumot és mindenütt elismerésének adott kifejezést a látottak felett.

Molnár Viktor államtitkár kíséretével, dr. Schwöder Ervin miniszteri titkárral az éjjel tízenegy órakor induló gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

— **Kitüntetett detektívek.** A fővárosi rendőrség két kiváló tehetségű, igen ügyes detektívjét érte szép kitüntetés. Frigyes főherceg monogrammjával és koronájával ellátott briliáns nyakkendőit ajándékozott Pólya Béla és Koller János detektíveknek, akik a spanyol királyi párnak Frigyes főherceg féltoronyi birtokán való tartózkodásakor a királyi pár mellé voltak szolgálatra beosztva. Mindkét detektív oly buzgósággal látta el kötelességét, hogy a legkisebb incidens is elhárították.

— **Orvosi szenzáció.** Pignotti Bello római vegyész a tüdővész ellen állítólag csalhatatlan szerumot talált fel, amelyet csak az orvosok fesszautasító magatartása miatt nem lehetett eddig kipróbálni. Pignotti épp ezért egy római városi tanácsnok levelére támaszkodva a „Giornale d'Italia” hasábjain a nyilvánosság felé fordul és a közönséget kéri fel, hogy segítségére legyen abban, hogy szerumát az orvosok vonakodása dacára is kipróbálhassa. Pignotti már többször lázba hozta Olaszországot találmányaival, de utóbb mindig kiderült, hogy szerumai hasznavehetetlenek. Így 1907 őszén Pignotti volt Olaszország legünnepeltebb embere. Az újságok napokig csakis vele foglalkoztak, a képes lapok arcképét mutatták be, de mindez a dicsőség csak addig tartott, amíg ki nem sült, hogy akkori találmánya — a holttestek megkövesítése — szintén nem ér semmit. Így tehát természetesen, hogy a csalhatatlan szerumról szóló hírt meglehetősen kétkedve fogadják egész Olaszországban.

— **Hajnal Lidia gyilkosa.** Lapunk legutóbbi számában hírt adtunk arról, hogy Kassán letartóztatták Kiss János 34-ik gyalogezredbeli közkatonát, akit az a súlyos gyanú terhel, hogy ő gyilkolta meg Hajnal Lidia rendőri felügyelet alatt állott leányt. Az eredmény valószínűleg negatív lesz. Mert való az, hogy olyan gyűrűt akart zálogba tenni, amelyben a zálogos fölsírnerni vélte Hajnal Lidia elrablott gyűrűjét, azonban Kissnek sikerült albit bizonyítani. A hadbíróság részéről Branduza Károly százados hadbíró nyomoz most a titokzatos és bonyolult bűnügyben. Megállapították, hogy Kiss már régebb óta beszéketésben állt Hajnal Lidiával, szeretője volt a leánynak. Kiss rosvott multu ember, lopásért és sikkasztásért már büntetve volt. A városban nagy szenzációt kelteit a bűnügy új fordulata. Kassáról jelentik éjjel: Ma délelőtt a hadbíróság ismételtén kihallgatta a Hajnal Lidia meggyilkolásával vádolt Kiss János közlegényt, ki tagadja, hogy része volna a gyilkosságban. Ruháit, melyen vérfoltokat konstaltak, fölküldik Budapestre vegyvizsgálat végett.

— **Steinheilné szökés előtt.** André vizsgálóbíró ma a meggyilkolt Steinheil egyik modelljét hallgatta ki. Vallomása jelentéktelen volt, de hírszerint annál fontosabb dolgokat tudott meg a vizsgálóbíró Couillard inástól. Steinheilné újabb kihallgatására a jövő héten fog sor kerülni. Az asszony viselkedése aggasztó. Nagyon izgatót és emlegeti, hogy akármilyen módon, de mindenáron öngyilkosságot fog elkövetni. A vizsgálóbíró ezt a fenyegetőzést nem veszi komolyan, mert értéskére ceett, hogy az asszony szökése gondol a azért kettőzött figyelemmel őriztet.

— **Égő város.** Newyorki táviratok jelentik, hogy Gibara, Cuba szigetének kikötővárosa január 22-én kigyulladt s napokon át égett. A szörnyű tűzvész a nagy anyagi kár mellett emberéletben is súlyos áldozatot követelt. A romok közül eddig 35 megsezenesedett holttestet és száznál több sebesültet húztak ki. A mentés nagy apparátussal folyik.

— **Nick Carter szerzője a tébolydában.** Frederic Dey, a Nick Carter detektiv-mesék szerzője — így hozza ezt híru Newyorkból egy távirat — megőrült és hozzátartozói a tébolydába vitték. A Nick Carter-történeteket nálunk is ismerik s mindenki tudja, mily metelvező hatással vannak különösen az ifjuságra. A szerencsétlen embert a túlfeszített munka tette tönkre. A heti rendes termelése legalább egy 30.000 szavas novella volt, amelynek minden szaváért 25 pfeniget, tehát királyi honoráriumot kapott. Akárhányezor azonban három novellát is megirt egy héten és ilyenkor naponta 15.000 szót irt le.

— **Házasság.** Dr. Károlyi József marosillyei ügyvéd esküvőjét Ulein Gabriellával, öz. Ulein Ferencné leányával e hó 31-én tartja Hátszegen.

— **Bálint Imre,** a Kereskedelmi Múzeum aligazgatója február első napján, hétfőn délben a semmeringi Szent Lélek-kápolnában házasságot köt Stein Marianne Lillyvel, Stein Emil prágai gyáros és felesége, Stein Sarolta leányával.

— **Gesztes Ferencz** Budapestén eljegyezte Nyitrai Lujzát Komáromból.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művészközösségében, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. I. em. szerkesztők be. Nagy képes album árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A londoni utcai harc.** A közelmúlt napokban adtunk hírt arról a véres utcai harcról, amely London egyik külvárosában az egyik legforgalmasabb utcában ment végbe s amelynek számos sebesültje és két halottja volt. Most újabb részletes jelentések érkeztek erről a párját ritkító utcai küzdelemről, melynek két nagyvárosi bandita volt a hőse. A két gonosztevő kifürkészte, hogy egy gummigyárban mikor fizetik ki a munkásokat és hogy mikor érkezik oda automobilon a cég főtisztviselője, aki a fizetéshez szükséges nagyobb pénzeszeget hozza magával bankjegyekben és ércpénzben, melyet egy zacskóban szekott tartani. Az automobilt, amikor a gyár előtt megállt, megrohanták. A sofőrt és a főtisztviselőt revolverlövessel terrorizálva, a pénzeszacskót magukhoz vették és futásnak eredtek. Az utca népe rablót kiáltott, mire több revolverlövést tettek és egy kis gyermeket megöltek. A rendőrök üldözöbe vették őket, de kevés eredménnyel. Közben a sofőr magához tért ijedelméből és több rendőrt véve maga mellé, automobilon utánuk eredt. A két bandita azonban sikátorokba, beépítetlen telkekbe vette futása irányát, úgy hogy automobilon nehéz volt őket beérni. Megközelíteni meg éppen nem, mert folyton löttek. Mégis az üldözők egy lövöldéhez szorították őket és az ott magukat gyakorló lövészekre kiáltoztak, hogy terítsék le a banditákat. Ámde azok nem bírták mire vélni a felhívást, a banditák tovább iramodtak és revolverlövésekkel elfogtak egy villamos vasuti kocsit, melynek vezetőjét terrorizálva, arra kényszerítették, hogy maximális sebességgel hajtsa a kocsit előre, megállás nélkül. A villamos sinek egy utcában értek véget, ahol az ütközést ment végbe, egy rendőrt és egy kis gyermeket halálával. Innen futva menekültek ki a szabad mezőre. Az egyik bandita megbotlott és így üldözői utólérték. Mielőtt azonban hozzányulhattak volna, föbelötte magát. A másik egy szabadon álló házba menekült, melyet, mint egy várat, úgy védelmezett. Az egyik rendőrnök sikerült a kéményen keresztül a konyhába jutni, ahonnan a banditát agyonlőtte.

— **Botrány egy temetésen.** Felháborító botrány történt Innsbruckban az ottani temetőben egy nyílt sír előtt. Egy kereskedő leánykáját temették s a sírnál megjelent a hét esztendőös leány, a kereskedő törvénytelen gyermeke és koszorut tett a sírra. A koszoru szalagján ez a felírás volt: „Olga testvéredtől.” A gyászoló anya haragra lobbant mikor ezt meg látta. A koszorut a földhöz verte s a leányt gyalázó szavakkal illette. A közönség egy része a leányka pártjára állt, mások az asszonynak akartak segíteni s ha nincs a közelben néhány rendőrt, a gyászoló közönség összeverekedett volna. A bíróság megindította az eljárást.

— **Nagy bóra az Adrián.** Az Ungaro Kroatának „Dalmácia” gőzöse, amely ma dalmáciai utjáról Fiuméba érkezett, jelentette, hogy utjában Merlera isztriai kikötő mellett egy törött vitorlást talált zátonyon megfenekelve. „Tuniosz Sztravosz” volt a vitorlás neve, amely fával rakottan hétfőn délután indult Fiuméből Velenczébe. A heves bóra eltérítette irányától és a parthoz sodorta. A megfeneklett vitorláról a hajó személyzete elmenekült. Az elhagyott hajó megmentésére Pólából küldtek segítséget.

— **A Sorompó gyűlése.** A Sorompó országos iparvédő liga tegnap tartotta rendes havi gyűlését, dr. Tóglás Géza, majd Ulbarm Ödön elnöklete alatt. Az e célra kiküldött bizottság megállapította az 1909. évi költségvetést. Dr. Janda Károly főtitkár jelentést tett a folyó ügyekről és bemutatta Sztényi József kereskedelmi államtitkár megleghangu levelét, melyben a Sorompó védőséget elfogadta és törökveséi támogatását kilátásba helyezte. Dr. Tóglás Géza elnök előterjesztette ezután a gyárakhoz intézendő kérdőpontokat, amelyek nyomán beérkezendő válaszok hazai iparviszonyainkra statisztikai szempontokból is érdekes tájékoztatást fognak nyújtani. A gyűlés ezután az ügyrend tárgyalását egy rendkívüli ülésre halasztva el, véget ért.

— **Elsüllyedt gőzös.** Ma éjjel Cap-Rosa közelében egy spanyol gőzös összeütközött egy belga gőzössel és az utóbbi elsüllyedt. Az elsüllyedt gőzös legénységéből nyolcz ember hiányzik.

— **Felségsértő bosnyák szerb.** A „Bohemia” hírt kapott a boszniai Dobojban e hó 19-én vizkereszt ünnepeén történt vérengzésről. Egy csendőr, le akart tartóztatni felségsértés miatt egy szerb parasztot s mikor több szerb verődött össze, hogy megakadályozza a letartóztatást, a csendőr katonai segítséget kért s tíz katonával üldözöbe vette a felségsértő szerb parasztot. A szerbek késekkel védekeztek s így történt, hogy a csendőr súlyosan megsebesült. Erre a katonák szuronysegezve lefegyverezték a szerbeket, a felségsértő parasztot pedig vasra verve hurcozták fogságba. Megmotozásakor találtak nála egy bádogdobozt robbanó anyagokkal. A halálosan megsebesített csendőr török s már a harmadik, akit Dobojban leszurttak.

— **Tömeges sajtóperek egy román lap ellen.** A „Gazetta Transilvania” hetvenedik évi fennállása alkalmából egy jubileumi számot adott ki, melybe a legelőkelőbb románok irtak cikkeket. Most a marosvásárhelyi kir. ügyészség a cikkeket legnagyobb részét inkriminálta és megindította az eljárást a lap tulajdonosa, Muresianu Aurél ellen. Az ügyészség ezekben a cikkekből izgatást lát a magyar állam ellen. A vizsgálóbíró tegnap hallgatta ki Muresianut és mindjárt közölte vele a vád alá helyezési végzést. Muresianu felebbezést jelentett be azzal az indokolással, hogy a cikkeket nem tartalmazznak egyebet történelmi emlékeztetőcenzúráknál. Az inkriminált cikkeket egyikét illésfalvi Papp György, a román nemzeti párt elnöke írta.

— **A magyar korona mint védjegy.** Berlinből írják, hogy a magyar kormány deponálni fogja a berlini szabadalmi hivatalban Szent István koronájának hű rajzát, mert nagy sulyt helyez arra, hogy védjegy gyanánt külföldiek ne használhassák a magyar szent koronát s ilyen módon félreértések támadhassanak egyes iparcikkek származására nézve.

— **Aki nem tud az anyja nélkül élni.** A Rókus-kórházba tegnap este bevitték egy tizenöt éves leányt. Ott pár percrezre magához tért és csak annyit tudott mondani, hogy Hedvig Irénnek hívják, azután újra összeasett és elvesztette eszméletét. Az orvos megállapította, hogy a szerencsétlen teremtés moriummal akart véget vetni életének, a rendőrség pedig, hogy az apja dr. Hedvig Henrik ügyvéd, aki Akácfa-utca 30. szám alatt lakik. Az ügyvéd felesége kedden délelőtt meghalt és a gyermek azt hitte, hogy nem élhet az édesanyja nélkül. A kórházban azonnal gyógykezelés alá vették s ma reggel már elhagyta a kórházat.

— **Apja védelmében.** Véres eset tartja ízgomban az őrszállási lakosokat. Egy huszesztendőös szerb legény vad dühében kegyetlenül agyonverte édesapja támadóját. Az eset úgy történt, hogy Dillesics Lyubomir garázda legény be akart menni Gruics Lázár gazdaember házába. Amikor Gruics látta, hogy Dillesics a háza felé tart, hirtelen beveteszelte a kaput, mert attól félt, hogy valami galibát csinál. A kizárt legény néhányszor kopogott és szölt, hogy eresszék a háza, de mindig az volt a válasz:

— Kívül tágasabb!

Erre Dillesics a fejszével szétrombolta a kaput és erővel behatolt az udvarra. Elsőnek az öreg Gruics akadt utjába. Ennek rontott hát neki, bezúzta a koponyáját és eltörte a balkarját. Az öreg jajgatására előkerült fia, a 20 éves Szvetozár, Pusztá közelébe támadt Dillesicsra, Irtózatot hozza fejlődött ki a két legény között. Rövid küzdelem után a fiatal Gruics kicsavarta Dillesics kezéből a fejszét, s azzal olyat sujtott Dillesics fejére, hogy az holtan terült el a földön. Gruics aztán rettenetes dühében vadállatias kegyetlenséggel vetette magát agyonvert áldozatára és az élesre fent fejszével darabokra vagdalta testét. Mikor munkájával elkészült, a csendőrséghez ment jelentkezni. A csendőrség nyomban elfogta és beszállította a zombori törvényszék fogházába. Az öreg Gruicsot súlyos sérülésével beszállították a lojai kórházba.

— **Családjának gyilkosa.** A bourgeosi esküdtbíróság ma három napi tárgyalás után életfogytiglani kényszermunkára ítélte a hármezkötéves Jeanne Gilbertet, kit azzal vádoltak, hogy kapzsi okokból megmérgezte atyját, anyját, anyósát és egy unokanővérét és öt másik családtagját meg akart mérgezni.

— **Magántisztviselők bálja.** Az ezidei farsang egyik eseménye lesz a *Magántisztviselők bálja*, mely február végén lesz a Royal-szálló nagyteremében. A Magántisztviselők Otthona, a Magántisztviselők Országos Szövetsége és a Magántisztviselők Országos Nyugdíjgyűlése tagjaiból alakult százas bizottság serényen folytatja az előmunkálatokat, hogy mennél nagyobb erkölcsi sikere legyen a nagy bálnak. A bál tiszta jövedelme a rendező egyesületnek humánus alapjait fogja növelni.

— **Egy tanító szökése.** A hivatalos lapban felhívás jelent meg. A székesfőváros tanácsa jelentkezésre szólította fel Rényi Ignác fővárosi tanítót, aki ötéves elvtől eltűnt s azóta nem adott életjelt magáról. Fegyelmi vizsgálat van ellene s a tanács most felhívta, hogy jelentkezzen, különben a vizsgálatot a távollétében tartják meg. Alighanem ez az eset következik be, mert Rényi Amerikában tartózkodik, ahova hitelezői elől menekült. Budapestről 1907. október 19-én távozott el, hátrahagyva feleségét, akitől különváltan élt és két kis gyermekét, akikkel egyáltalán nem törődik. A fiatal asszony a legnagyobb nyomorba jutott s a főváros segízezi. Rényi temérdek apró adóssága miatt menekült Amerikába, de sok csalást is elkövetett, mert fizetéséből nem telt arra, hogy a megélhetésén kívül költséges kedvteléseit is kielégítse. Följelentették fegyelmi hatóságánál s a tanács a rossz utra tévedt embert felfüggesztette állásától. Most azután végleg elbocsátják.

— **Angyalcsináló.** Lugoson a rendőrség egy angyalcsináló szövetkezet nyomára jutott és eddig négy asszonyt tartóztatott le.

— **Tolvaj pincérleány.** A minap B. Károly vasuti hivatalnok nagyobb összeget kapott egy hiteltörlesztéssel és ennek öröme nagy mulatságot rendezett a Berzsenyi-utcában lévő Szikszay-féle vendéglőben. *Onga Róza* pincérleány is ott ült az asztalnál. Éjfél tájban a hivatalnok észrevette, hogy pénzéből ötszáz korona hiányzik. Nyomban a pincérleányt gyanúsította és egy rendőrrel be is kísértette a főkapitányságra. *Onga Róza* tagadta a lopást, de nagy kalapjának egyik szalagja alatt a motozsnál megtalálták az ötszáz koronát. A tolvaj pincérleányt letartóztatták.

— **Rendőri hírek.** *Betörés.* Tegnap délután tolvajlulással fölgyújtották *Bóth Andor* magánzó József-körút 51. szám alatti lakását és onnan hét-ezer koronát érő ékszert elloptak. — *Vasúti elgázolás.* Ma reggel Kőbányán az alsó vaspályaudvar közelében a lajosmizsei vasút vonalán, egy összeroncsolt holttestet találtak. Megállapították, hogy a halott *Erdős István* munkás. Valamelyik vonat gázolta el. A halottat a bonctani intézetbe vitték.

— **Halálozás.** *Elteltő Gyula* nyugdíjas színész tegnap Szegeden meghalt 55 éves korában. Az elhunyt érdemes tagja volt a magyar színészvilágnak, hosszabb ideig működött a vidéken s a fővárosban is, különösen a Városi Színházban.

Somoskeszi *Jakabffy István* volt országgyűlési képviselő ma délután hosszas betegeskedés után Budapesten 61 éves korában elhunyt. A megboldogult, aki a szalkai kerületet több ízben képviselte, tiszta karakterű, sokoldalú és alapos képzettségre folytán a magyar társaséletnek általánosan ismert és közbecsült alakja volt. Sokat aldozott kulturális és egyházi célokra. A megboldogultat özvegyén és három fián kívül előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja. Holttestét Merezsbányi-Dombegyházra viszik és ott a családi sírboltban temetik el.

Pákh Károly, az iglói evang. főgimnázium volt igazgatója, *Pákh Albert*, a Vasárnapi Újság egykori megalapítójának és jeles írónak özvegye, nyolcvanöt éves korában meghalt Iglón.

Jassenovai Hassabirits Sándor honvédeztársaság, a III. oszt. vaskoronarend lovagja, az Ottóman Medszidjarend, hadiírem tulajdonosa 70-ik életévében elhunyt Grécában.

x **Czelszerű ajándékok,** legjobb harisnyárukat Röslernél Budapest, V., Harminczad-utca és József-ter sarkán.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér**

x **Fodor-féle vivóterem** a Koronaherezeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítanak a gyermektorna és vívásra.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Kamarahangverseny.** A csehek tartották ma este a Royal-teremben utolsó hangversenyüket. Igazán kitétek magukért. Annyi muzikalitást, amnyi harmonikus együttérzést, mint ez a négy kiváló művész birtokol, a legtrikább esetben élvezhetünk csak. Játék közben szinte egygyé olvad a lényük és lelkiüknek egész hevével alkotják meg a legtökéletesebb harmoniát. Tökéletes előadóművészek és a kamarazenét olyan hatalmas átérzéssel juttatják érvényre, mint kivülről — talán a brüsszeliel kivételével — egyetlen kamara-társaság sem. Ma különösen, mintha még a szokottnál is jobban egybeforrott volna művészetük, úgy hogy sokáig emlékeztet az a szenzációs élvezet, melyet játékluk nyújtott. *Haydn* c-dúr Vonósnégyesével nyitották meg hangversenyüket. *Ezt Tanciw*-nek b-dúr vonósnégyese követte, melyet ma először mutattak be Budapesten. Ez a mű bővelkedik az érdekes zenei fordulatokban. Igen szellemes, sokhelyütt tartalmas, érdekes muzika. Igaz ugyan, hogy ami zenei trükköt csak elképzelhetünk, azt mind érvényre juttatja a szerző. Nem is mindig túlságosan egyéni, szereti Wagner, de azért Puccinét sem veti meg. Mindazonáltal sok benne a határozott zenei kvalitás és főleg a harmadik tétel határozottan igen invenciózusan felépített, mindvégig érdekes, szingazdag munka. Mindezt pedig a csehek úgy interpretálták, hogy talán a szerző maga sem tudta így még elképzelni sem. Legvégül *Dvorak*-nak as-dúr vonósnégyesét játszották, sikeresen halászva ki a sziruposan émelgős műből a zeneileg egységesebb részleteket. Kár, hogy ezeket a nagy művészeket egy szezonban csak kétszer van alkalmunk hallani. (o. d.)

(*) **Boemm Ritta kiállításának megnyitása.** *Boemm Ritta* festőművésznőnk kiállítását ma délután nyitották meg a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában. A megnyitáson a kultusz-kormányt *K. Lippich* Elek miniszteri tanácsos, a művészeti osztály vezetője nyitotta meg, akit a művész, dr. *Rajner Béla*, a társaság elnöke, *Horváth Géza* vezérigazgató és *Garái József* műtáros fogadták. A szalonban rendkívül előkelő vendégsereg gyűlt egybe, köztük tudományos és művészeti életünk kitünőségei és a fővárosi társadalom számos szépséges hölgytagja. A nagyszámú közönség sokáig együtt maradt az izléses termekben, amelyekben *Boemm Ritta* képeinek igen nagy sikere lesz és az anyagiak is alig fognak elmaradni, mert a művésznő igazán alacsony árakat szabott a becses alkotásoknak. A kiállítás holnaptól kezdve a nagyközönség számára is nyitva lesz. Hétköznapokon reggeli 9 órától este 7 óráig, vasár- és ünnepnapokon reggeli 9 órától délután 1 óráig ingyenesen tekintheti meg.

(*) **A Operaházban** holnap, csütörtökön ebben az időben először éjtik sorát a „Sevillai borbély” című vig dalmű előadásának, melyben *Rosina* — *Sándor Erzsébet*, *Berta* — *N. Valent*, *Almaviva* — *Arányi D. Figaro* — *Mihályi, Bartolo* — *Hegedüs, Brailio* — *Kornai* lesz. Vezénylő karmester *Benkő Henrik*, rendező: *Alszechy Kálmán* főrendező. A dalmű után a „Magyar táncgyűlés” kerül színpadra, az egész tánczkaron kívül *Pallai Anna* és *Brada Ede* közreműködésével. A balletet *Szikla Adolf* karmester vezényli és *Guerra Miklós* balletmester rendezi. (Évi bérlet 18. sz.) Pénteken a „H. Rákóczi Ferenc” előkészületei miatt nem lesz előadás, mert ugyanezen az estén tartják a sajtó meghívott képviselői előtt az újdonság utolsó próbáját. Gróf *Zichy Géza* magyar dalművét nagy gondal készített fényes kiállítással hozzák színpadra. A teljesen új díszletek közül az előjáték *Munkács* várának egyik korhű termét ábrázolja, melyből széles íven kilátás nyílik az éppen ostrom alatt álló bástyára. Az előadás gránátja, a színpadon elhelyezett ágyuk egyikét szétrobbantja. Az első felvonás festői völgykatlan, melyben *Rákóczi* és kísérete vadászat után pihenőt tart. A második felvonás *Podolin* falu közelében utszéli korezmát mutat

szép őszi hangulatban. A harmadik felvonás a szőlő-jai völgyben játszódik, erről nyílt változással a tiszabecsi csataterre alakul át a színpad. Ugy az összes magán szereplők, mint a csoportos személyzet részére díszes és jellegzetes új jelmezek készültek.

(*) **Felolvasás a Lipótvárosi Kaszinóban.** *Pekár Gyula* ismert író, a Petőfi-Társaság tagja, ma este a Lipótvárosi Kaszinóban felolvasást tartott „Magyar farsang Versaillesben” címen. *Pekár* felolvasásában II. Rákóczi Ferencnek és udvarának francia mulatozásairól adott érdekes kortörténeti rajzot, melyet a szép számú hallgatóság zajos tetszéssel fogadott. A felolvasás után lakoma volt *Pekár* tiszteletére, melyen *Balla Lajos* miniszteri tanácsos, a Kaszinó elnöke mondott felkötőt az ünnepeltre. Majd *Pekár* meleg hangon köszönte meg a figyelmet és a Kaszinó elnökét ültette.

(*) **Vigszínház.** A „Király” és az „Izrael” pártját ritkító sikere, valamint a régebbi műsor egyéb darabjainak tartós vonzereje folytán a Vigszínházban február hónap előreláthatólag csak egy bemutató lesz, amennyiben színpadhozák a „Kivándorlót”, *Herczeg Ferenc* új színművét. A kiváló író új darabjából már javában folynak a próbák. Holnap, csütörtökön, az „Izrael”-t adják az ismert kitűnő szereposztásban.

(*) **Muzsikusk.** *Strauss Richard*, a „Salome” és az „Elektra” operák szerzője semmi rokonságban sem áll a bécsi keringőkirályhoz, így hát ebben az esetben atavizmusról hajtós beszélni, ha csak a névrokosság is nem közvetíti az átöröklést. Ez majdnem hihetőnek látszik, ha eszünkbe jut, hogy *Strauss Oszkár*, a „Varázskeringő” komponistája szintén nem atyafija a „Czigánybáró” szerzőjének. De ha a Strauss-név tisztelt viselőinek hosszú során végig tekintünk, azt fogjuk tapasztalni, hogy vajmi kevés köztük a muzikus. A bécsi Strauss-dinasztiát illetően meg kell jegyeznünk, hogy a már említett „keringőkirály”-nak atyja *Johann Strauss Vater* volt e díszes cím első viselője. *Lanner Józseffel* együtt ő teremtette meg a bécsi waltzert. Mindhárom fia híres zenész s komponista lett. *Eduardot*, a legifjabbat — „Der fesche Édi” — becéző névvel illették a bécsiek. *József*, — a középső — egy oroszországi művészkörúton, melyet zenekarával tett, lelte tragikus halálát. *János*, (a sok éveken át: *Johann Strauss Sohn*) volt a legtermékenyebb, a leggeniálisabb és nálunk a legnépszerűbb.

(*) **A „Falusi idill” szereposztása.** *Lengyel* Menyhértnek legújabb darabja, a „Falusi idill” szombaton, e hó 30-án kerül bemutatásra a Magyar Színházban a következő szereposztásban: *Telekes főszolgabíró* — *Csontos Éva*, a felesége — *T. Halmy Margit, Bodnár-Törzs*, Fodor segédjegyző — *Papp*, a felesége — *Forgács Rózi*, Hőfőherke — *Mészáros Géza*, dr. *Füzesi Jenő ügyvéd* — *Rátkai, Schvartz Samu bérő* — *Dobi*, az állomásfőnök — *László*, a felesége — *Zala Karola, Csibóné* — *Forrai Róza*, Ida, a leánya — *Tóth Irma*, *Baradlay Izso* — *Z. Molnár*, a tanító — *Réthey*, a pap — *Fenyvesi, Öreg paraszt* — *Körmendi*, fiatal paraszt — *Thuróczy*, a kasznár — *Czobor*, a kasznárné — *Bera Paula*, a képviselő — *Tarnay, járásbíró* — *Tárnoki Géza*, *Mari szakácsnő* — *Marosi Adél*. A „Falusi idill” bemutatás előtt, holnap, csütörtökön megismétlik „Hamlet” előadását, míg pénteken jubileum lesz a Magyar Színházban, amennyiben *Sophus Michaelis* érdekes színműve, a „Forradalmi nász” kerül színpadra 25-ödször ünnepi előadásban.

(*) **Nemzetközi grafikai kiállítás.** A Képzőművészeti Társulat a február hó 10-én megnyíló nemzetközi grafikai kiállításán kiegészítésül be fogja mutatni a hollandusoknak grafikai alkotásait is. Mintegy két és félszáz lapjuk lesz kiállítva a legelőkelőbb művészeiktől, akik között leginkább szerepelnek *Bauer, Wittsem Willem* és *de Zwart Willem*. A kollekciónak egész külön terme lesz a kiállításra, valamint külön termet kapnak a többi nemzetek is.

(*) **A Természettudományi Társulat közgyűlése.** A Királyi Magyar Természettudományi Társulat holnap, január hó 28-án délután 5 órakor tartja meg rendezévi közgyűlését a Magyar Tudományos Akadémiában. A közgyűlés műsorán a rendezévi közgyűlési tárgyakon kívül alapszabályok szerint megüresedett titkári és választmányi tagok választása, valamint a Szily-érem odaítélése szerepel.

Ha fáj a feje ne tévóvazzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja.

Ára 1 korona 20 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten.**

Orvosok által ajánlva.

Három doboznál ingyen postai szállítás.

(*) **A Kisfaludy-Társaság ülése.** A Kisfaludy Társaság ma délután tartotta rendes havi felolvasó ülését *Beöthy Zsolt* és *Berzeviczy Albert* elnöklésével. Az ülésen nagy és díszes közönség jelent meg. A tagok sorában megjelent a Társaság legidősebb tagja, a 84 esztendő Lévay József is. Az elnök rövid üdvözlő szavai után Raló Antal „A fordítás művészete” című tanulmányát olvasta fel, amelyben a műfordítás alapelveit és szabályait foglalta össze azok számára, akik ezzel az irodalmi ággal kívánják foglalkozni. A tetszéssel fogadott értekezés után gróf *Zichy Géza* felolvasta a „Karácsonykor” című hangulatos szép költeményét, amelyet a megjelent közönség zajosan megtapsolt. Majd *Heinrich Gusztáv* lépett a felolvasó asztalhoz és ismertette Heine Faustja című tanulmányát. Az előadást mindvégig érdeklődéssel hallgatta a közönség. Ezután *Kozma Andor* titkár bemutatta *Bárd Miklósnak* Katona-levél című hosszabb, sikerült költeményét. A felolvasó ülést zárt ülésszerűen. A zárt ülésen *Vargha Gyula* főtítkár a beérkezett tagajánlásokat mutatta be. Eszerint ajánlatot az üresedésben lévő egy rendes tagságra: *Vargha Gyula* tag által: *Sebestyén Gyula* múzeumi könyvtár igazgató. Levelezőtagnak ajánlottak: *Beöthy Zsolt* által: *Hevessy Lajos* és *Yolland Arthur*, *Hegedűs István* által: *Moldoványi Gergely*, a Kolozsvári egyetem tanára.

(*) **Francia forradalom.** Az *Uránia-színházban* a jövő héten lesz *Pekár Gyula* „Francia forradalom” című darabjának bemutatásának előadása. A darab első része a forradalom előtti fényes versaillesi napokat és a forradalom okait, a második magát a forradalmat, a harmadik a forradalom filozófiáját tárgyalja. Szövege telve van ennek a világraszóló nagy eseménynek legérdekesebb jeleneteivel, melyeket remek, a francia művészek által festett képek illusztrálnak. Mozgófényképi a legkimagaslóbb mozzanatoknak remek meglepetései.

(*) **A meztelen nő.** *Henry Bataille* „Femme nue” (Meztelen nő) cz. négyfelvonásos színműve a bécsi Neue Wiener Bühne előadásában is nagy irodalmi sikerrel került színre. A tartalom rövidesen abból áll, hogy egy festő, miután éveken át sok nyomoruságon és küzdelmen ment keresztül a modelljével, ki híven kitart mellette, hálából és kölcsönös szerelemből feleségül venni készül a modellt. A már gazdag, hírneves festő azonban megtetszik egy hercegnőnek, aki el is hódítja a festőt. A kis modell mérget iszik. Sorsán megindul egy fiatal festő és magához veszi. Érdekes jelenet, amikor a hercegnő férje tárgyal a festővel, akiről tudja, hogy nejeinek szeretője. Az öreg herceg nem tiltakozik, belátja, hogy ez a világ rendje és a kis modellel együtt panaszkodnak a hiútlanságról. *Beöthy László* is készül a „Meztelen nő”-t a Magyar Színházban színrehozni. A czimszerepet *Medgyaszay Vilma* fogja játszani.

(*) **Vizsgaelőadás a Király-színházban.** Rákosi Szidi magánvizsgázójának növendékei szombaton, a hó 30-án vizsgaelőadást tartanak a Király Színház színpadán. Ezután az operettművészek fogják képeségeiket bemutatni és pedig *Verő György* hálás szerepekben bővelkedő operettjében, a „Szultán”-ban. Erre az előadásra koronás áron lehet jegyet váltani.

(*) **Vecsey Ferencz Miskolcon.** Párját ritkító zenei élvezetre van kilátása a miskolci műértő közönségnek. *Vecsey Ferencz* a 15 éves ifjúvá serdült világhírű hegedűművész, két évre tervezett amerikai körutja előtt néhány magyar városban mutatja be csodás művészetét. Ezt a hazai tourné Miskolcon kezdi meg, ahol a hónap 31-én a Korona-szálló dísztermében tartandó nagyszabású estélyen fog közreműködni. A művészt másik érdekes vendége *Medgyaszay Vilma*, a zenialis „disease”, aki műsorának leghatásosabb számait válogatta össze a miskolcziak gyönyörködtetésére.

(*) **A millenniumi emlékmű.** A most elkészült bigót az Országos Képzőművészeti Tanács javaslata alapján dr. Romy Béla miniszterelnökségi min. tanácsos a napokban vette át. Zala György, az emlékmű tervezője, most a vezérek alakjainak mintázásán dolgozik.

(*) **A második Shakespeare-matiné.** Vasárnap, a hónap 31-én lesz a második Shakespeare-matiné ebben a szezonban, ezáltal is a Nemzeti Múzeum dísztermében. A matiné műsora a következő: 1. Váradi Antal: Lear király. 2. Törzs Jenő: Jelenek Julius Caestarból. 3. Lukács György: Shakespeare és amodern dráma. Jegyek a matinéra *Kilián F.* könyvkereskedésében (Váci-utca 32.) kaphatók. Földszinti ülőhely 1 korona, karzati ülőhely 50 fillér.

(*) **Operett-bemutató a Royal Orfeumban.** Pénteken, 29-én hozza színre a Royal Orfeum új vezetősége első operett-ujdonságát, *Laszky A. Béla* és *Wilhelm Gyula* „3 kicsi nő” című darabját, amely ebben a szezonban a külföld legnagyobb operett-sikere. Az ujdonságra nagyarányú előkészületeket tett az igazgatóság; új díszleteket festetett s kosztümökben, jelmezekben egyaránt fényes keretet ad első operett-premierjének, ami egyszermind egy külföldön élő s ott méltán ünnepezt magyar komponista, *Laszky A. Béla* bemutatkozása is a magyar közönség előtt. A „3 kicsi nő” pénteki premierje után is minden este színre kerül az új műsor szenzációja: „Az öngyilkosok klubja”, valamint a kitűnő énekes bohóságok, vidám magánzámok, pompás tréfák és satírák. Jegyek a pénteki premier-estére elővételi díj nélkül válthatók a Royal Orfeum pénztárában és a városi jegyirodáknál.

(*) **A „Sellő”.** Az Országos Szimfóniai Zenekar vasárnap, a hó 31-én este félnyolc órakor a zeneakadémia dísztermében tartandó hangversenynek magyar komponistája, *Mihalovich Ödön* a „Sellő” című szimfonikus balladáját adják elő, amelyet *Mihalovich Ödön Gyulai Pál* költeményére szerzett és amely már ismételt gyönyörködtette nagyzenekari hangversenyek hallgatóságát. A magyar mű előtt a Tannhauser-nyitány, továbbá *Mozart Szerenája* kerül bemutatásra. Jegyek *Bárd nál* vagy a *Kossuth Lajos-utczában*, mint az An. drásszalon előre válthatók.

(*) **Műkiállítás Szegeden.** A Szegedi Képzőművészeti Egyesület — mint már említettük — ezidén is nagyszabású műkiállítást rendez a Képzőművészeti Társulat támogatásával. A kiállítás a tavasszal nyílik meg s néhány hétig marad nyitva.

(*) **Hangversenyek.** *Sauer Emil* zongoraművész február 8-án tartja meg egyetlen hangversenyét a Vigadó nagytermében.

Fráter Loránd második dalestélye február 3-án lesz a közönségnek megfelelően. Ezen az estélyen a művész előadja a legújabb szerzeményeit, továbbá más magyar szerzők még kéziratban levő dalait. Egyik érdekessége lesz a hangversenynek egy eszméző régi kurucz dal, melyeket a művész hárfakísérettel fog előadni. A hangversenyen, mely a Royal-szállóban lesz, *Földesi Arnold*, a Nemzeti Zenede jeles tanára, a híres gondokaművész fog közreműködni.

A VI-ik *Grünfeld-hangverseny* vasárnap, január 31-én lesz. *Dr. György Alexander* Erzsébet énekesnő családjában előfordult betegség miatt lemondott s helyette *Vásárhelyi Tessa* operaénekesnő fog közreműködni. Azonkívül közreműködik még *Tessányi Margit* zongoraművész *Juon Pál* zongora-ötöseben. Jegyek kaphatók *Rózsavölgyi* és társa zeneműkereskedésében.

A VII. *filharmóniai hangverseny*en, amelyet a hó 3-ára halasztottak a következő zenekari számok kerülnek előadásra: *Schumann* esz-dur szimfóniája; *Strauss* Rikárd „Heldenleben” című szimfóniai költeménye (előszőr), a magánhegedűt játsza *Baré Emil* hangversenymester; *Csajkovszky* „Hamlet”-nyitány (előszőr.)

Svaerdtöröm nőcérek egyetlen dalestélyüket február 5-én tartják meg a Royalban. A kiváló művésznegyest jól ismeri a budapesti közönség.

A *Komenu-Kladivko-Szeremi-Schiffer* négyestársaság negyedik kamaracstéje február 12-én lesz, *Hilgermann Laura* es. és kir. kamaracstéje közreműködésével. Ezekre a hangversenyekre a jegyeket a „Harmónia” árusítja.

Sembrich Mavozella jelenleg kétségkívül egyike a legjelentékenyebb énekesnőknek a kontinensen. Az utolsó amerikai fellépéséért, melyet a hó 31-én befejez, a művésznő eddig még senki által el nem ért honoráriumot, azaz 120.000 dollárt kapott. Az egyetlen hangversenye szerdán, márczius 3-án lesz a fővárosi Vigadó nagytermében, melyhez a jegyek a Harmónia zeneműkereskedésben kaphatók.

Akadémiai Zenekar. A február 22-ikére hirdetett negyedik hangversenyt egy héttel elhalasztották; e szerint márczius elsején lesz.

Friedmann Ignác zongoraművész, a fővárosi közönség legújabb kedvence, hétfőn, február 10-én rendezi második hangversenyét a Royal-teremben.

Ysaye Jenő egyetlen szóló-hangversenyére, amely hétfőn, február 22-én lesz a Royal-teremben, a közönség már tüntető nagy arányokban rendel jegyeket.

FŐVÁROS.

(*) **A vásárcsarnok.** *Ziegler Nándor* vásárcsarnoki igazgató ma terjesztette a tanács elé Budapesti vásárcsarnokainak 1907. évről szóló jelentését. Az évkönyv bevezető részében elmondja az igazgató, hogy a vásárcsarnokok megnyitása óta 1907-ig tizenegy év telt el, de ezen hosszú idő alatt nem jutott abba a helyzetbe a főváros, hogy a fokozott igényeknek megfelelően az intézményt fejleszthette volna. A főváros lakosainak száma 1897-ben 652.397 volt, 1908-ban pedig 812.728. Ez a szaporulat is indokolttá teszi a vásárcsarnok intézmény fejlesztését oly irányban, hogy az minél több árus és élelmiszer befogadására képes legyen. A központi vásárcsarnokot szűknek találja és elodázhatatlannak tartja annak kibővítését. Azonkívül hozza az évkönyv mindazon fontosabb rendelkezéseket, határozatokat, intézkedéseket, melyeknek kiadását a vásári és egészségügyi rendszert megkövetelte. Végül körvonalazza az egyes fontosabb kereskedelmi ágakra vonatkozó főbb mozzanatokot.

(*) **A kötelező fertőtlenítés.** A főváros még 1903-ban szabályrendeletet készített a fertőtlenítésről és a fővárosi fertőtlenítő-intézetéről. Ezt a szabályrendeletet a miniszter különböző módosítások végett a fővárosnak visszaküldötte. Időközben a fertőtlenítő intézetről külön szabályrendelet készült, úgy hogy ez a rész teljesen kikapcsolódott a szabályrendeletből, valamint kimaradt az állategészségügyi fertőtlenítésről szóló rész is, amelyet a szabályrendelet szintén magában foglalt. A miniszter által kívánt módosítások, továbbá a tisztá főorvosi hivatal és az előjárók értekezlete által tett észrevételek figyelembevételével most elkészült a szabályrendelet egész terve, amelyet a jogügyi bizottság legközelebb tartandó ülésén fog tárgyalni. Ez a szabályrendelet kiterjeszti a fertőtlenítést a butortárgyakra és a szobák fertőtlenítésére is és kötelezővé teszi a fertőtlenítést ragályos betegség esetén és azonkívül minden oly esetben, amikor azt a hatóság szükségesnek tartja. A kötelező fertőtlenítést csak a fővárosi fertőtlenítő intézet végezheti. Az új terv szerint a fertőtlenítés díjtalan, de esetleges károkért a fertőtlenítő-hivatal kártérítéssel nem tartozik. Végül szigorú intézkedéssel gondoskodik a szabályrendelet a fertőtlenítés keresztülviteléről.

Nyilttér.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizgára.

== Nem tévesztendő össze hasonló intézésekkel. ==

A „Vasárnapi Ujság”-ban most folyik *Mikszáth Kálmán*

„A fekete város”

című regénye.

Most belépő előfizetők, (ha fél évre fizetnek elő) a regénynek eddig megjelent részét és a

„Karácsony”

című értékes díszalbumot ingyen kapják.

Előfizetési ár negyedévre 4.— kor. félévre 8.— kor. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal.

BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 4. szám.

Az „Egyetértés Vasárnapjában”

megjelent clichék mérsékelt áron kaphatók az

Egyetértés kiadóhivatalában

Budapest, VI., Eötvös-utca 32. szám.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használat a valódi áldás gyomorbetegségeknek és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

Mulatságok.

**** Gyermekbál az Erzsébetvárosi Kaszinóban.**
Az Erzsébetvárosi Kaszinóban ma délután igen sikerült gyermekmulatság volt. A kaszinó pompás helyiségeiben egész sereg apróság jelent meg, akik kitűnően mulattak a tarkán és változatosan összeállított műsor minden egyes számán. A program első száma Komor Gyulának Mesebeli tündérek című látványos bohózata volt, amelyet kedvesen csacsogtak el a kis műkedvelők. A darab keretében táncoltak, énekeltek, szavaltak a hálás gyermekhallgatóság élénk tetszése közben. Az előadás után a kaszinó elnöksége fényes uzsonnával vendégelt meg a szereplőket és a publikumot, majd táncra perülték a kis emberek és vígan járták a csárdást mindaddig, amíg a mama figyelmeztető szava végét nem vette a szép mulatságnak.

**** Széchenyi-bál.** Izabella és Augustia főherceggasszonyok, valamint József főherceg főudvarmesterei hivataluk útján értesítették a bál elnökségét, hogy a február 6-án tartandó Széchenyi-bálon meg fognak jelenni. Erre való tekintettel a bálelnökség nagyméretű előkészületeket tesz, hogy a vendégeket méltó fogadtatásban részesítse. Az ünnepies fogadtatás részleteit az elnökség a művészbizottsággal együtt állapítja meg, s mivel kilátás van arra, hogy az eddigi redoubtálokön gyakorolt szokásuktól eltérően a Széchenyi-bálon hosszabb időt fognak tölteni, a főhercegek fogadtatását előkészítő szűkebb körű bizottság egy fogadó- és egy teázó-termet fog a főherceggasszonyok és kíséretük részére berendezni. E napokban meunek azét a meghívók. A bál teljesen zártkörű jellegű és az óriási érdeklődésre való tekintettel a bál-elnökség a legnagyobb szigorúsággal állította össze a meghívandók névsorát és elhatározta, hogy a jövő héten már nem ad ki meghívót. Hogy az országos érdeklődés dacára a megjelentek kényelme biztosítsák, a nagyterem kívül a kisterem és a színházterem is a tánc czéjára fog szolgálni. A termeket ibolyadíttással látják el. A bálban a turtáncokhoz Bachó karmester vezetése alatt a honvédeknek fog játszani s bemutatja a lovag Dobrznieceki által a Széchenyi-bálra szerzett Széchenyi-keringőt, a csárdásokra pedig Radics Béla bandája muzsikál. Jegyeket hétfőtől kezdve naponta esti 6—8 óráig a bálbizottság IX., Ráday-u. 16. sz. alatti irodájában lehet váltani, a páholyjegyek azonban két 75 koronás jegy kivételével már mind elfogytak. A kétkoronás táncos-jegyeket korlátozott számban csak a rendező aláírásával ellátott táncosjegytalványra adja ki a báliroda.

**** Szt. Száva-estély.** A budapesti szerb kereskedők és iparosoknak „Szluga“ dalegylete ma este a Pester Lloyd társulat dísztermében sikerült hangversenyyel egybekötött táncestetélyt rendezett. A hangverseny keretében fellépett Popovits Dara szerb énekművész, aki nemzeti dalok előadásával aratott zajos sikert. Ennél nem kisebb tetszést váltott ki a közönségből Kolár Sztepanka, Czerovics Jutka, Maroj Angelika művészi és élvezetes énekszámakkal, kiket Dénes Paula és Joanovits Mihály kísérték zongorán. A hangversenyt reggelig tartó tánc követett, melyet a nemzeti kolóval nyitottak meg.

**** Technikus-bál.** A február hó 9-ére, József főherceg és Augustia főherceggasszony fővédnöksége alatt tervezett Technikus-bált, a főhercegi udvar kívánságára 16-án, kedden fogják megtartani a Royal-szálló nagytermében. A Technikus-bál rendezősége tegnap kapta meg a főhercegi ház főudvarmesterei hivatalától az értesítést, hogy ez esetben a főhercegek a Technikus-bálon megjelennek. A bál a szokottnál is fényesebbnek ígérkezik.

**** Nagy művészhangverseny.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete február 14-én, vasárnap délután félnégy órakor rendezi szokásos művészhangversenyt a fővárosi Vigadóban. A hangversenyen közreműködnek: P. Márkus Emilia, Medek Anna, Góthné Kertész Ella, Takács Mihály, Földes Arnold, Lunardi Giovanni, Nagy Endre, Góth Sándor, Dienzl Oszkár. Jegyek az egyesület irodájában, V., Nagykorona-utca 13. és Rózsavölgyi és társa cégnél kaphatók.

**** A VII. kerületi Wiederkhef-féle Jótékony-sági Társaság** a szegény özvegyek és árvák segélyezésére február hó 13-án a Royal-szállóban, Erzsébet-körút 49. (A. kapu) a „Magántisztviselők Otthona“ összes termében hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendez.

**** Katholikus-bál.** A február hó 5-én a Royal-szálló nagytermében rendezendő Katholikus bál bizottsága már szétküldte a meghívókat s a jövő héttől kezdve, már több meghívót nem ad ki. Jegyeiket eddig már sokan kiváltották, sőt már a karzatjegyek jórésze is elkelt, úgy hogy a rendezőség figyelemzteti azokat, akik a karzatra menni kívánnak, hogy jegyeiket mielőbb váltásák ki, mert azok már csak korlátozott számban adhatók ki. A bál az előjelekből ítélve, a farsang legfényesebb mulatságának ígérkezik. A több, mint száz védő és díszelnök teljes számban fog résztvenni, sőt az általuk kifejtett erős agitáció folytán, előreláthatólag, ugyyszólván a magyar társadalom összes előkelőségei megjelennek. A rendező-bizottság tisztikara már hivatalos órát tart naponként 5—6-ig a bál irodájában (IV., Molnár-utca 11.), ahol ezenkívül minden csütörtökön az egész rendezőség összejön.

**** Artístavásár a Vigadóban.** A február 2-án megtartandó estély igazi artístafelvonulás lesz, mely fel fogja ölelni az artístá művészet minden ágát. Fel fog lépni a Fővárosi Orfeum, a Folies Caprice, a Steinhardt Mulató, a Bonboniere Cabaret, a Tatra Mulató, a Wekerle Mulató és a Weptheimer Mulató legkiválóbb gárdája és a külföldön látványos attrakciókkal egyetemben a három színpadon, a nagy cirkuszban, a Varietében, a Cabaretben és Chantanban változatos szórakozást fognak nyújtani. A honvédeknek, cigányoknak, svábbanda, schramlik és sok más zene fogja hangossá tenni a vásárt és az éjjelkor megkezdődő táncnak csak reggel lesz vége. Tolongás elkerülése végett tanácsos lesz a jegyeket már most megvenni bármelyik dolánytűzősében.

**** A tisztviselőtelepi iskolaszék** a szegény iskolás gyermekek segélyezési alapja javára február hó 13-án a Házépítő Tisztviselők Egyesületének összes helyiségeiben (X., Tisztviselőtelep, Szapáry-ut 7. szám) zártkörű jótékony táncestetélyt rendez.

**** Iskolatársak szövetségének estélye.** A budapesti V. ker. állami főreáliskola volt iskolatársai szövetségének február 1-én tartandó művésztalányának rendező bizottság megalakulván, tisztikarát a következőképpen választotta meg: Díszelnökök: Alexander Bernát egyet. tanár, Beöthy Zoltán min. tan., König Gyula min. tan. Elnök: Rombauer Emil kir. főigazgató. Társelnökök: Bánki Donát műegyet. tanár, dr. Beke Manó egyet. tanár, Kóbor Tamás író, Lázár Pál udv. tan. A rendezőség névsorában az előkelő társaság tagjait találjuk, akik karöltve dolgoznak azon, hogy ezen igazán jótékonyczélú mulatság sikerüljön biztosítsák. A rendezőség állandó irodája a Royal szállóban van, ahol az érdeklődők a délutáni órákban felvilágosítást kapnak és ahol a jegyek előre is megváltathatók.

Farsangi naptár:

- Január 30. Bölcsész-bál a Royalban.
Keresztény-szocialisták bálja a Vigadóban.
Tüzlők bálja a Terézvárosi Kaszinóban.
Droguita Ifjak Egyesülete táncestetélye a Katolikus Körben.
Fővárosi Sport Kör bálja a Royalban.
Házfelügyelők bálja a Guttenberg Otthonban.
A Fővárosi Torna Klub estélye Andrássy-ut 67.
A Keresk. Ifjak jelmész-estélye II. Semmelweis-utca 17.
- Február 1. Bölcsőde-bál a Vigadóban.
Balatoni bál a Tisztviselők Egyesületében.
V. ker. áll. főreáliskola volt iskolatársainak bálja a Royalban.
A Katolikus Ifjak Körének bálja (Molnár-utca 11.)
A VII. ker. polg. kaszinó dalestélye VII., Thököly-ut 27.
A Budai Dalárda bálja a budai Vigadóban.
Az V. ker. állami főreáliskola művésztalány-estélye a Royal-szállóban.
- „ 2. Artísták vásárja a Vigadóban.
„ 5. Katolikus bál a Royalban.
„ 6. Ékszerész bálja a Royalban.
„ „Emberszeretet“ jótékonyági egyesület estélye a Terézvárosi Kaszinóban.
Gaudenus-bál a Kath. Körben.
Hivataliszluga-bál a Royalban (49. sz. kapu.)
Széchenyi-bál a Vigadóban.
Imre-táncestetély.
Magyarországi Keresk. alkalm. bálja V., Szemere-u. 10.
A II. ker. Általános Közjótékonyági Egyesület bálja a budai Vigadóban.
- „ 7. Gazdasszonyok Alarcos bálja a Vigadóban.
„ 9. Technikus-bál.

- „ 13. Országos Vasutas-bál a Vigadóban.
A fakeskedők és hivatalnokok bálja a Pester Lloyd Társulat termében.
Állatorvosi falkola hallgatóinak táncestetélye a Royal-szállóban.
„ 14. Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete művészhangversenye a fővárosi Vigadóban.
„ 27. Budapesti Kerületi Munkásbiztosító Pénztár tisztviselőinek táncestetélye a Pester Lloyd dísztermében.
Kereskedelmi bál a Royal-szállóban.
„ 28. Az újságkiadó tisztviselők művésztalány a Royal-szállóban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Jogos védelem. Nagy botrányt osznált 1906. év október 6-án éjjel több foglalkozás nélküli csavargó a Vig-utcában. Sorra járták az egyes házakat és mindenütt felcsengették a házmeztéket. A nagy lármára előkerült Nagy I. Lajos rendőr, aki a zavargókat üldözőbe vette. Ugyancsak kijött Nagy György házmeztér is, aki revolverével a zavargók után lőtt és ezek közül az egyiket, Klein Gyulát a lábszárára találta. Klein Gyula oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy 24 napig feküdt a kórházban. Nagy Györgyöt a váltanás súlyos testi sértés büntetvéért helyezte vád alá. Ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti büntető törvényszék Szepessy bíró elnöksége alatt. A tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy azon az éjszakán a duhajkodó csavargók nem kevesebb, mint háromszor csengették fel s amikor kijött, törrel támadtak rá. Erre ő önvédelemből elővette revolverét és a menekülő után lőtt. A bíróság felmentette a vádlottat a súlyos testi sértés vádjáról, azzal az indoklással, hogy tettét jogos önvédelemből követte el. Az ítélet jogerős.

§ Hitelezés a bárói címre. Rónai Mária magánzó, aki Vácson a Hattyu-utcában lakott, ruhaszükségletét Szénási Gyula budapesti divatárú nagykereskedőtől szerezte be. Mikor számlája már 261 koronára rugott, Szénási felszólítást intézett hozzá, hogy fizessen, de levelére nem kapott választ, mert Rónai Mária elköltözött Vácra. Szénási erre büntető feljelentést tett vevője ellen s panaszában azt adta elő, hogy Rónai Mária magát báró Kemény Pálnéknak adta ki, tévedésbe ejtette, így bírta rá a hitelezésre. A megindított nyomozat során megállapítást nyert, hogy Rónai Mária Vácra való elköltözését szabályszerűleg bejelentették a rendőrségen s jelenleg egyik vidéki nagyobb városban lakó nagyvállalkozónak felesége lett. Rónai Mária kihallgatása alkalmával tagadta, hogy ő magát bárónőnek adta volna ki. A kir. ügyészség vádirata ellen beadott kifogásait ma tárgyalta a vádtanács, s tekintettel arra, hogy a bepanaszolt fiatal asszony időközben számláját a panaszos cégnél teljesen rendezte, a vádtanács nem látván csalási szándékot fennforogni, megszüntette ezen ügyben a további eljárást.

§ Támadás a Városligetben. A múlt év november 23-án a késő esti órákban Steiner Lajos kereskedősgöd Eöry Katalin és Magyar Erzi nevű nőismerőseivel várokozott a Hungária-úton a villamos kocsi. Alig álltak ott néhány percig a megállónál, mikor három ember közeledett feléjük. Egyike ezen embereknek minden ok nélkül neki támadt Steinernek s ütlegelni kezdte, a másik kettő azalatt lekapta a válláról télikabátját és futásnak eredt vele. Steiner lármájára az elősiető rendőrök az egyik támadót Hajosztekl János nevű rovttmultu csavargó személyében elfogták. A másik támadót pedig Hajosztekl bevallása szerint Kucsoska Géza szintén rovttmultu csavargó személyében kerítették kézre. A harmadik támadónak, aki a kabáttal elszaladt, teljesen nyoma veszett. A büntető törvényszék ma vont a felelősségre Kucsoskát és Hajoszteklét lopás büntetvéért. A bíróság csakis Kucsoska Gézáit ítélte el két és félfélfő börtönre, Hajoszteklét ellenben felmentette a vád alól. Az ítélet ellen az ügyész mindkét vádlott terhére felelősséget élt.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-rangú uri szabó-termek, szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többszöri próbával prima munka

Téli kabátot . . 35 frtért
Smoking-öltönyt 35 „
Frakk-öltönyt . 46 „
Prima-öltönyt . 30 „

IV., Belváros,
Magyar-u. 8.
I. emelet,
Kossuth Lajos-u. mellett

§ **Vesztegetés narancsokkal.** A budapesti büntetőtörvényszék ma ítélkezett Drum Juda házaló gyümölcsárús felett, aki múlt év február 27-én Kander Géza rendőrnek, aki őt a Klauzál-téri vásárcsarnok elől elzavarta, egy koronát és hat db narancsot akart a zsebébe csusztatni azért, hogy őt a járdán árusítani engedje. A törvényszék megvesztegetés vétségéért ma vonta felelősségre Drum Judát, aki azzal védekezett, hogy a koronát és a hat narancsot nem a rendőrnek, hanem Rischer Arnold pálinkamérőnek adta azért, mert megengedte neki, hogy üzletében az áruit lerakja. A bíróság azonban beigazoltnak látta bűnösségét és megvesztegetés vétségéért egy heti fogházra és tíz korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott felebbezett.

§ **Gyermek a csatornában.** Deák Anikó vidéki eselődleány a múlt év decemberében a szolgálati helyén törvénytelen kis újszülött leánygyermekét a ház egy félreeső helyének csatornájába dobta. Itt találták meg a csecsemő holttestét néhány nap múlva Kovács István és Halász Pál főkapitány, mikor a csatornát tisztították. A büntető törvényszék ma vonta felelősségre dr. Füzesi bíró elnöklése alatt Deák Anikót gyermekölés bűntetteért. A beismerésben lévő vádlott nőt a bíróság dr. Tóth István ügyész vádjára után a vádbeli cselekményért 10 havi börtönrre ítélte. Az ügyész megnyugodott, a vádlott nő felebbezett.

SPORT.

() **A Slavia jég-hockey-csapata Budapesten.** Mint értesülünk, a Budapesti KE. kiváló jég-hockey-csapatának legközelebbi ellenfele a hírneves prágai Slavia lesz. A mérkőzésre a magyar csapat már is szorgalmasan készül. Az egyet vezetősége külön koresolyákat rendelt a csapat részére, azokból az új típusú acéltalpakkból, amelyeket a nálunk szerepelt világhírű lipcsei csapat is oly sikeresen használt.

() **Taft mint sportember.** Augusta amerikai városban megtartott golf-versenyen az Egyesült Államok jövődó elnöke, Taft William lett az egyik handicap-versenyen a győztes. Rockefeller D. John, a petroleumkirályt is meghívták, hogy vegyen részt a versenyen, de elhárította magától a Tafttal való versengés dicsőségét, „mert nincs meg hozzá a megfelelő mersz”, mint mondotta.

() **Magyarország főiskolai vívóbajnokságai.** A főiskolai vívóbajnokságok megrendezését az 1908—1909. tarévben a Főiskolai Sport-Szövetség a BEAC-ra és a MAFC-ra bízta, úgy hogy az év főiskolai vívóprogramja így alakul:

Február 21—22: BEAC. Magyarország főiskolai kardvívóbajnoksága; március 17—18: MAFC. Magyarország főiskolai törvívó bajnoksága; március 17—18: MAFC. József nádor emlékvésény (kard); március 18: MAFC. József nádor emlékbakadémiája; május 20: Selmezbánya FAC. főiskolai kard csapat-verseny és Selmezbánya bajnoksága.

A BEAC-ban már is serényen folynak a kardbajnokság előkészületei. A verseny a tudományegyetem kupolacsarnokában lesz, és az előjelek szerint fényes díjazással és a főiskolai kardvívók erős részvételével folyik le. Viszont a MAFC. az eddigieket is messze felülmúló keretekben rendez meg versenyét, melynek központja most az emlékakadémia lesz. Igen helyes és elismerésre méltó dolog az, hogy az agilis főiskolai szövetség a két legklasszikusabb vívóversenye színterét az egyetem, illetve műegyetem falain belül választotta, mert ez a leghatásosabb propagandája a főiskolákon a festi kultúra eszméinek.

() **Jég-hockey Bécsben.** A nálunk oly kitűnően szerepelt Leipziger Sport Club jég-hockey-csapata 37:1 óriási gólarányban verte meg a bécsiek válogatot csapatát.

KÖZGAZDASÁG.

Idegen kézbe került faipartelep. Emlékeztetes, hogy 1906-ban a szentpéteregyházi és borszovai erdők kiaknázására 3 millió korona alaptőkével megalakult a Székely Erdőipar R.-T., mely a megvásárolt erdőterületek mentén nyomban nagyobb-szabású faipari telepet, iparvasutat, gőzfűrészt létesített. Ámde a faipar konjunkturái nem kedveztek a vállalkozásnak, a társaság minden esztendőben növekedő veszteséggel dolgozott s ezek a veszteségek természetesen megbénították a részvénytársaság üzemét. Így 1907-ben 193.446 kor., 1908-ban 145.610.52 kor. volt a veszteség. Ilyen körülmények közt el kellett adni a társaság erdőt, ipar-telepeit, vasutjait. Hosszas tárgyalások után egy milánói fakereskedő cézeggel sikerült megállapodásra jutni olyképpen, hogy a cég megveszi a társaság összes ingó és ingatlan vagyonát. A tárgyalásokat befejezték s a szerződést a legközelebbi napokban alá is írják. A szerződés értelmében a milánói cég kilencz és fél korona áron átveszi az erdők fatermékét, körülbelül 630.000 köbméter fát 5.985.000 korona értékben s ezen felül megkapja ebbe az összegbe beleszámítva a gőzfűrészt s az ipartelepen épült vasutat, amelynek leltári értéke mintegy 2.500.000 korona. Az olasz cég február 15-én veszi át az üzletet s az üzemet nyomban meg is kezdi. Ez a sokat ígérő iparvállalat tehát idegen kézre került, miután a maga erejéből sehogysem tudott zádlágra vergődni. A társaság 1908. évi mérlegszámlája egyébként a következő:

Vagyon: Erdő számla 4.184.104.94. Épületek 815.635.32, anyag- és rönktér, láragyár stb., vegyes berendezési számlák 231.056.77, gőzgép, fűrészkerekek, transzmissziók stb. 366.424.21, sodronypálya, iparvágány, erdei vasut és ezeknek berendezései 1.369.530.49=2.782.646.79. Szerszám és üzemanyag-készlet 92.586.62. Alapítási költségek (5279.18 K leírva) 9662.—. Pénztári készlet 7025.79. Rönk és faanyag készlet 956.992.09. Óvadék és adósok 654.806.47. Átmeneti tételek 133.388.59. Veszteség: áthozat: múlt évről maradt 193.446.49; idei veszteség 145.610.52, 10 százalékos leírások 269.134.80=414.745.32=608.191.81. Összesen 9.429.405.10.

Teher: Részvénytőke 3.000.000.—. Hátralékos erdővételár 2.281.600.—. Hitelezők 2.552.866.54. Elfogadványok 140.725.90. Átmeneti tételek 46.207.05. Értékesítési számla: múlt 1907. október 31-én 608.817.90, idei 1908. október 31-én 799.187.71=1.408.005.61. Összesen 9.429.405.10.

A kincstári utalványok sikere. Már mai számunkban megírtuk, a kincstári utalványok nyilvános aláírása a legteljesebb sikerrel járt, amennyiben az aláírásra került százötven milliónyi összeget körülbelül négyszeresen tulajgyezték. Budapesten ugyanis a Hitelbanknál és az állampénztárnál, valamint a vidéki hitelbanki fiókoknál — melyeknek eredményei még eddig nem érkeztek be — körülbelül 200 milliót jegyeztek. Bécsben és a többi osztrák jegyzési helyeken cirka 300 milliót jegyeztek; a többi külföldi államok által már előre jelzett jegyzések ugyan még számszerűleg nem állapíthatók meg, de itt is rendkívüli nagy sikere volt az aláírásnak. A külföldi államok közül különösen Belgiumból meglepő nagy számban és összegben történtek jegyzések. A berlini piacon pedig az aláírás iránt olyan nagy volt az érdeklődés és olyan nagy mennyiségben jegyeztek, hogy a bécsi váltóárfolyam tetemesen emelkedett s a Reichsbankból nagymennyiségű aranyat vontak el az aláírás céljaira s így legalább 5 millió márka arany vándorolt Bécsbe. Az aláírás sikerét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy a Magyar Általános Hitelbank a Rothschild-csoport nevében tegnap a további 100 millió korona értékű 5 százalékos pénztári jegyekre vonatkozólag az opciójogát tényleg gyakorolta és azt a pénzügyminisztériumnál bejelentette. A nyilvános aláírás eredményéről egyébként ma a következő felhívatalos jelentést adták ki:

A magyar királyi 4½ százalékos állami pénzjegyekre történt szubszkripció eredményének összeállítása az aláírásra becsajtott összeg igen tetemes tulajgyezését eredményezte úgy, hogy a megejtett felosztásnál a nagyobb jegyzések 15 százalékkal voltak figyelembe vehetők.

A kincstári utalványok tulajgyezése ügyében egyébként ma baranyavári Ullmann Adolf, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgató-helyettese Sebesta Kolozs főtitkár kíséretében Bécsbe utazott, hogy a még mindig gyengélkedő Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank elnöke helyett részt vegyen a Rothschild-csoportnak ma (Bécsben tartandó konferenciáján s hogy a 4½ százalékos állampénztárjegyek tulajgyezéséről beszámoljon.

Hírek a Kamarából. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a vinkovcei kir. főerdőhivatal árverést hirdet kiszáradt faneműk eladására. Az erre vonatkozó hirdetményt a kamara irodájában megtekinthető. — A görög hadügyminisztérium pályázatot hirdetett kötszerek szállítására. — A szófiai piacczal összeköttetésben álló, vagy összeköttetést kereső cégeink igazolt megbízottjai, egy ottani bórárú és katonafelszerelési czikk kereskedő cég felől, valamint a kötszerek ügyében is a kamara irodájában értesítést nyerhetnek.

A malmok újabb üzemredukciója. Még e héten döntő tanácskozás lesz a Fővárosi Malomgyesületben a malmok újabb üzemredukciója ügyében. A budapesti és vidéki nagymalmok ugyanis július 31-ig hosszabbították meg a heti négy és fél napi redukczióra vonatkozó egyezményt, most az újabb redukczióra nézve — mint a Molnárak Lapja értesül — két terv merült fel. Először, hogy redukálják az üzemet heti három napra, másodsorban álljanak meg az összes malmok három hétre. Az utóbbi tervnek volt több híve, de ezt a tervet komplikálja egyes malmoknak az a követelése, hogy a két-három heti üzemszünetelést pótolhassák utólag a campagne folyamán, ha erre szükség volna. Ebbe a többi malomba beleemenni vonakodik. Eppen ezért valószínű, hogy mégis csak a heti három napi üzemben állapodnak meg a malmok. Ez a heti őrlelképesség 43%-ának kihasználását jelenti a campagne hátralévő hat hónapjára. A vidéki exportmalmok legalább három heti teljes üzemszünetet kívánnak.

A cséplőgéptulajdonos felelőssége a balesetért. Felmerült esetből kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a Kuria 1908. évi 1664. sz. döntvényével a következőket: Ha a cséplőgép tulajdonosa a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt és a gépen álló kéveadogatókat a gazdasági munkás- és eselődsegély-pénztár rendkívüli tagjaiul felvétette és ilyen módon az 1902. évi XIV. tcz. 26. szakaszában meghatározott kötelezettségének eleget tett; akkor az említett munkások baleset esetén csak az 1900. évi XVI. tcz. 22. szakasza 13—17. szakaszaiban megállapított segélyre, illetve ellátási összegekre tarthatnak igényt, a géptulajdonos pedig a balesetből folyólag a balesetet szenvedettnek ezenfelüli káráért csak abban az esetben felelős, ha a balesetet szándékosan, vagy vétkez gondatlansággal ő idézte elő.

A parcellázások kérdése az O. M. G. E.-ben. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgazdasági szakosztálya ma tartott ülésén ismét foglalkozott a parcellázások ügyével. Buday Barna javaslatai alapján a szakosztály részletesen megvitatván a kérdést, az előadói javaslatot a következőkben tette magáévá. A földmívelésügyi miniszterhez felterjesztést intéz az O. M. G. E., melyben a parcellázások tekintetében kér sürgősen törvényhozási intézkedések létesítését a következő irányelvek szemmel tartásával.

Minden parcellázás, mely egyes földbirtokoknak legalább 10 és egyenként 40 kataszteri holdat meg nem haladó részletekre való feldarabolását és ekként kisebb részletekben való áruba bocsajjtását előzza, csak hatósági engedélyezés és felügyelet mellett legyen megengedve. 2. Ilyen esetekben a tulajdonjog bekebelezése csak a parcellázási hatóság engedélyével legyen a telekkönyvi hatóságok által foganatosítható. A telekkönyvi hatóságok minden végbement parcellázásról kötelesek legyenek jelentést terjeszteni a földmívelésügyi miniszterhez. 3. A parcellázási engedély megadásánál alábbi főbb szempontok veendő figyelembe: a) Mezőgazdasági célokra parcellázandó birtokokból általában nem alakítandó kisebb területű birtok, mint amennyi (a vásárló már létező birtokának beszámításával) egy család eltartására azon a vidéken szükséges. Kiveendő a feldarabolást korlátozó ezen tilalom alól és a helyi viszonyokhoz képest mérlegelendő minden olyan eset, mikor belső- és kert és szőlőterületek kerülnek felosztásra. b) Amely községben nagyszámú földnélküli mezei munkás lakik, vagy ott, ahol újabb nagyobb munkástelepek keletkeznek, a birtoknak kertek

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészítő biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS
jogi szeminárium

Budapest, VII. ker., Wesselenyi-u cza 18. szám. Fiókintézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám.
TELEFON 118—57.

telepítésére, illetve a munkások házi szükségletének kiterjesztése céljából egy-két holdas parcellákra való felosztása is engedélyezendő. c) Lehetőleg kerülendő olyan a községtől nagyobb távolságra eső birtok felparcellázása, melynek mezőgazdasági művelése és kihasználása nehézségbe ütközik. Itt a telepítésnek van helye. d) Figyelemmel kell lenni az engedély megadásánál arra, hogy a föld árara és a fizetési feltételekre vonatkozó megállapodások a vásárlók megélhetését és boldogulását lehetetlenné ne tegyék. 4. Az engedély alapján elparcellázott birtok tíz éven belül árverezésre nem bocsátható. 5. A törvény tilalmának mindennemű kijátszására büntetőjogi rendelkezések hozandók. 6. A parcellázási engedély megadására egy a földbirtok forgalom ellenőrzésére alakítandó országos bizottságot kell illetékesnek tenni, melynek végrehajtó szerveként a földművelésügyi minisztériumban birtokforgalmi hivatal szerveztessék.

Szterényi új programja. Szterényi József államtitkár több nagyletelőségű tervének megvalósításán fáradozik most, amelyek új irányba fogják terelni ipari fejlődésünket. Ezek között legfontosabb az, amely az ipari decentralizációt akarja megvalósítani új ipari központok létesítése által. Új terveiről először — amint értesülünk — Szegeden akart nyilatkozni az államtitkár, elutazását azonban közbejött akadályok miatt február 2-ára kellett halasztania. Ez alkalommal a kereskedelmi államtitkár nagyobb beszédet mond gazdasági politikánk új irányáról, továbbá arról a tervről, hogy új ipari központokat szándékozik létesíteni a vidéki nagyobb városokban, köztük Szegeden is. Az államtitkár Szegedre való érkezésekor a hatóságok, testületek, a csongrádi és szomszédvármegyei képviselők fogják fogadni. Ugyanekkor avatják fel a munkásbiztosító új palotáját. Az államtitkár megtekinti az új felső ipariskola alföldi inasotthonát is.

Iparosok és kereskedők választási ligája. A fővárosi és vidéki ipari és kereskedelmi testületek, valamint több vidéki kereskedelmi és iparkamara képviselői tegnap délután értekezletre gyűltek össze a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége helyiségeiben az iparosok és kereskedők választási ligájának előkészítésére. A liga alakításának terve a szövetség nagyszámú tagjainak legutóbb tartott ülésében merült fel a városi lakosság érdekeinek védelmére s az iparosok és kereskedők körében általános rokonszenvvel találkozott. Az értekezlet elnökeként egyhangulag dr. Chorin Ferenc főrendiházi tagot választotta meg, aki hosszabb beszédben nyitotta meg a tanácskozást. Kifejtette e beszédében, hogy meggyőződése szerint az iparnak, kereskedelemnek és városi értelmiségnek, ha alkotmányos életünkben azt a befolyást akarják érvényesíteni, mely őket intelligenciájuknál és az állami terhekhez való hozzájárulásuknál és az állami terhekhez való hozzájárulásuknál fogva megilleti, szervezkedniök kell. A 48-iki törvényhozás intenciója az volt, hogy városainknak közelítünk nagyobb befolyást biztosítson: a városok az így nyert hatalmat böcső önmérséklettel használták fel és a nemzeti törekvéseken kívül más különleges törekvéseket nem ismertek. Ez helyes volt mindaddig, amíg a többi termelő osztály is ezt az elvet vallotta. Ma azonban másképp áll a helyzet. Az agrarizmus eszméiről a Németországból hozzánk is eljutott és itt termékeny talajra talált: vezérek kiválósága, kitarása, egyéni befolyása és szervező képessége utján hatalmassá fejlődött és ma már uralja a törvényhozást, befolyásolja a törvényhozást és irányítja a társadalom szervezését és gondoskodását. Az utolsó évtized minden alkotása ebben a szellemben született meg és a városi érdekek háttérbe szorultak. Azt akarjuk, hogy a városok a magyar kultúra érdekében érvényesítsék befolyásukat, hogy érezzék ezt az erőt és megbecsüljék ezt minden megnyilvánulásában. A szervezet szükségessége, a megalakítás módja iránt kérte a jelenlévő testületek véleményét.

A nagy tetszéssel fogadott elnöki beszédhez Melkó, maróthi Fürst László, Dan Leó, Brucker Géza, Krieshaber Leó, dr. Engel Aurél, Farkas Elek és dr. Hegedűs Loránt szólottak hozzá és valamennyien helyesléssel fogadták a liga megalakításának tervét. Perjessy László, a szegedi kereskedelmi és iparkamara nevében lelkes szavakkal üdvözölte a mozgalmat és bejelentette, hogy Szegeden már alakulóban van a liga helyi bizottsága. Az elhangzott felszólalások nyomán az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy a terv megvalósítására a mozgalomhoz csatlakozó ipari és kereskedelmi egyesületek és testületek vezetőiből elnöki tanács, az egyesületek és testületek titkáraiból pedig titkári bizottságok szervezését, továbbá a helyi bizottságok megalakítását tartja szükségesnek. Végül a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete tervében Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő szólalt fel, aki nagy tetszéssel fogadott be-

szédében kijelentette, hogy az ipar és kereskedelem mai helyzetében a kereskedelmi alkalmazottaknak a mozgalomhoz való csatlakozását szükségesnek látja. Chorin Ferenc elnök ezután köszönetet mondva a megjelenteknek az érdeklődésért, az értekezletet berekesztette.

A közlekedési tanács ülése. Az Országos Közlekedési Tanács vasuti osztálya ma délután értekezletet tartott a kereskedelemügyi minisztériumban Ludvigh Gyula máv. elnökgazgató, államtitkár elnöklésével.

Ludvigh Gyula államtitkár a tanácskozást megnyitó beszédében utalt arra, hogy a tanács vasuti osztályára rendkívül fontos kérdések megvitatása vár. Annak a reményének adott kifejezést, hogy a tanácskozás emelkedett színvonalu, tárgyilagos lesz mindvégig ahhoz a fontos hivatáshoz méltóan, amelyet a tanács betölt. Bejelentette, hogy a magyar szent korona országainak területén létező vasutak számára kiadandó új üzletszabályzat van napirenden.

Hajnal Vilmos előadó kiemelte, hogy az új üzletszabályzat-tervezet készítésénél főleg az a szempont volt irányadó, hogy a tapasztalt hiányokat pótolják és a forgalmi élet fejlődése folytán igényelt újabb szükségleteket kielégítsék. A tervezet a jelenlegi üzletszabályzat anyagát ugyalaki, mint anyagi tekintetben gyökeres átdolgozásban tünteti fel.

A tervezet határozott haladást tüntet fel a mostani szabályzattal szemben és előreláthatólag hivatva lesz a nemzetközi fuvarozási jog tekintetében is átalakító hatást gyakorolni. Ezután részletesen ismertette az új üzletszabályzat legfontosabb újításait. Sok eddig sérelmesnek panaszolt rendelkezés kimaradt a tervezetből, mások lényegesen módosultak a közönség érdekében. A tervezet egyébként az érdekeltség meghallgatásával készült és az osztrák kormányval folytatott tárgyalásoknál már figyelemmel voltak a hazai érdekeltség kívánalmaira.

Az értekezlet általános vita mellőzésével rögtön belement a részletes tárgyalásba és szakaszonként tárgyalta le az egész szabályzatot, közben különösen azokat az eltéréseket vitatta meg, amelyek az osztrák és a magyar üzletszabályzat-tervezet között fennállanak. A tárgyalás során felszólaltak Szilassy Zoltán, Lázár Pál, Kubik Gyula orsz. képviselők, Zselénszki Róbert, báró Harkányi Frigyes főrendiházi tagok, Simon Jakab, a tőzsde elnöke, Szekula Gyula ksd. főfelügyelő, Wolf Gerő, a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara titkára és Fodróczy Aurél báni tanácsos. Részletes felvilágosításokkal szolgáltak az elnökön és előadón kívül Marx János, Kotányi Zsigmond és Szájbély Gyula máv. igazgatók.

A Rothauser-czég csödben. Már megirtuk, hogy a főváros egyik legrégebbi disztnáriú czége, a Rothauser M. Ignác czég beszüntette fizetéseit. A czég megkísérelte hitelezőivel a békés kibontakozást, amely azonban egy bécsi hitelező konok-sága miatt nem vezetett eredményhez s a czég tulajdonosa — amint értesülünk — kérte, hogy nyissák megölelle a csödböt.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetésektelenségeket közli: Rajes Dragonjul, kereskedő, Pancsova; Eisenberg Th. kereskedő, Barca; Glaser S. butorkereskedő, Zágráb.

A Hengermalom osztaléka. A Pesti Hengermalom igazgatója mai ülésében elhatározta, hogy a február 15-évi egybehívandó közgyűlésnek úgy mint tavaly, 6%-os, azaz részvényenkint 18 korona osztalék kifizetését fogja javasolni.

Vidéki zárszámadások. A Borsodmegyei Takarékpénztár ma küldte be nekünk az 1908. év üzleteredményéről szóló jelentését. E szerint a banknak 149.367 kor. 3 fillér (mult évben 141.841 kor. 65 fillér) tiszta nyeresége volt. Ami az 1 milliónyi alapitókének körülbelül 10.5 százalékos kamatozását jelenti. Osztalék 20 korona.

Tejhamisítási kihágás súlyosító körülménye. Felmerült esetből kifolyólag, midőn az eljáró másodfoku bíróság az 1895. évi 46. t.-cz. 3. §-ának világos rendelkezésével szemben enyhítő körülményeket alkalmazva, a tejhamisítóval szemben, eltekintett az elzárás alkalmazásától, most a földművelésügyi miniszter elvi jelentőségű határozatként mondotta ki, hogy a tejhamisítási kihágás megítélésénél a tej szennyezett volta oly súlyosító körülményt képez, mely az elzárás alkalmazását indokolja.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, január 27.

A készáru-piaczon ma lanyha volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben, a malmok nagyon tartózkodók voltak és még arra sem voltak rávehetőek, hogy legalább tegnapi árakat fizessenek. Mivel másrészt az eladók sem mutattak hajlandóságot olcsóbb árakat elfogadni, csak egészen lényegtelen forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mindössze alig 4000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 10 fillérrel olcsóbb árakon. A legdrágább eladási ár 26.80 korona volt 79.8 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 25.50 korona, 77 kilós tiszavidéki, üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb, árpa 20 fillérrel drágább, tengeri szilárd, zab változatlan. Forgalmomba került: 800 q rozs, 19.60—19.65 koronás árakon, 200 q árpa 16.40—16.70 koronás árakon és 200 q zab 17.40—17.50 koronás árakon. A határidőpiaczon a mai üzlet alacsonyabb tengerentúli jegyzésekre mindjárt megnyitáskor barátságatlanul és a tegnapi zárlatnál némileg alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Az üzlet folyamán semmi vételkedv sem mutatkozott, a kínálat is csak egészen gyöngye volt, így tehát csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki, mi mellett néhány fillér keretén belül ingadoztak, utóbb pedig csekélységgel gyöngültek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen az áprilisi buza hat fillérrel, az októberi buza négy fillérrel, az októberi rozs szintén négy fillérrel gyöngült, a májusi tengeri két fillérrel javult, az áprilisi rozs és az áprilisi zab árfolyama teljesen változatlan maradt.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	26.10—26.55
"	76	25.50—25.90	80	26.15—26.75
"	77	25.80—25.90	81	27.00—26.70
"	78	25.——26.30	82	———
Fejérmegyei uj	75	———	79	25.90—27.——
"	76	25.40—25.60	80	26.55—27.——
"	77	25.60—25.85	81	———
"	78	25.85—26.05	82	———
Pestvidéki uj	74	———	78	25.85—26.00
"	75	———	79	26.——26.30
"	76	25.40—25.60	80	26.85—26.40
"	77	25.60—26.——	81	———
Bácskai uj	74	———	78	25.85—26.40
"	75	———	79	26.——26.60
"	76	25.50—25.10	80	26.80—26.65
"	77	25.70—26.50	81	———
Rozs Irendü uj	——	——	——	20.10—20.30
" közepminőségű uj	——	——	——	20.20—20.30
Árpa takarmány I. rendü	——	——	——	16.90—16.80
" II. rendü	——	——	——	16.20—16.80
Köles	——	——	——	———
Zab I. rendü	——	——	——	17.55—17.80
" II. rendü	——	——	——	17.20—17.50
Tengeri belföldi uj	——	——	——	14.——14.20
Repce: Káposztarepcze	——	——	——	———

A készáru piaczon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 100 q 79.8 k 26.80 K, 500 q 79 k 26.70 K felső Budára, 300 q 79 k 26.70 K, 100 q 79 k 26.70 K, 100 q 79 k 26.60 K, 150 q 79 k 26.60 K, 200 q 78 k 26.55 K, 100 q 78 k 26.30 K, 100 q 77 k 25.50 K felső üszkös. Pestvidéki: 300 q 79 k 26.55 K, 280 q 78 k 26.55 K, 150 q 77.5 k 26.40 K. Fejérmegyei: 200 q 78 k 26.50 K, 100 q 78 k 26.40 K, 150 q 75 k 25.70 K. Bihari: 1000 q 78 k 25.80 K. Bosnyák: 300 q 74 k 25.75 K. Rozs: 100 q 19.65 K kpf par., 400 q 19.60 K, 300 q 16.65 K par. Árpa: 100 q 16.70 K, 100 q 16.40 K kpf par. Zab: 100 q 17.50 K, 100 q 17.40 K par.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiaczon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	12.74—12.73—12.72
Buza októberre	10.86—10.85—10.87
Rozs áprilisra	10.05—10.06
Rozs októberre	9.07—9.08
Zab áprilisra	8.62
Tengeri májusra	7.29—7.28—7.30

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.72—12.75
1909. októbert buza	10.85—10.86
1909. áprilisi rozs	10.05—10.06
1909. októberti rozs	9.07—9.08
1909. áprilisi zab	8.61—8.62
1909. májusi tengeri	7.28—7.29

Budapesti gabonaforgalom.

1909. január 25-től 1909. január 26-ig

	Érkezett	Elszállított
m é t e r m á z s a		
Buza	5723	—
Rozs	1626	202
Árpa	2503	—
Zab	310	—
Tengeri	1005	—
Liszt	—	9530
Korpa	—	1794

Értéktőzsde.

A tőzsde tartott irányzat mellett nyílt meg, de később bécsi eladásokra és balkáni jelentésekre az árfolyamok gyengültek, csak a Rimamurányi részvény ára emelkedett, mert az előtőzsde folyamán keresték a részvényeket s áruk 2.50 koronával javult. A déli tőzsde folyamán a Magyar hitelrészvényekben volt nagyobb kereslet úgy, hogy a keresletre bekövetkezett áremelkedés után a Magyar hitel és az Osztrák hitel közötti különbözet három koronával emelkedett. A helyi piacon elég élénk forgalom alakult ki, különösen a Belvárosi takarékpénztár, a Magyar kereskedelmi részvény, a Pesti hazai első takarékpénztár, a Drasche, a Danubius és az Első magyar cukoripari részvényekben. Különösen a Danubius részvény iránt mutatkozott nagyobb érdeklődés. Közúti részvények tovább hanyatlottak, mert a nap folyamán nagyban kínálták és adták is. A járadékpiazzal kötés nélkül változatlan árfolyamokat mutat, a mai üzlet folyamán egyébként forgalomba került: Osztrák hitel 627.25—625.50—626.25 koronán, Magyar hitel 728.500—727.75—728.75 koronán, Államvasut 673.75—674.25—674 koronán, Jelzalog 413—412—412.25 koronán, Leszámitolóbank 480.75—480.50 koronán, Rimamurányi 528—530—529.25 koronán, Városi villamos vasut 264 koronán, Közúti 576.25—573—573.50 koronán, Danubius 268 koronán, Drasche 435 koronán, Salgó 584.50 koronán, Hazai bank 280.50 koronán, Hazai takarékpénztár 19.50 koronán.

Az előtőzsde előfordult kötések:

Osztrák hitel 627.75—625.50, Magyar hitel 728.50—727.75—728, Osztrák-magyar államvasut 673.75—674.25, Leszámitolóbank 480.75—480.50, Jelzalogbank 413—412, Rimamurányi 528—530—529.25, Közúti vaspálya 576.25—573 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 625.75—626.50—626.25, Magyar hitel 728—728.75, Osztrák-magyar államvasut 674, Jelzalogbank 412.25, Rimamurányi 529.25, Városi villamosvasut 264, Közúti vaspálya 574—573—573.50 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5, nyolcz 8—10, február hónap végére 28—30 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitelrészvény 626.25, Magyar hitelr. 729, Államv. 673.50, Jelzalogbank 412, Leszámitolóbank 480.50, Városi v. 264, Közúti v. 572.50 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, január 27. (Saját tudósítónktól.) Az üzleti viszonyok lisztben még mindig nem javultak s ezért a konzum tartózkodott gabonaneműk vásárlásától. Ehhez járult, hogy Amerikából gyöngült árjegyzéseket jelentettek és a fagy is egy kevésbé engedett. A forgalom nagyon szűk határok között

mozgott és ha buza és rozs ára nem is változott, de csak gyöngén tartott. Egyebekben is egészen jelentéktelen volt az üzlet, az irányzat ellenben nyugodt s különösen tengeri és zab ártartó.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.55—13.95, bánáti 13.25—13.55, mosoni 12.60—13, tótfelvidéki 12.50—13.05, déliavasuti 12.65—13.05, marchfeldi 12.40—12.75.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, postmegyei 10.20—10.35, déliavasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.30, osztrák 10.05—10.25.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35, marchfeldi 8.40—9.25, bécsvidéki 9—9.60, tótfelvidéki 8.10—9.80, csepeli 7.90—8.40, közepdunai állomások 8.20—8.80, déliavasuti 8—9.50, északmagyarországi 7.60—9.10, tiszavidéki 7.60—8.50.

Magyar tengeri 7.45—7.70, Cinquantin 8.85—9.40, **Magyar zab:** 8.85—9.35, válogatott 9.35—9.75, cseh, morvaországi és alsó-ausztriai 8.95—9.05.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, január 27. A magyar helyzet kedvezőbb felfogása, valamint az osztrák belpolitikai helyzet kedvezőbb megítélésével a mai előtőzsdén, az újabb szerbiai fegyverkezésekről szóló elkégytelenítő hír állott szemben és így a belpolitikai helyzet jobb felfogása a forgalom kezdetén nem jutott közvetlenül kifejezésre. Államvasuti részvények, melyekben visszavásárlásokat eszközöltek, valamint Rimamurányi részvények, melyeket tovább is budapesti számlára vásároltak, valamivel élénkebb magatartást tanúsítottak. Később az irányzat általánosan gyengült, különösen a Hitel részvények, melyekben erős helyi eladásokat eszközöltek. Az előtőzsde zárata általánosan lanyha volt. A déli tőzsde valamivel kelvezőbb magatartással indult, mert az a hír, hogy a monarchia diplomáciai lépést tett Szerbia ellen, valótlannak bizonyult, a forgalom azonban tovább is szűkkörü maradt. Később a vezető értékek állandóan kedvezlen irányzat mellett alig változtak. Berlinből a vasértékek gyengébb magatartását jelentik.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 626, Bankgyesület 512, Union 628.50, Államvasut 674, Déli vasut 101, Alpési 627, Rimamurányi 529, Török sorsjegy 182, Orosz járadék 93.35 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 626.25, Magyar hitel 726, Angol 293.50, Bankgyesület 512, Laenderbank 436, Union 529, Államvasut 672.50, Déli vasut 101, Alpési 627.25, Rimamurányi 529, Orosz járadék 93.35, Török sorsjegy 182.50, Lloyd 416 K.

Bécs, január 27. (Magyar értékek zárata.) 4 százalékos aranyjárdék 110.15, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény 726.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 478.—, Rimamurányi 528.25, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 401.—, Magyar koronajárdék 91.05, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.k. sorsjegy 188.50, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —.—, Magyar Jelzalogbank 409.—, Magyar keresk. bank 3450.—

Bécs, január 27. (Osztrák értékek zárata.) 4.2 százalékos papírjárdék 94.15, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 114.75, 1860-as sorsjegy 154.60, Osztrák hitel-sorsjegy 463.50, Angol-osztrák bankrészvény 291.75, Bécsi Bankverein 511.75, Osztrák-magyar bank —.—, Déli vasut 100.75, Dunagőzhajózási társ. 920.—, Dohány részv. 322.50, Cs. k. arany (vert) 11.36, Német bankv. 116.97, Osztr. Lloyd 414.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 94.15—97.60, Osztr. koronajárdék 94.20, 1864-es sorsj. 264.25, Osztrák hitelintézeti részvény 625.50, Union-Bank 528.40, Osztrák Laenderbank 435.50, Osztrák-magyar államvasut 672.10, Elbevölgyi vasut 447.—, Alpési részvény 626.25, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.70, Lipótkohó 419.—, Töröksorsjegy 181.25.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, január 27. A tőzsde esőndes forgalom mellett tulnyomórészt gyöngébb magatartásban nyílt meg, miután külső ösztönzés hiányzott és a balkáni helyzet újabb aggodalmakra ad okot. Te-

mes veszteségeket szenvedtek egyes kohóértékek is, míg másrészt Hohenlohe részvények a czinkkohószövetség megalakulása) emelkedtek. A többi piacon a változások többnyire csekélyek voltak. Bankok és részben villamosági részvények alacsonyabbak voltak, míg járadékok, amerikai vasutak és gőzhajórészvények kedvezőbb irányzatúak voltak. Osztrák vasutak Béccsel egybehangzó irányzatot követtek. Élénkebben keresték azonban a nagy berlini közúti vasut részvényeit, állítólag a városi megváltási akciój újból való megindulására. A további folyamatban amerikaiak és 3 százalékos kölcsön élérk üzlet tárgyai voltak, ami az összirányzatot is kedvezően befolyásolta. Zárlat ingadozó. A készpénzpiacz ipari értékei meglehetősen élénk forgalom mellett egyenetlenek voltak. Magánleszámitolási kamatláb 2%, napi pénz 1 1/2%, ultimópénz 2 1/2%.

Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjárdék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 97.90, osztrák hitelrészvény 197.70, Déli vasut 17.50, orosz bankjegyek 214.75, 4 százalékos új orosz kölcsön 76.80, Disconto Commandit 184.20, Dinamittruszt 156.60, Harpeni 192.30, Unifikált török járadék 92.75, 4.2 százalékos ezüstjárdék —.—, 4 százalékos magyar aranyjárdék 93.40, Magyar koronajárdék 91.60, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Bécsi váltóár 85.45, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 221.60, Gelsenkircheni 188.—, Laurakohó 190.50, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) január 27. 4.2 százalékos papírjárdék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 98.30, Osztrák hitelintézeti részvény 197.60, Osztrák-magyar államvasut 144.20, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.77, Bécsi Bankverein 130.40, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön —.—, 4.2 százalékos ezüstjárdék 98.—, Osztrák koronajárdék 94.50, Magyar koronajárdék 91.55, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 17.40, Elbevölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 85.66, Párisi váltóár 814.50, Union bankrészvény —.—, Alpési bányarészvény —.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) január 27. 4.2 százalékos ezüstjárdék 97.60, 1860. sorsjegy —.—, Déli vasut 17.20, 4 százalékos aranyjárdék 97.75, Osztrák hitelrészvény 197.75, Osztrák-magyar államvasut 144.25, Olasz járadék 104.10, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 93.80, Nyugodt.

London, január 27. Angol consol 83 1/16.

Páris, (Zárlat) január 27. 3 százalékos Francia járadék 96.42, Osztr. aranyjárdék 99.10, Magyar aranyjárdék —.—, 3 százalékos Olasz járadék 103.20, Déli vasut elsőbbségi kötv. 275.—, 5 százalékos marokkói járadék 514.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.77, 4 százalékos unifikált török jár. 93.75, Török sorsjegy 174.25, Török dohányrészvény 349.—, Osztrák földhitelintézet 1122.—, Osztr. Laenderbank —.—, Magyar jelzalogbank 440.—, Banque de Paris 1532, Banque Ottomane 707.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Hartmann gépgyár 497.—, Urikányi köcsén 154, Váltó Amsterdamba (rövid) 208.—, Váltó német piaczokra (rövid) 122.50, Váltó Bécsre (rövid) 104.68, Váltó Belgiumra (rövid) 1 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 3/2, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/2. Tartott.

Aki az Odol következetesen mindennap használja az a tudomány mai állása szerint a legjobb fog- és szájpolást gyakorolja.

Heti műsor:

1909. január hó	III. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Uránia	Hangversenyek
29 Péntek	—	Nóra	—	A király	Forradalmi nász	Táncos huszárok	A szirének hazája	—
30 Szombat	II. Rákóczi Ferenc	A falusi verebek	—	A tanítónő	Falusi idill	Táncos huszárok	Az Országos Színművészeti Akadémia előadása	—
31 Vasárnap	d. u. este Bajazzók A csoda váza	A titok A kaméliás hölgy	—	Az ördög Izrael	A szerencse fia Falusi idill	A hollandi lány Táncos huszárok	—	Royat: Grünfeld négy Zenepalota Szinfonikus hangverseny

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Kőbányai sertéspiacz.

Jan. 27-én. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 118-120 fillér. Fialat közep (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 120-121 fillér. Könnyű (páronként 250 kilogrammig) 121-122 fillér. Közép (páronként 240-280 klg.) 119-120 fillérig. Könnyű (páronként 240 klg.) 120-120 fillérig.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székelyvárosi állatvásár és közbizottság igazgatósága.) Január 27-én. Előző napi eladatlan maradvány 463 drb sertés, 54 drb süldő, 1 drb malacz. Mai felhajtás 1270 drb sertés, összesen 1733 drb sertés, 54 darab süldő, 1 drb malacz. Eladatott 1500 drb sertés, 54 drb süldő, 1 drb malacz. Mai maradvány 233 drb sertés. Következő árak jegyzetelték: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 98-103 fillér, II-odrendű 280-350 kilogrammig 96-98 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 119-124 fillérig, fiatal közep 220-300 klg.-ig 120-126 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 120-126 fillérig. Hússertés, nehéz 300 kilogrammon felül 96 fillérig, könnyű 140-300 kilogrammig 88 fillérig, belföldi süldő 80-100 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Vna, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Krasznai, Latorczai, Ung) and water level measurements for Jan 27 and Jan 26. Includes sub-sections for Tisza, Körös, and Maros.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Nagy szénmegtakarítás

érhető el szén, koks, fa vagy bármiféle más tüzelőanyagból a

KYL-KOL (törvényileg védve) kémiai preparátum alkalmazása által. Nagy melet ad és a tüzelőanyag csaknem teljesen meg el. Kapható 30 filléres csomagokban minden fűszer-, festék- és drogeriaüzletben.

30 fill. csomag 1 és fél mázsa szénét takarít meg. KYL-KOL vállalat Budapest, VI. kerület, Andrássy-ut 83. szám. Képviselek kerestetnek.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Mihály képzett gazdasági szaktanítót a szatmárnémeti külön szaktanítós állami gazdasági ismétlő iskolához rendes gazdasági szaktanítóvá, Péterffy Cserebnyés Margit mosoni állami tanítónő a debreczeni II sz. külön szaktanítós állami gazdasági ismétlő iskolához rendes gazdasági szaktanítónővé, Stóica József okleveles tanítót a bukini (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítóvá, Sziklay Margit okleveles tanítónőt a pojanai (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítónővé, Kovács Irén okleveles kisdudóvónőt a zugói állami kisdudóvoda-hoz kisdudóvónővé; a fiú- és magyar-horvát tengerparti kormányzó, mint a tengerészeti hatóság elnöke Babics János, Spagnol Pandelo Péter, Rabelics János, Babics Jakab, Matkovics Roman, Miskulin Mihály, Colan Marián és Bajó Sándor m. kir. r.év. szolgálat m. kir. r.év. szolgálatok; a kaposvári törvényszék elnöke Molnár József tamási járásbírói napidíjas szolgát az igali járásbíróshoz III. oszt. hivataloszállásáig nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szűts József szászújfalusi állami elemi iskolai tanítót az Erdőségi állami elemi iskolához, Péterffy József mosoni állami gazdasági szaktanítót a debreczeni II. számú külön szaktanítós állami gazdasági ismétlő iskolához ugyanebben a minőségben áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kisköri Humayer Béla budapesti lakos Komolyra, kisköri Löwenrosen Ignác budapesti lakos Lászlóra, Singer Bernát budapesti lakos Zengőre, Engstner Antal budapesti lakos Erdőse, Haszilló Ferenc debreczeni lakos Hercegre, kisköri Spiegle József győri lakos Szenté, Pavlicsek József budapesti lakos, valamint kisköri leánya Gizella Pogányra, Spisák Ferenc bekegyszéki lakos Mihovicsra, kisköri Kellner István és Zoltán debreczeni lakosok Korányra, kisköri Geiger Lajos keszthelyi lakos Gárdonyira, Schwarzestein Ödön budapesti lakos Szénásira, Flecker Zsigmond egri lakos Csillagra, Beszedics Mihály budapesti lakos, vala-

mint Mihály és Erzsébet nevű kisköri gyermeki Bar-kóczira, Adler Márkus miskolci lakos Szilágyira, Neu (Ney) Franziska budapesti lakos esküdi nevének Né-metre kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az oravicza postá- és távirda-hivatalnál postaszállítói állásra, Battán, Krassó-Szörény vármegyében postamesteri állásra február 12-ig; a budapesti tudományegyetemen mechanikus laboránsi állásra hat hét alatt; a módosi állami tanítóképzőintézetnél igazgatói állásra, a máramaros megyei állami tanítóképzőintézetnél igazgatói állásra február 20-ig; a selmecbányai bányaigazgatóság kerületében műtörvési állásra három hét alatt; a nagybicsesi járásbíróshoz telekkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; a mária-nyoztrai országos letartóztatási intézetnél közfegyőri állásra 3 hét alatt; a fásati járásbíróshoz irnoki állásra 4 hét alatt; a Magyar nemzeti múzeum névenytári osztályánál szolgáló állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-mánességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézetek:

Hazánkban részben derült, részben felhős, vagy ködös és — főleg a hegyes vidékeken — igen hideg az idő. A hőmérséklet országsszerte 6-12 C. fokkal alacsonyabb a normálissal; a minimum Losonczen -26 C. fok és a maximum Fiumében 4 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban egyelőre lényeges változás nem várható.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius skálán, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet max. min.

Large financial table with columns: Budapesti értéktőzsde, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Záloglevelek, elsőségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Iparvállalatok, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru.

KÜLÖNFÉLÉK.

rekeke szemek átka.

Ha énnem kék szemem lenne,
Selymese puha, szöke a hajam
És elmélázó, szelid a lelke,
Tehetetlen vágy keservében tán
Soh'so kellene könyüket ajtnam,
Ha énnem kék szemem lenne.

Ha énnem kék szemem lenne,
Vidáman csengve örök tavaszról,
Szűz verőfényről szólna a dalom
Sugaras álmok ölen kacagó
Kedvvel ébrednék minden Lajnalon,
Ha énnem kék szemem lenne

Ha énnem kék szemem lenne,
Lüktető kínok szomorúsága
Nem vájná éles karmait belém
És az átkot, a fekete szemek
Borús nagy átkát soh'sem érezném,
Ha énnem kék szemem lenne.

Ha énnem kék szemem lenne,
Nem ilyen vadul lobogó sötét,
Ha nem forrna ily zúgón a vérem,
Ha nem hajszolna bolondos vágy, hogy
Közszéledérek büvét elérjem,
Ha énnem kék szemem lenne...

Molnár Béla.

(Nők mint orvosok.) A nők mint orvosok már a legrégebb időkben, a primitív néptörzsek-nél is szerepeltek. Kétségtelenné teszik ezt az alapos kutatások, melyek igazolják, hogy a művészetek és tudományok története nem az egyiptomiak, föníciaiak vagy khaldeiaknál kezdődik. A primitív korban már ismertek különböző gyógynövényeket, sőt sebészettel is foglalkoztak a primitív orvosok, kiknek képzettsége nem mondható éppen elhanyagoltnak. És ez nemcsak a férfiorvosokra, hanem épp így vonatkozik az orvosnőkre is. Mert orvosnőket találunk a világ minden részében, csak hogy az, hogy nő orvos lehessen, már akkor is az ő társadalmi pozíciójuktól volt függővé téve. A

primitív népfajoknál az asszony szerepköre igen különböző. Majd alsóbb lény a nő, majd egyenrangú a férfival, majd pedig igen jelentékeny szerepe van. Például a Saharában, a tuaregek-nél, bár ezek muzulmánok, szigorú egyenjúság uralkodik és az asszony egyenjogú a férfival. Férjeikkel vadászatra is járnak, még háboruba is elmennek. A kamaszádkorban a nő értelmi fejlettség tekintetében a férfi felett áll. A lengyel Benoit Dybovski állítja, hogy itt a növényvilág ismerete kizárólag a nő tulajdona, ők készítik a kenőcsöket, főzeteket, szóval az orvosi és gyógyszerészeti művészet az ő kezükben van. Borneo szigetén az Olo-Maanyan néptörzsnél csak nők foglalkoznak a gyógyítással. A Szumatra-sziget közelében fekvő Wias szigetén minden kisebb városnak is meg van a maga férfi- és nőorvosa. Dél-Amerika primitív népeinél is lehet orvos a nő. Candelier ismerteti egy ottani orvosnőnek a kezelését, kit betegségében hozzá hívtak. Afrikában a különböző néptörzsek-nél levő orvosnőkről Bartels ír. Sőt Ausztráliában is vannak orvosnők. Van az orvosi tudománynak egy ága, a szülészet, mely teljesen a férfiorvosok működési körén kívül esett. Szülészettel és mindennel, mi vele járt, több századon át csak nők foglalkoztak, kiket a tapasztalat igen ügyessékké tett e téren, úgy, hogy nagyobb műtéteket is végeztek. Az ókorban is nagy az orvosnők száma. Az egyiptomiaknál és görögöknél az orvosi tudomány eleinte monopóliumot képezett a papi kaszt kezében. S miután Egyiptomban és Görögországban a nőket szintén részesítették a szent méltóságokban, így, mint papnők, természetesen résztvettek a gyógyításban is. Görögországban eleinte az asszony teljesen egyenjogú a férfival. Ebben az epochában a nőnek ugyancsak kötelessége volt a gyógynövényeket ismerni és azokból készletet tartani raktáron. Hogy a nyilvános vélemény mennyire kedvező magatartást tanúsított a nővel szemben, bizonyítja a filozófus Plato, ki tanítványai közé több nőt is felvett és aki elismerte a nők tehetségét úgy a filozófiai, mint a medicali tanulmányok terén. Az orvosnők szereplése csak a Pythagoras halálát követő századból nem ismeretes. De már Hippokrates, a legnagyobb görög orvos elismeréssel beszélt az orvosnőkről. Sokrates dicsérte anyját, Phénéathét, mint ügyes bábát. Később a görög-római korszakban is nagy az orvosnők száma. Egy tudományos expedíció 1892-ben Ilos ókori város romjaiban egy görög női szobortalapzatot fedezett fel a következő felirással: Ilos város tanácsa méltányolva Antiodus, Diodotos leányának orvosi ügyességét, saját költségén emeltette e szobrot. De másutt is akadtak ilyen szobrok; például Corycas keresztény temetőjében és Seleucia temetőjében: Basilé és Thecle orvosnő

jelzéssel. Négy századdal később élt Aspasta nevű orvosnő, ki több tudományos munkát hagyott hátra. Rómában nem volt rendezett orvosi kar az első századokban. A görög orvosnők példáján felbuzdulva, csakhamar a római nők is foglalkoztak orvosi tudománnyal. A keresztényvé lett római nők között is van orvosnő, így a szent Prókop martyr anyja, Theodosia. Sőt Itáliában az első kórház alapítója, egy Fabiola nevű nő, kit az egyház ezért szentté avatott.

(Fiahordók telepítése.) Baden területén, a bécsi erdő közelében, Skoda vadászattulajdonos két évvel ezelőtt fiahordókat telepített meg, egyelőre egy nyolcszáz kat. hold bekerített helyen, melyeket azonban, a hogy elszaporodnak, nyílt területre akar kibocsátani. A fiahordók új helyükön nagyon jól érzik magukat s tavaly már szépen szaporítottak is. A vadászat-tulajdonos e sikereken fölbuzdulva, most már szibériai őzekkel és sörényes juhokkal fog honosítási kísérleteket tenni.

(A nemzetek dohányzó szenvedelme.) A dohányfogyasztás statisztikája, amelyet most hoztak nyilvánosságra Franciaországban, igen érdekes adatokat tartalmaz arra vonatkozóan, milyen mértékben hódol XVI. Lajos nemzete a nikotin élvezetének. 1907-ben 39,900,000 kilogramm dohány fogyott el Franciaországban, amelynek értékét, 506,400,000 frankot egyszerűen a levegőbe fújták Marseille-től Ruenig. Az állam, amely a monopóliumot a kezében tartja, évenként 386,000,000 frankot keres az emberek füstölő szenvedelmén. Eme statisztika alapján könnyen megállapítható, hogy Franciaországban egy emberre egy kilogramm és tizenhárom gramm dohány esik s ezért a dohányos francia tizenhárom frankot fizet. A francziák azért korántsem a legerősebb dohányosok. E téren a hollandok állanak az első sorban, akik fejenként három kilogramm és négyszáz gramm dohányt fogyasztanak. Utánuk következnek az amerikaiak, övi két kilogramm és százötven grammnyi fogyasztással. A harmadik hely a belgáké egy kilogramm ötszázötvenkét grammal. A németek a negyedik helyen állanak. Fejenként nem szívnak többet, mint egy kiló négyszáznolcvanöt grammot. A magyarokra fejenként egy kilogramm háromszázötven gramm esik, a norvégok egy kiló háromszázharmincöt grammal szerepelnek a névsorban. A kanadai egy kiló hatvan grammot szí. A legkevésbé dohányoznak a spanyolok. Ezeknél a fejenkénti fogyasztás nem több ötszázötvenöt grammal.

DARROW HALÁLA.

— REGÉNY. —

Irtta: M. L. SEVERG.

Maitland közelebb lépett hozzá s így szólt:

— Megengedi, hogy látszólag különös viselkedésemet Brown ur iránt megmagyarázzam és egyuttal ezt a szomorú halálesetet nyugodtan megvitassam?

Florence beleegyezőleg intett a fejével és George kezdte:

— Darrow ur különös körülmények között halt meg. Háromféle magyarázatát lehet ennek adni. Vagy természetes halállal halt meg és utolsó kijelentése hallucináció eredménye volt, amely alatt sokat szenvedett.

Vagy pedig Darrow ur öngyilkosságot követett el, talán valami rémlátás következtében és akkor utolsó szavait is ennek tulajdoníthatjuk. Ha ugyan nem azt akarta ezzel elérni — bocsánat e feltevésért, — hogy benünkét tévútra vezessen! És végül, ha az atyját tényleg meggyilkolták, utolsó szavai félig-meddig megmagyarázták az eseményt. Azt hiszem, ezzel minden lehetőséget kimerítettem.

Feleletre látszott várnai, de egyikünk sem szólt egyetlen szót sem. Így tehát folytatta:

Jó barátunk, a doktor, azt hiszi, hogy Darrow halála természetes lefolyású volt. A rendőrség valószínűleg először az ő véleményén lesz majd; hogy milyen elméletet fog végül követni, azt még előre nem lehet meghatározni. Ha találnak elég indító okot, biztosan az öngyilkosság mellett fognak dönteni. Őa annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy gyilkosság történt. Brown és

Herne urak egyáltalán nem nyilvánítottak véleményét —

Égő buzgalommal, — vagy talán csak ideges túlingerlékenység volt? — kiáltotta Florence:

— És mi az ön véleménye?

— Azt hiszem, — felelte nyomtatékosan Maitland, — hogy atyjának halálát vérméregzés okozta. Ez azonban olyan kérdés, melyre könnyű a válasz, tehát nem akarok továbbra feltevéseket hangoztatni. Vannak különböző mérgek, melyek előidéznek az általunk tapasztalt észleleteket. Minden valószínűség arra enged következtetni, akár öngyilkosság, akár gyilkosság által halt meg Darrow ur, az állán látható seb volt ennek az okozója. Nagyító üveg nélkül nem tudok semmi határozottat mondani. Az természetes, hogy ily feltevésnél nagyon erős mérget kellett, hogy alkalmazzanak. A fontos pont most ez: hol az a szerszám, melylyel a sérülést elkövetették?

— Nem lehetséges, hogy még benne van a testben? — kérdezte Florence.

— Lehetséges. De mivel nem tudtam semmit felfedezni, ezt nem is tartom valószínűnek. De talán alaposabb kutatás után előkerül, — felelte Maitland. — Atyjának jobb középujján egy kis vérfolt látható, a seb után itélve azonban ez nem keletkezhetett például egy mérgezett körömtől. Tudjuk azonban, hogy a kezét haláltusájában a torkára szoritotta, s így ez a vérfolt nem bizonyít semmit. Nem bizonyít pedig sem az öngyilkosság, sem a gyilkosság mellett.

Egy pillanatig gondolkodott, azután így folytatta:

— Milyen álláspontot fog elfoglalni a rendőrség, ha gyilkosságnak minősíti az esetet? Gyilkos nem tud belépni úgy egy szobába, hogy észrevétlen maradjon, fogják mondani. Ha tehát egy ember bejutott és

meggyilkolta a barátunkat, akkor mi azzal egy huron pendülünk.

Ezt a megjegyzést nagy tiltakozással fogadtuk.

Brown eleinte hallgatott, azután rosszul leplezett ingerültséggel mondta:

— Igen, valószínűleg ez az igazi megoldása ennek a rejtélynek!

E szavak és különösen a gunyos hang, amelyen mondták, minden körülmények között nagy udvariatlanság lett volna, de ebben a jelenlegi kínos helyzetben szinte elviselhetetlenül durván hangzott.

Maitland azonban nyugodtan, mintha Brown megjegyzését nem is hallotta volna, folytatta:

— Látják, kérem, hogy e vélemény pusztá említésére mindnyájan elborzadnak, — annál is inkább, mert a halottnak leánya is itt van közöttünk. Nem is állhat meg ez a feltevés, én is csak azért mondtam, hogy megmutassam, miszerint a rendőrség kényszerítve lenne erre a feltevésre. Hiszen a gyilkos nem hatolt be és utólag nem is szökhett ismét el. Tehát mi marad meg ebből a teoriából?

— Először, a gyilkos úgy is elkövetette a tettet, hogy be sem lépett a szobába. Ha így van, akkor a félig nyitott ablakot használta fel célja eléréséhez. Ez annyira kézenfekvő, hogy a vizsgálat erre szinte ráveti majd magát. Először azt fogják mondani, hogy a gyilkos bemászott az ablakon és az előtte ülő áldozatára sujtott. Mivel azonban a távolság nagyon is nagy — én készakarva jelöltem meg a szőnyegen a székek a helyét, — ez a feltevés elesik és a rendőrség újabb adat után fog kutatni. Ha az áldozat olyan messze ült az ablaktól, fogják nekünk mondani, akkor a gyilkos eszközt a tettes, vagy bedobta vagy belötte.

(Folyt. köv.)

SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1909. január 28. án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Az urhatnám polgár.

Bohózat 5 felvonásban. Írta: Molière. Zenéjét szerzte: Lully.

Személyek:
 Jourdain Horváth
 Jourdainné S. Fái Sz.
 Lucie Váradi A.
 Cleonte Mészáros
 Doriméne Vizvári M.
 Dorante Horváth
 Nicole Nagy I.
 Corsette Rózsahégyi
 Tancmester Nádai B.
 Vivomester Bako
 Filozófia-tanár Gal
 Szabomester Hajdu
 Zenemester Bonis
 A tanítvány Nagy A.
 Multi Kovács
 Énekesnő Palóczyné B.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

VARSZINHÁZ.

Nóra.

Színmű 3 felv. Írta: Ibsen. Henr. Fordította: Reviczky Gyula.

Személyek:
 Helmer Gát
 Nora neje P. Márkus E.
 Ervin Boódy
 Bob gyermekel Kis I.
 Emma Bórsai M.
 Bank orvos Pettes
 Örv. Lindoné Cs. Alazeghy
 Günther Szacsavay

Kezdeté 7 órákor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Hamlet.

Dráma 5 felv. Írta: Shakespeare. Fordította: Arany János.

Személyek:
 Claudius László
 Hamlet Törzs
 Horatio Thuróczy
 Polonius Vágó
 Laertes Tarnai
 Rosenkrantz Vándory
 Guildenstern Z. Molnár
 Szellem Rétényi
 Első sírásó Rátkay
 Második sírásó Doby
 1-ös színész Papp
 2-ik színész Czobor
 Gertrud Forrai R.
 Ofélia T. Hülyi M.
 Színésznő Bathory G.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

URANIA SZINHÁZ.

Bohémia.

Kezdeté 7 1/2 órákor.

APOLLÓ-PROJEKTOGRÁF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 62-39.

Mesélés és Regglo pusztulása. Ötödik sorozat. Két jó barát. — Varszakas-tély. — A köpenicki suszter.

Erélyes hajóskapitány. Modern panoptikum. — A dektívek királya.

A világegnyválasztás és egyéb beérkező ajándékok. Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 3 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

A sevillei borbély.

Víg dalm 2 felvonásban. Zenéjét szerzte: Rossini.

Személyek:
 Almaviva Arányi
 Bartolo Hegedűs
 Rosina Sándor E.
 Basilio Korna
 Figaro Mihályi
 Bertha N. Valent

Utána: Magyar táncgyűveleg.

Koreográfiát szerzte: Guerra Mikl. s. Zenéjét összeállította és részben bővítette: Szikla Adolf.

Kezdeté 7 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Izrael.

Színmű három felvonásán Írta: Bernstein Henry. — Fordította: Cholnoky Viktor.

Személyek:
 Ágnes hercegnő P. Gázi M.
 Thibault herceg Tanay
 Gutlieb Justín Fenyvai
 Silván páter Hegedűs
 De Griezeny gróf Szerényi
 De Saliz gróf Tapolycai
 De Mauve mári Vendrei
 De Jouvins Gilbert Tihanyi
 De Morice gróf Banassa
 De Mauve Hector Sarkadi
 Hurst Reginald Bárdi
 Lajos, komornyik Győző
 Inas Kassay

Kezdeté 7 1/2 órákor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Tánczos huszárok.

Operett három felvonásban. Írta: Rajna Ferenc. Zenéjét Szep Ernő versere szerzte: Sármai Albert.

Személyek:
 Hubert Egon herceg Gábor
 Von Flüggen Sármai
 Von Sauburg Csizsót
 Von Dennenberg Sárosi
 Von Stackelberg Margittay
 Heilbrück Simai
 Canisius Wolf Papir
 Herma, neje Erdei B.
 Thea, leánya Petráss S.
 Prosch Libor Németh
 Ede, a fia Ötvös G.
 Dürenstein Sátrány
 E na, a felesége Nvarainé
 Hertha, leányuk T. Harmath I.
 Dr. Frolocker Rasko

Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZINHÁZ.

VI., Révai-utca 18. szám.

Az édes anyaszív, vagy: koldusleány a menyországhban. — Látványos tündérré- dalokkal és táncokkal 6 képpben. Írta: B. Grohmann. Fordította: Keller Gyula.

Személyek:
 Örv. Huberó Füzessy A.
 Elfrida Föld R.
 Jacoci Herczeg J.
 Annuska Kiss R.
 A kísértés Krausz I.
 Tünder Hegedűs E.
 Udvari Bolond Kövessy
 Mók-mék szabó Aranykövi
 Szolganó Csillag
 A rosszkísmeret Kovács H.
 Szakács Haasz H.

Kezdeté 4 órákor.

HAGGENMACHER SZT.GELLÉRTSÖR

CSAPOLÁSA:

Egyed Gy., I. Krisztina-tér I. Wagner V., VI. Andrassy-út 44.
 Wehrmann B., I. Fehérvári-út. Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
 Borovszky L., II. Pálffy-tér. Jahn Edéné, VII. Király-utca 59.
 Kubanek V., II. Budai vigadó. Hlatky S., VII. Aréna-út 19.
 Derer J., III. Zsigmond-ú. (Lukács-fürdő mellett). Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
 Göttler L., IV. Veres Pálné-u. 2. Tachtler Gy., VIII. József-körút 50.
 Nemosák M., V. Lipót-körút 11. Waschata és Diósi, VIII. József-körút 46.
 Schneider L., V. Lipót-körút 2. Mertl I., IX. Üllői-út 111.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma csütörtökön:

utolsó Péter-matiné

mérsékelt helyárrakkal. Kezdeté 4 órákor.

Ma és még csak két estén:

PÉTER

a világ legintelligensebb csimpánza.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE.

VI., Terecz-körút 28. — Telefon 52-83.

Minden este 9 1/2 órákor:

A közl. Stadttheater tagjainak vendéglátéka:

DIE KOLLEGEN.

Bohózat 1 felvonásban. (Eryin Baron, Ludwig Schmitz, Anny Neuman-Hofer felléptével)

Azonkívül a teljes műsor. Turhány Olga, Szegedy Erzsé, Virágh Jenő, Dr. Szalay József, stb. stb.

Jegyek 6, 5, 4, 3 kor-ért. — Bővebbet a pl. katók.

ROYALORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma este 8 órákor

Az öngyilkosok klubja.

A harisnykötő. — A Bika-szálló. — A vörös lámpa. — Az Ágy két képe: Az ágy alatt. — Nászéjszaka.

Holnap, pénteken, január 29-én **ELŐSZÖR:**

3 kicsi nő

Operett. Írta: WILHELM GYULA. Zenéjét szerzte: LÁSZKY A. É. É. Ez évadban a külföld legnagyobb operett-siker! Jegyek elővétel díj nélkül válthatók a hét összes előadásra, a délutáni előadásokra mérsékelt áron. — A téliert tükörtermében Royal-Cabaret (Conférencier Battaszék) és tánczatrakciók reggeli 6 óráig.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlegességet a GUMMI KIRÁLY-nál

HATSCHKEK N.

Csakis: Bpest, Károly-körút 6. Árjegyzék titoktartással ingyen.

Csak január végéig

230 selejtes valódi perzsa szőnyeg

kis és nagy darabok, ebédli, szalon-szőnyegek, átvétők, futók stb. főleg csak szépséghibákkal

30% az áron alul

eládatnak nagyban és kicsinyben. Szigoruan szabott árak.

STEIN

Csak Ferencziek-tere 9. Kossuth Lajos-utca sarkán.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-út 63. sz. Telefon 54-23.

Kezdeté 8 órákor. Ma és mindennap Ujdonság.

EGY NAGY PETITE.

Bohózat, írta: Lucian. Ezt követi?

SZERELMI FÉSZEK.

Bohózat írta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. Továbbá: Steinhardt, Gyárás, Medics Natália, Sándor, férfi kettős és Pápy teljesen új magánzámakban, valamint: Flóra, hölgy-quartett, W. Collin's bijouterie moderne fellépte.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-út 63. és Özv. Kontiné dohánkülönlegességi áruházában, Andrassy-út 29. A remek telikertben reggelig táncz és zene. Elsőrendű attrakciók. Belépődíj nincs. Vasár- és ünnep mérsékelt helyáru előadás. Kezdeté fél négy órákor.

SIMPLON KÁVÉHÁZ

József-körút 8. sz. Nemzeti Színházzal szemben.

Hideg buffet, * Színházi vacsora.

Veszprémi KISS JANCSI cigányprímás vezetése mellett este 8-tól nagy hangverseny!

Kovács Gyula

zongoratermei

Budapest, (Gresham-palota)

VI., Ferenc József-tér 5-6. Telefon 110-66.

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószert 2.- kor. fiatalos udességet kölcsönöz a bőrnek, belzsamszjppan hozzá 60 fillér.

OSAN kitűnő fog-ápoló szájvíz 1 kor. 76 fill. Fogpor 88 fill.

TANNINGENE

leg. hajfestőszer 5 korona. Hetekig megmarad, és nem engedi festékét. Sötétszőkőre, barnára és feketére.

ANTON J. CZERNY, Wien, XVIII. Carl Ludwigstr. 6, I., Wallfischg. 5. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriakban stb.

200-300 nagyságban nyírott Jacquard szőnyeg, tartós minőségben 6 firt 80 krért.

Szőnyeg-ujdonság!

Rosenberg és Qitt

női divat, szőnyeg- és vászonárak nagy árubáza

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet

Alapítástól 1895.

Kredeti francia gyártmányú para, selyemgummi és halmólyagok juczaja kor 120, 2, 3, 4, 5, 10 koronáig. Egy korona beklid-se után franko és bórmentve küldök 3 db. legfinomabb mintagyűjteményt díj nélkül.

NEUMAYER LIPÓT Budapest, amszárú-különlegességek VI., Váci-körút 3 sz., Auertőnyház.

FOLIES CAPRICE

Ignaszatóság: LEITNER és KELETI Révai-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

11 órákor! 11 órákor!

„BADE ZU HAUSE“

Jelenetek egy gőzfürdőből. Írta: Satyr. Rendező: Rott S. Est megelőzi 9 1/2 órákor!

„Corpus delicti“.

Előkészületben

AZ ELSŐ STATIO

SATYR új bohózata.

Továbbá: teljesen új magán-zámok. Nappali pénztár délelőtt 9-1 óráig és délután 3-6 óráig. Az 1-6 emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú tánc-attrakciók. — Kezdeté 7 1/2 órákor. Telefon 14-22.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszeszt. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszeküzlet: Gara Géza és Tsa drogéria Budapest, VIII., József-körút 80. — Tessék árjegyzéket kérn!

Telefon 64-20.

EDISON

Mozgófénykép Vállalat
VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 3 órákor.
Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor.
Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:
páratlan hatású ének és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészelközreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:
Páholy 1 K., I. hely 60 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyerekeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe
Megjelent 20.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

Katzky Lajos

Építőművelkedő-mester

Zepír: szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzbélyek minta raktára

TELEFON 22-78.
Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14.

Most jelent meg
a Franklin-Társulat kiadásában:

MUNKA.

(Elbeszélések.)

Irta KÖBOR TAMÁS.
Ára 4 korona.

BAZSALIKOM.

Az Akadémia pályázatán a Nádasdy-féle jutalmat nyert költői elbeszélés.

Irta ERDÉLYI ZOLTÁN.
Ára 3 korona.

KELETI KÉPEK.

(Utirajzok.)

Irta BÁLINT IMRE.
Ára 3 K 20 f.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részv.-társ.-nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

Benzin-,
nyersolaj-,
és szivógáz-
motorok

Motoros cséplő-
készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldjük.

Dobry Ant. motor- és
gépgyárainak
magyarországi egyedárnsítói:

Szabó Emil és Társa
Budapest, Ferencz József-tér 6. sz.
(Gresham palota.)

Magyar kir. Államv. üzletvezetőség Arad
2061-909. sz. II.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenytárgyalást hirdet:

a Sofronya állomáson létesítendő talpfaltöltő csarnok elállítási munkálataira, megjegyzvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a homokot, tevéskövet és szénalakot a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve beosztja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. (I. szerződés-tervezet 4. szakasz a. pontját.)

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megerősítés mellett a megfelelő bélegjegyek előzetes megküldése után, királyi pistán is megkaphatók. Az építmenny tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltételfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltételfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az ajánlatot egykoronás magyar okmánybéllyel, az ajánlat mellékleteit, ugyanint pályázati feltételeket, szerződés-tervezetet és költségvetést pedig ivenkint 30 filléres magyar okmánybéllyel ellátva és az ajánlatához fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

„Ajánlat a 2061-909. sz. versenytárgyalási hirdetés alapján a magyar királyi államvasutak Sofronya állomáson létesítendő talpfaltöltő-csarnok előállítási munkálataira” kell nyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi február hónap 16-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt.) főnökéhez (aradi és eszaki egyesült vasutak palotája I. em. 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbonatanak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február hónap 15-én déli 12 óráig a pályázónak 3000, azaz háromezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének gyűjtőpénztárána, hivatkozással a hirdett versenytárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letéthetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítenő ugyan, de az erről nyert letétijegy nem esatolandó. A bánatpénzt az ajánlatához esatolni nem szabad, mert az ilyen esatolt összeg bánatpénzzel el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított vagy vakart szövegű, pecsételt le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz elegendesen le nem tetetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. évi január hónap 25-én.

Az üzletvezetőség.

A legszebb ajándék

egy hangszer, melyet legjobban és legolcsóbban csak WAGNER a „Hangszerkirály”-nál, Budapest, József-körút 16. szám a. vásárolhat. Onoktató iskola minden hangszerhez mellékelve lesz.

Ne küldjük pénzünket külföldre. — Kicserelés megengedve.

Telefon 67-85. szám.

Inhalatorium,

pneumatikus kamara,
pöstyéni iszapkura,
villamos szénsavas
forrólégfürdők

Dr. PAJOR új vizgyógyintézete
és sanatoriumában
Budapest, VIII., Vas-utca 17.

Bejárók és bentlakóknak.

Polgár Sándor

Magy. kir. szabad. nyert
orvosi mlt- és kötszerész
Budapest,

VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Ajánlja dusan felszerelt raktárat saját gyártmányu orvosi, sebészeti és betegápolási tárgyakban.

Saját gyártmányu magy. kir. szabadalmazott Polgár-féle

sérvkötő,

haskötő, görcsér elleni gumiharisnya, orthopediai készülékek, műlabák és kezek stb.

Valódi francia különlegességek F. Bergerand filspárisi gyárból.

Részletes képes árjegyzék ingyen es bérmentve.

Hamisítás ellen védve
10202. sz. alatt.

Magyar Styria Kötőgépgyár

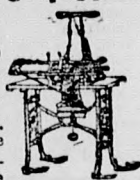
BUDAPEST.

A legjobb és leghíresebb

kötőgépek

szabadalmazott zárrakkal ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve

Fogl József Lajos cégvezető, iroda és elárulásihely Csengety-u. 54/e

Titkos betegségek.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapoton csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illetők olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud adni a nemi életre vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni; akkor majd megszűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasztos hivatásu Dr. Palócz v. kórházi orvos-specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett a mindennapi foglalkozás megszakítása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros sebeket, hűgyes-, hólyag-, ideg- és hátgerinczabajokat, az ünfertőzés és szinilis-utóbjait, magömlést, elgyengült férőert, (impotenciát), kezdődő elmeavart, aranyeret, sörveket, vérabajokat, hörbetegeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármilyen oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak levelére kimerítő választ (a levélbe csak válaszlevegőt kell mellékelni.) A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10 óratól d. u. 5 óráig (vasárnap déli 12-ig.)

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista
Budapest, VII., Rákóczi- (Kerepesi)-ut 10.

Ezen szabadalmazott ágy tömörrészekkel, rézdísszel, erős acélsodronybetéttel 32 kor.

Réz függönyrudak, teljes készlet 4.50 K.

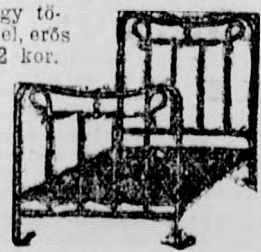
Rézagy sodronybetéttel 80 K Rézagy-

esiszőlés és javítás 17 K.

Vaskeretes ágybetét, erős minőségű 11.50 K.

Falkerettel 7.50 K. Kárpított matracok minden kivitelben.

Vas- és rézbutorokat legolcsóbban szállít:

PROHÁSZKA JÁNOS gyáros
VI., Gróf Zichy Jenő-u. 46.
(Volt Uj-utca.)

Gramofon Hegedők Czimbalom
Forgatha és önműködő hangszerek

Kétoldalu hanglemezek
Fuvola
Rézfuvóhangszerek

Mielőtt részletfizetésre
bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekedjék, ha bekéri

IVÁN és VÁRI
áruházának
Budapest, Váci-utca 22.
nagy képes főárjegyzékét.

Szállítunk: Vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Gramofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően sikerültek.
Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk.
Képek és műlapokból nagy választék.

BRÁZAY SÖSBORSZESZ
A LEGJOBB

NÉLKÜLÖZ-HETETLEN HÁZISZER.
KAPHATÓ MINDENÖTT.

GYAKORJUNK ERTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL!

Minden háztulajdonos,
ki meggyőződni óhajt, vajjon általa nyert, vagy vízmérő után kevesebb vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatalni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezettessen házába

KUNZ-féle vízmérő-órát.
Felvilágosítást készséggel nyújt a

„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság” KUNZ F. cég
Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I. Maros-utca 19. sz.
Telefon II-06. Saját gyártelep. Telefon II-06.

AZ ÉN UJSÁGOM

o o KÉPES HETILAP GYERMEKEK SZÁMÁRA. o o

o o o Szerkeszti: PÓSA LAJOS. o o o

AZ ÉN UJSÁGOM, melyet Pósa Lajos, a magyar gyermekhad Pósa bácsija szerkeszt, régóta nyújt örömet a hőkömembereknek. Vasárnap reggel, ha bekopog vele a postás, az apró olvasó, mielőtt forgatni kezdi, az aranyarkantus vitézek lének be a gyermekszoba ajtaján. Az ÉN UJSÁGOM-nak január elsejével új évfolyama indul meg. Az ÉN UJSÁGOM kiadóhivatala szívesen küld mutatványszámot. Az előfizetési díj negyedévenként 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Januárban minden előfizető ingyen kapja AZ ÉN UJSÁGOM képes naptárát, amely szórakoztat, tanít, lelkesít. A naptárnak különösen népszerű része a rejtélypályázat, amelynek megfajta között 25 értékes pályadíjat sorsolnak ki. Előfizetni lehet AZ ÉN UJSÁGOM kiadóhivatalában, SINGER ÉS WOLFNERNÉL, Budapesten, VI. Andrassy-ut 10.

Párisi vilákiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.
Diétetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.
50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, tehénknél a tej javítására és a tej gyarapítására.

Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor valódi csak ezen védjeggyel.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Főraktár: **ŐRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Buda-pest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerteelt gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujagorosi osztályán való működése alatt számos even at szerzett.

DR. FABINYI
specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

nemi betegséget
(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és önfertőzéstől támadt idegbajokat.)

Meglepő az eredmény férful gyengeségnél (impotentia) még öregebb egyéneknek is.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető. Levélekre díjlanul válasz. Kivánatra gyógyszerék.

Rendelés delelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapesten, Rakóczi-ut 21A. szám.
(Atjáróház, a Pannónia szállóául szomban.)
Lépcsőházi bejárat. Külön városzobak.

PENZ

köleson sorsjegyekre és érték-papirokra és vidéki rakarek-pénztári részvényekre.

Erzsébet sorsjegyre 8 50 K.
Jósziv sorsjegyre 7 50 K.
Magyar v. t. 25.- K.
Bazilika 15.- K.
Olasz v. t. 30.- K.
Osztr. v. t. 40.- K.
Hazi 90.- K.
Konvertált Jelz. 105.- K.

stb. stb.

A köleson 2 koronánál kezdődő apró részletekben törleszthető. — Ha sorsjegyet már zálogban vannak, úgy a letétjegy bekioldosa ellenében a kölesont a ténliösszegre felemeljük Azonnali intézés és legelőszob kamattal

JELZÁLOG
kölesonok minden nemet a legszolidabb alapon és leelőnyösebb feltételek mellett közvetlenül előleg nélkül.

BEFFELD BANKHÁZ
Bpest, Károly-kört 1
Alapított 1874-ben

MESÉS
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A BIVATLAPOK KIRÁLYA
KÉRJEN EGY MUTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST DOHÁNY-U 16

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges...

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Nefeletjs.

Érzelmim még lángolóbbak, hogy a szép tavasz eljöttével...

Magán építőiparosiskola előkészítő építő, kőműves és kőfaragó vizsgához...

12 drb Makart-lénykép, matt vagy fényes 5 ft. 12 Kabinet, matt vagy fényes 4 ft. 12 Visit...

Grammofon!

200 koronás, vadonat új, 16 forintért eladó. Lemezek! Nyár-utca 5. ajtó 5.

Kyugalmazott

családoknak való otthon, Balatonpart leggyönyörűbb, legegészségesebb pontján...

Kocsiarucsarnok

VII. Rákóczi-ut 12. Magyarorszag legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Csemegeszőlőt,

fagymentesen csomagolva postakosaranként 3.50 K. csemegemaalma, papírhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklevél kg. 1.80...

Hordóskáposztát,

kosárvégeként 2.20, világos kajszinbaracklevél kg. 1.80, mézede szilvalekvárt 80 fillért...

Fajborokat,

lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisütőn főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért...

Saját gyártmányu vas- és rézhutorok

Bézsagy matracozzal 8.50 Vasagy matracozzal 11.50 Sodronyagy-betét 8.50

WEISZ LIPÓT Király-utca 99. sz. TELEFON 57-91.

Penzszekrények

és amerikai iradabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa...

Temetkezési

vállalkozók, intézetek, egyletek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár...

BUTOR

izléses és szolid kivitelben teljes lakberendezések készpénz vagy részletre kapható

Sárkány I.

butoriparosnál, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. sz. műhely és raktár.

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingenyes gépirás-tanítás az összes rendszeri írógépeken...

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

SCHILLER IZIDOR

ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, úri szoba és irodai teljes berendezések...

GROSZ SANDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államsszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma...

Ha meglepő és

praktikus alkalmi ajándekrá akarunk szert tenni, akkor Kohn Ede és Tsa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6. (volt Granatos-utca) czighez forduljunk...

THE ROYAL

beszélőgépeket a legújabb modellokat szigorúan az eredeti gyári arakon 30% árszállítással szállítunk...

Láng Jakab és Fia

grammofon nagykereskedő Budapest, József-körút 41. Főköriutánk: VII., Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. szám. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

INGYEN!

Sérvkötő, műlábak, műkezek, műfüzők, támgépek, egyenesstartók, haskötőkről és az összes betegápolási cikkekről szóló nagy képes árjegyzék...

UNIVERSALIS

SÉRVKÖTŐK pártatlanok, kis gummi nyomlap-pal legnagyobb sereje elzárható. SÉRVKÖTŐK egyoldalú 4-14, két old. 8-23, gummból 8-12 korona.

Gummiharisnyak,

haskötők mérték szerint készíttetnek. Magyar Orvosi Műszertár Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházzal szemben.) Pontos címre és a város keretszámra ügyeljünk.

Soványosság

Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek...

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági, örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások, üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s eltűnt egyének és névtelen levelek irónak kinyomozását, bel- és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 103-52.

Kotlós tyuk

hiányában csirkét, libát keltehető (nem géppel) biztos sikerrel. 220 fillér beküldése után utasítást küld Szentpétery Istvánné Mezőtúr. 5712

30 forint.

Varrógépek egy új valódi csillád SINGER varrógép, zarszékényvel 5 évi jótállással csakis SINGER A. múgépésznel. Gpest, főútlek Akácfa-u. 55. Mindenemü varrógépek javítását a legújtanysabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol hógarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok. 263

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedüt készpénzbeni áron a legújabb rendszerü bankhitel utján kizárólag csakis REMÉNYI nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58.

GUMMI

és francia batholyag különlegességünk u. m.: „NEVERIP“ 2, 4 K-ért tuozatonként. „HERKULES“ 3, 5 K-ért tuozatonként. „GARANTIE“ (elszakíthatatlan) 3, 5, 8, 10, 12 K tuozatonként. Kapható: Glück, Schmidek és Rosenberg nagykereskedőknél, Epest, VII., Rákóczi-ut 86/E. a keleti p. u. közelében. Kútidünk 3 mintát bérmentve, 1 kor. bélyeg beiktatása után. Szétküldés díjkréten.

Kurutos

bántalmak hatásos és kellemes gyógyszerere a Réthy-féle cukorka, melyet peremetefüből készít Réthy Béla gyógyszerész Bekés-Csabán. Gyógyszertárban kapható. 26796

Zálogcédulát

ingókról is, brillantot, aranyat, ezüstöt, ékszeret és röglésget veszek. Kertész ékszerész, Budapest, VII., Király-utca 85. szám. Telefonszám 95-48.

Mme. Valter

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Feeske-utca 8. I. em. 6. Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legutolsó divat szerint legújnomabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Parlamentii

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vitgyézzünk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel s más hirdetésünkben utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Berírások egész napon át. 28944

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. SINGER JAKAB ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám Izabella-utca sarok.

Vadászfegyver

Ritka kedvező alkalmi vétel-egyenként is potom áron eladó. Közöttük Toplewer-kulesu Lancaster 20 ft. Előrefekvő lakatszerkezeti, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru. Bucksflinte 40 ft. Schnelleres Mannlicher 28 ft. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 ft. Drilling, valódi Krupp acélcsővel 65 forint. Winchester 35 forint. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerles, ugyanitt alkalmi ajándék tárgyak szobbnél-szobbdisz és használati tárgyak és Gramofon beszélőgépek valamint Görz, Zeiss, Voigtlander és más finom lényképezőgép, perza szőnyegek és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. (Nem Egyetem-utca. Telefon 105-82.

!! Olcsó kölcsönök !!

Tisztviselő kölcsön 6-61/2%-ra, 15-35 évre, kezesek életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nines! Díjazás utólagos! Iszálógkölcsön 4-4 1/2%-ra 4-62-5.05%-os annuitás mellett. Masodhelyre 61 2/3%-ra. Óvadékokra az érték 75%-ig hatonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Törzshatolt, Váltókölcsön gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok, erdek, bányák adásvétel. Os tályorsfegyvek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan! Képviselek alkalmaztatnak! Kun és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, V. Lipót-körút 29. II. em. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 23430

ELEKTRO-

MOTOROK minden nagyságban állandó nagy raktár LAUB LIPÓT BUDAPEST, 618 Liszt Ferenc-tér 17. sz

A Franklin-Társulat kiadásában legújabb megjelent:

ELEMI FIZIKAI KISÉRLETEK GYÜJTEMÉNYE Közi, számos fizikus közreműködésével ABRAHAM HENRIK az „Ecole normale supérieure“ tanára, a „Société française de physique“ főtitkára. Fordította Sztjártó Miklós. I. rész: Műhelymunkálatok. — Geometria és mechanika. Hidrosztatika. Termika. II. rész: Akusztika. — Optika. — Elektromosság és mágneség. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával. Ára a két kötetnek 16 K. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedő, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál, Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN

DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP NAGYTASOK ADUNK EGY ÉLET NAGYSÁGÚ KÉPEST 5 KORONÁRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CSM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES OLAJKÉP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENKÖRÜL FELVÉTELBEN SZAVATOSSÁG MINDEN IRÁNYBAN KÉPVISELŐK ÉS RAFAEL PÉNYKÉP NAGYTASOK BUDAPEST, VI. KER. BUDAPESTI KÖRÜLTÉVE AZ 1808. ÉVI PÁRSI KÖNYVTÁRSZÁMI ALÁÍRÁSOK ÖSSZOLNÉVEL MÉRÉSZTELÉS ARANY-ÉREMMBBL.